

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JONIEC NA LATA 2026-2036

PROJEKT

Joniec, 2026 r.

SPIS TREŚCI

Wykaz najważniejszych skrótów i symboli	2
Podstawowe informacje o opracowaniu.....	3
CZĘŚĆ ANALITYCZNA	4
1 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy Joniec	5
1.1 Sytuacja społeczna.....	5
1.2 Sytuacja gospodarcza	19
1.3 Sytuacja przestrzenna	28
1.4 Sytuacja klimatyczno-środowiskowa	38
2 Określenie cech warunkujących rozwój gminy i społeczności lokalnej	46
2.1 Analiza SWOT	46
2.2 Identyfikacja potencjału rozwojowego gminy	50
CZĘŚĆ STRATEGICZNA	52
3 Wizja, misja i cele Strategii	53
3.1 Wizja i misja.....	53
3.2 Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań	55
3.3 Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym	60
3.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej	74
4 Założenia wdrożeniowe	87
4.1 Planowane przedsięwzięcia	87
4.2 Ramy finansowe i źródła finansowania.....	89
4.3 System realizacji Strategii	89
Spis tabel, rysunków, wykresów i zdjęć	94
Bibliografia	97

Wykaz najważniejszych skrótów i symboli

1.	Dz.U.	– Dziennik Ustaw
2.	EBI	– Europejski Bank Inwestycyjny
3.	EBOR	– Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
4.	EOG	– Europejski Obszar Gospodarczy
5.	e-PUAP	– Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej
6.	Gmina	– Gmina Joniec
7.	GOPS	– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jońcu
8.	JCWP	– Jednolita Część Wód Powierzchniowych
9.	JCWPD	– Jednolita Część Wód Podziemnych
10.	Mg	– megagram
11.	OF	– Obszar Funkcjonalny
12	OSI	– Obszar Strategicznej Interwencji
13.	OSP	– Ochotnicza Straż Pożarna
14.	PKD	– Polska Klasyfikacja Działalności
15.	PSZOK	– Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
16.	REGON	– Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
17.	S.A.	– spółka akcyjna
19.	Sp. z o.o.	– spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
20.	SWOT	– analiza SWOT, metoda porządkowania i weryfikowania informacji
21.	UE	– Unia Europejska
22.	ZIT	– Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
23.	zł	– złoty, podstawowa jednostka monetarna w Polsce

Podstawowe informacje o opracowaniu

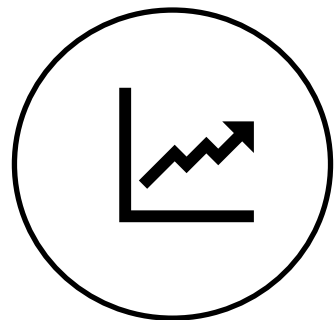
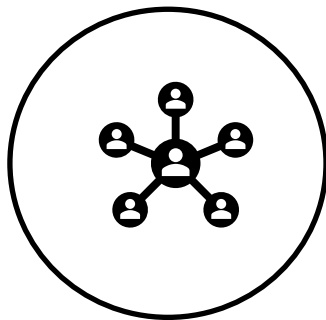
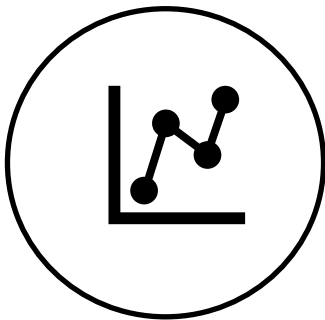
Planowanie strategiczne stanowi jedną z kluczowych metod zarządzania jednostką samorządu terytorialnego, umożliwiając wyznaczanie kierunków rozwoju gminy w długiej perspektywie czasowej. Podstawowym narzędziem tego procesu jest strategia rozwoju, będąca dokumentem określającym cele oraz priorytety działań samorządu. Strategia Rozwoju Gminy Joniec została opracowana na lata 2026–2036, co podkreśla jej długofalowy charakter i umożliwia konsekwentną realizację zaplanowanych przedsięwzięć. Przyjęty okres obowiązywania dokumentu wynika również z konieczności dostosowania do ram planowania strategicznego obowiązujących na poziomie regionalnym, krajowym oraz unijnym.

Dokument obejmuje wszystkie najważniejsze obszary funkcjonowania Gminy Joniec, uwzględniając kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenne oraz klimatyczno-środowiskowe. Wyznaczone cele i kierunki działań odnoszą się nie tylko do zadań realizowanych przez samorząd gminny, lecz także do aktywności instytucji, organizacji, przedsiębiorców i mieszkańców funkcjonujących na terenie gminy. Strategia stanowi więc wspólną wizję rozwoju lokalnego, której wdrażanie wymaga współpracy wielu podmiotów.

Strategia Rozwoju Gminy Joniec na lata 2026–2036 jest jednym z najważniejszych dokumentów planistycznych samorządu, określającym wizję rozwoju gminy w nadchodzących latach. Gmina Joniec będzie odpowiadała za wdrażanie zapisów Strategii, koordynację działań oraz monitorowanie stopnia osiągnięcia przyjętych celów. Dokument opracowano w oparciu o powszechnie stosowane metody planowania strategicznego, przy jednoczesnym zachowaniu szerokiego udziału społeczności lokalnej w całym procesie przygotowania i wdrażania Strategii. W pracach nad dokumentem uczestniczyli eksperci, radni, pracownicy urzędu, przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy Gminy Joniec. W toku opracowywania Strategii przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące najważniejszych potrzeb oraz oczekiwanych kierunków rozwoju gminy. Na końcowym etapie przygotowano również system wdrażania, monitorowania i oceny realizacji Strategii, umożliwiający bieżącą analizę postępów oraz skuteczności podejmowanych działań.

Strategia ma charakter ogólny i kierunkowy, co jest typowe dla dokumentów tego rodzaju. Określa cele strategiczne i operacyjne oraz wskazuje typy przedsięwzięć służących ich realizacji, nie tworząc jednocześnie zamkniętego katalogu szczegółowych projektów inwestycyjnych. Konkretnie zadania i inwestycje będą doprecyzowywane w kolejnych dokumentach planistycznych oraz programach realizacyjnych Gminy Joniec. W takiej formie Strategia stanowi mapę drogową wyznaczającą priorytety rozwoju gminy do 2036 roku. Dokument zachowuje jednocześnie charakter otwarty, co oznacza możliwość jego aktualizacji i dostosowywania do zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych i makroekonomicznych. Zmiany mogą wynikać zarówno z okresowych analiz efektów realizacji Strategii, jak i z pojawiających się nowych wyzwań rozwojowych. Każda aktualizacja będzie jednak prowadzona z udziałem społeczności lokalnej, z zachowaniem partycypacyjnego charakteru procesu planowania rozwoju Gminy Joniec.

CZĘŚĆ ANALITYCZNA

1 Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy Joniec

Poniżej przedstawiono podstawowe uregulowania funkcjonowania Gminy Joniec.

Wójt jest organem wykonawczym. Wójt wykonuje uchwały Rady Gminy i zadania określone przepisami prawa. Do zadań wójta należy w szczególności:

- opracowywanie strategii i programów rozwoju,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- wykonywanie budżetu.

Rada Gminy Joniec pełni funkcję organu stanowiącego oraz kontrolnego samorządu gminnego. Radni wybierani są przez mieszkańców w wyborach powszechnych i tworzą wspólnotę odpowiedzialną za podejmowanie najważniejszych decyzji dotyczących funkcjonowania oraz rozwoju gminy. W swojej działalności zobowiązani są do działania na rzecz dobra wspólnoty samorządowej, utrzymywania stałego kontaktu z mieszkańcami i ich organizacjami, a także przyjmowania zgłaszanych postulatów i przekazywania ich właściwym organom gminy do rozpatrzenia. Radni Gminy Joniec uczestniczą w pracach Rady Gminy, komisji oraz innych organów i instytucji samorządowych, do których zostali wybrani lub delegowani. Ich aktywność stanowi istotny element procesu zarządzania gminą oraz realizacji polityki lokalnej odpowiadającej potrzebom mieszkańców. Nadzór nad działalnością Gminy Joniec, w tym nad działalnością Rady Gminy, sprawują organy administracji rządowej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Funkcję nadzorczą pełnią Prezes Rady Ministrów oraz wojewoda, natomiast w zakresie spraw finansowych kontrolę sprawuje regionalna izba obrachunkowa, zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2024 poz. 1465 t.j.). Realizacja zadań samorządu odbywa się przede wszystkim za pośrednictwem Urzędu Gminy Joniec. Urząd odpowiada za wykonywanie zadań własnych gminy, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, a także zadań realizowanych na podstawie porozumień zawieranych z organami administracji publicznej oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Działalność Urzędu Gminy Joniec koncentruje się na zapewnieniu sprawnej obsługi mieszkańców oraz skutecznej realizacji zadań publicznych służących rozwojowi lokalnemu.

Ponadto Gmina wykonuje swoje zadania przy pomocy gminnych jednostek organizacyjnych.

1.1 Sytuacja społeczna

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji społecznej gminy Joniec. Zaprezentowano dane statystyczne wraz z wnioskami dotyczące demografii i rynku pracy. W dalszej części opisano infrastrukturę społeczną gminy w kontekście oświaty i wychowania, kultury i sportu, ochrony zdrowia, pomocy społecznej oraz działalności organizacji pozarządowych. Opisano kwestię bezpieczeństwa publicznego, występujących problemów społecznych oraz cyfryzacji usług publicznych.

Demografia

Poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców gminy Joniec w latach 2019-2025.

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Joniec w latach 2019-2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba mieszkańców	2 655	2 714	2 733	2 757	2 781	2 800	2 803

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Liczba mieszkańców gminy Joniec wynosi 2 803 osób (stan na 31.12.2025 r.).

Z powyższej tabeli wynika, że liczba mieszkańców gminy Joniec w latach 2019-2025 wzrosła o 148 osób. Gmina Joniec charakteryzuje się dodatnim bilansem demograficznym. Trend ten jest m.in. spowodowany migracjami, co potwierdzają dane dotyczące salda migracji w latach 2019-2025 w poniższej tabeli.

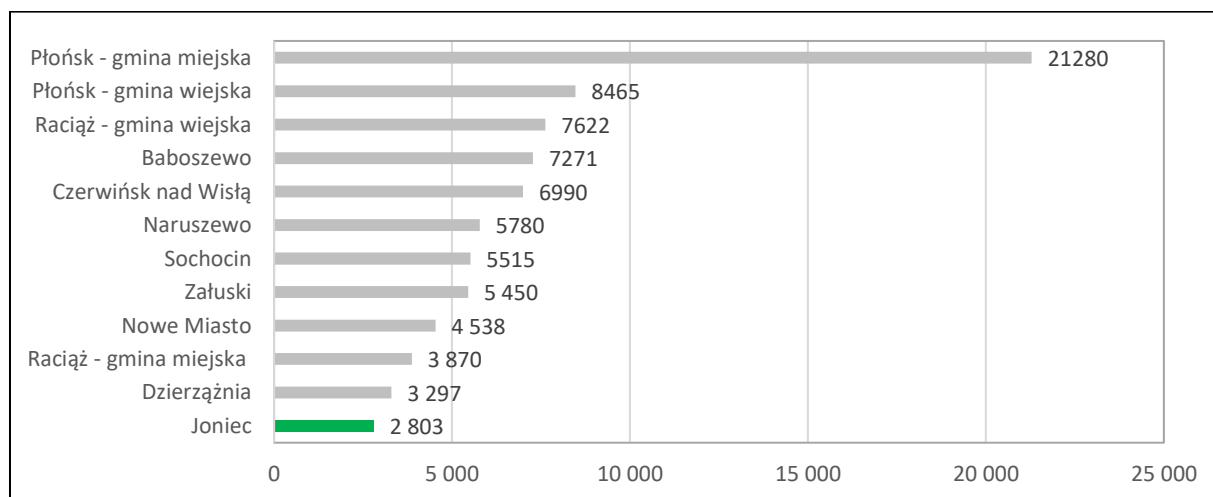
Tabela 2 Saldo migracji w gminie Joniec w latach 2019-2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo migracji ogółem	8	39	55	37	44	49	-18
Saldo migracji wewnętrznych	7	36	55	37	44	49	18
Saldo migracji zagranicznych	1	3	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Poniżej przedstawiono porównanie gminy Joniec z innymi gminami powiatu płońskiego.

Wykres 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (stan na 31.12.2025 r.)

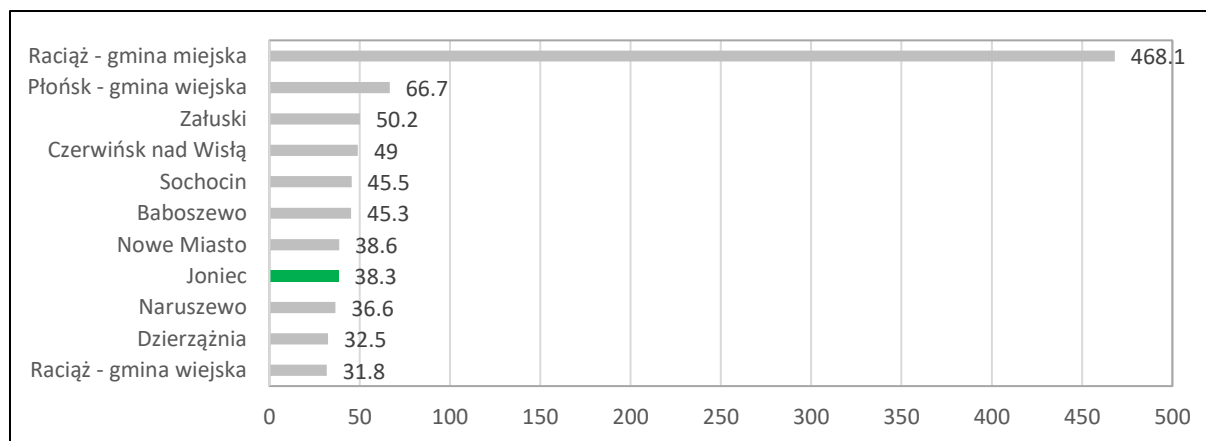
Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Na tle innych gmin powiatu Gmina Joniec należy do mniejszych jednostek samorządowych pod względem liczby ludności i liczy 2 803 mieszkańców. Mimo stosunkowo niewielkiej liczby mieszkańców, gmina w ostatnich latach charakteryzowała się korzystnymi zmianami demograficznymi związanymi przede wszystkim z dodatnim saldem migracji. Analiza danych wskazuje, że w latach 2019–2025 Gmina Joniec odnotowywała dodatni bilans migracyjny, szczególnie w zakresie migracji wewnętrznych, co świadczy o zainteresowaniu osiedlaniem się na terenie gminy. Trend ten może wynikać z atrakcyjnych warunków życia, spokojnego charakteru gminy oraz korzystnego położenia względem większych

ośrodków miejskich. Jedynie w 2025 roku odnotowano ujemne saldo migracji ogółem, co może mieć charakter przejściowy. Na tle innych gmin powiatu płońskiego Gmina Joniec wyróżnia się potencjałem do dalszej stabilizacji sytuacji demograficznej. Rozwój infrastruktury technicznej, poprawa jakości usług publicznych oraz działania wspierające mieszkańców mogą w przyszłości przyczynić się do utrzymania korzystnych trendów migracyjnych i poprawy sytuacji ludnościowej gminy.

Poniżej przedstawiono porównanie gęstości zaludnienia gminy Joniec z innymi gminami powiatu płońskiego.

Wykres 2 Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (stan na 31.12.2024 r.) (osoby na km²)

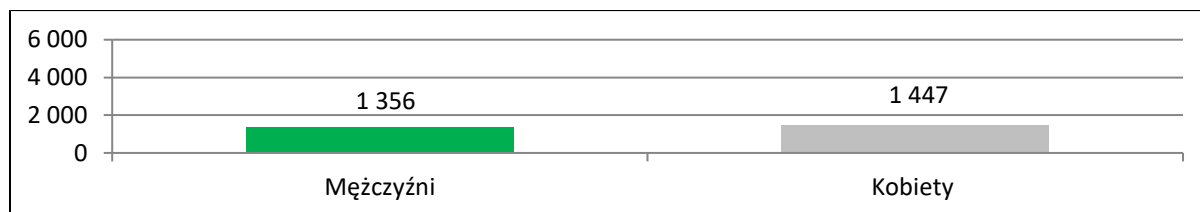

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Gmina Joniec charakteryzuje się przeciętnym poziomem gęstości zaludnienia na tle pozostałych gmin powiatu płońskiego, osiągając wartości zbliżone do średniej dla tego obszaru. Świadczy to o jej bardziej rozproszonym osadnictwie oraz przewadze terenów o charakterze wiejskim. Taka sytuacja może wpływać na niższy poziom urbanizacji oraz większe koszty utrzymania infrastruktury w przeliczeniu na mieszkańca.

Poniżej przedstawiono strukturę ludności gminy Joniec w podziale na płeć.

Wykres 3 Ludność gminy Joniec w podziale na płeć w 2025 r.

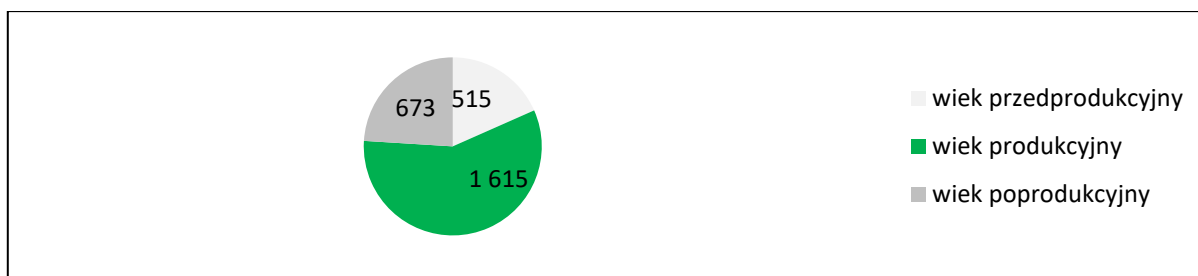

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W gminie Joniec w 2025 r. mężczyźni stanowili 48,38% a kobiety 51,62% ogółu mieszkańców.

Poniżej zaprezentowano liczbę mieszkańców gminy Joniec w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2025 r.).

Wykres 4 Liczba mieszkańców gminy Joniec w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2025 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Struktura wieku mieszkańców gminy w ujęciu procentowym przedstawia się następująco:

- wiek przedprodukcyjny: 18,37%,
- wiek produkcyjny: 57,62%,
- wiek poprodukcyjny: 24,01%.

Struktura wieku mieszkańców Gminy Joniec wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Udział osób w wieku poprodukcyjnym jest stosunkowo wysoki, natomiast udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym pozostaje ograniczony. Potwierdzają to wskaźniki obciążenia demograficznego, które pokazują rosnącą liczbę osób pozostających poza wiekiem aktywności zawodowej w stosunku do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym.

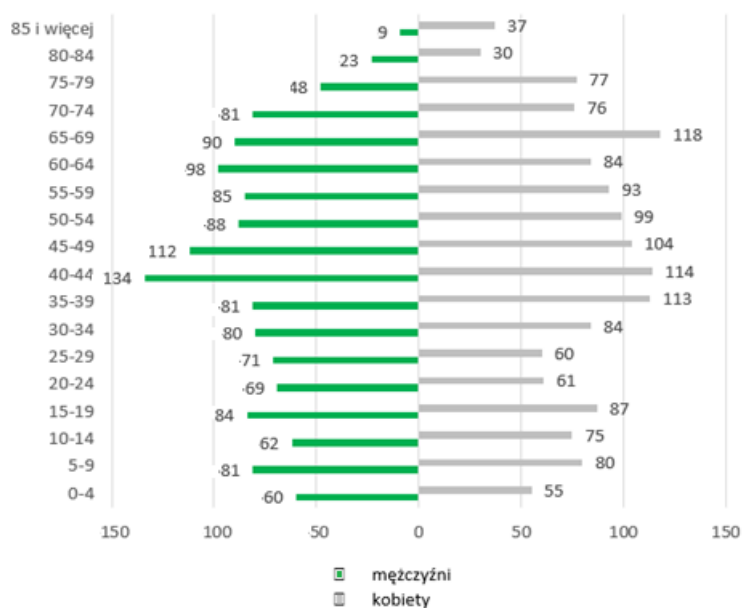
Współczynnik obciążenia osobami w wieku poprodukcyjnym dla Gminy Joniec wynosi 41,67%, co potwierdza wzrastające znaczenie problematyki związanej ze starzeniem się ludności. Jednocześnie wskaźnik obciążenia demograficznego na poziomie 73,56% wskazuje, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada ponad 73 mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym. Sytuacja ta może w przyszłości wpływać na zwiększone zapotrzebowanie na usługi zdrowotne, opiekuńcze i społeczne skierowane do osób starszych.

Zmieniająca się struktura demograficzna może również oddziaływać na lokalny rynek pracy poprzez stopniowe zmniejszanie liczby osób aktywnych zawodowo. W dłuższej perspektywie może to stanowić wyzwanie dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Dlatego istotne znaczenie mają działania wspierające rodziny, poprawiające warunki życia mieszkańców oraz tworzące atrakcyjne warunki do osiedlania się i pozostawania ludzi młodych na terenie Gminy Joniec. Ważnym elementem polityki rozwojowej powinno być również dostosowywanie usług publicznych do potrzeb starzejącej się społeczności lokalnej.

Pod względem administracyjnym gmina Joniec składa się z 17 sołectw: Adamowo, Joniec, Joniec-Kolonia, Józefowo, Królewsko, Krajęczyn, Ludwikowo, Omięciny, Osiek, Popielżyn Górny, Popielżyn-Zawady, Proboszczewice, Sobieski, Soboklęszcz, Szumlin, Nowa Wrona, Stara Wrona.

Poniżej przedstawiono strukturę wiekową gminy Joniec w 2025 r. zaprezentowaną w formie piramidy wieku. Piramida wieku to stosowane w demografii graficzne przedstawienie struktury płci i wieku ludności danego obszaru, polegające na zestawieniu diagramów słupkowych utworzonych dla poszczególnych roczników lub pięcioletnich grup wiekowych dla każdej płci oddzielnie.

Wykres 5 Piramida wieku gminy Joniec (2025 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Piramida wieku gminy Joniec za 2025 r. wskazuje na regresywny typ struktury ludności, charakterystyczny dla obszarów doświadczających procesu starzenia się społeczeństwa. Widoczne jest zawężenie podstawy piramidy, obejmującej najmłodsze grupy wiekowe, co świadczy o utrzymującym się niskim poziomie urodzeń i ograniczonej odnowie demograficznej. Jednocześnie stosunkowo liczne pozostają roczniki osób w wieku produkcyjnym, jednak w kolejnych latach będą one stopniowo przechodziły do grup wieku poprodukcyjnego.

W górnej części piramidy zauważalny jest wzrastający udział osób starszych, szczególnie kobiet, co wynika z wydłużania się przeciętnego trwania życia oraz typowych procesów demograficznych obserwowanych w skali kraju. Struktura wieku wskazuje na rosnące znaczenie grup senioralnych i zwiększające się obciążenie demograficzne ludności w wieku produkcyjnym.

Tendencje te oznaczają konieczność dalszego dostosowywania polityki społecznej gminy do potrzeb starzejącego się społeczeństwa, w szczególności w zakresie usług zdrowotnych, opiekuńczych i aktywizacji seniorów. Jednocześnie istotnym wyzwaniem pozostaje wzmacnianie atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz tworzenie warunków sprzyjających pozostawianiu i osiedlaniu się młodych rodzin, co mogłoby ograniczać negatywne skutki zmian demograficznych w przyszłości.

Poniżej przedstawiono jak w latach 2018-2024 kształtował się przyrost naturalny w gminie Joniec.

Tabela 3 Przyrost naturalny w gminie Joniec w latach 2018-2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Urodzenia	31	29	17	22	24	16	22
Zgony	34	38	37	55	35	33	48
Przyrost naturalny	-3	-9	-20	-33	-11	-17	-26

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Tabela przedstawia liczbę urodzeń, zgonów oraz wartość przyrostu naturalnego w Gminie Joniec w latach 2018–2024. Analiza danych wskazuje, że w każdym z analizowanych lat liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń, co oznacza utrzymujący się ujemny przyrost naturalny. Najtrudniejsza

sytuacja wystąpiła w 2021 roku, kiedy odnotowano najwyższą liczbę zgonów przy jednoczesnym stosunkowo niskim poziomie urodzeń.

W kolejnych latach sytuacja demograficzna nie uległa istotnej poprawie. Liczba urodzeń utrzymywała się na niskim poziomie, natomiast liczba zgonów pozostawała wysoka, co potwierdza postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz zmniejszanie się potencjału demograficznego gminy. Utrzymujący się ujemny przyrost naturalny może w przyszłości wpływać na dalszy spadek liczby mieszkańców oraz zwiększać zapotrzebowanie na usługi zdrowotne i społeczne skierowane do osób starszych.

Jednocześnie dane wskazują, że sytuacja demograficzna Gminy Joniec wpisuje się w szersze trendy obserwowane na obszarach wiejskich, związane z malejącą liczbą urodzeń i starzeniem się lokalnych społeczności. Dlatego istotne znaczenie mają działania wspierające rodziny, poprawę jakości życia mieszkańców oraz tworzenie warunków sprzyjających osiedlaniu się i pozostawianiu ludzi młodych na terenie gminy.

Oświata i wychowanie

Infrastruktura

Gmina Joniec jest organem prowadzącym dla następujących jednostek oświatowych: Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Bitwy nad Wkrą w Jońcu, Szkoła Podstawowa w Królewie.

Szkoły podstawowe dysponują salami lekcyjnymi wyposażonymi w pomoce dydaktyczne, pracowniami komputerowymi wyposażonymi w stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Szkoły posiadają także sekretariat, bibliotekę, pokój nauczycielski, stołówkę, świetlicę. Placówki dysponują sprzętem komputerowym i narzędziami informatycznymi niezbędnymi do prowadzenia działalności edukacyjnej. Szkoły posiadają sale gimnastyczne. Zauważalna jest jednak konieczność doposażenia placówek oraz remontu infrastruktury.

Finansowanie

Poniżej zaprezentowano wydatki z budżetu gminy Joniec na oświatę i wychowanie w latach 2018-2024.

Tabela 4 Wydatki z budżetu gminy Joniec na oświatę i wychowanie w latach 2018-2024 (zł)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wydatki na oświatę (zł)	3 203 660,5 6	3 641 291,2 3	3 598 276,6 0	4 170 759,3 6	7 006 856,7 7	13 156 699, 28	13 279 206, 61

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Wydatki z budżetu Gminy Joniec na oświatę i wychowanie w latach 2018–2024 wykazują wyraźną tendencję wzrostową. W analizowanym okresie nakłady na realizację zadań oświatowych zwiększyły się z poziomu około 3,2 mln zł w 2018 roku do ponad 13,2 mln zł w 2024 roku. Szczególnie dynamiczny wzrost wydatków nastąpił po 2021 roku, co wskazuje na rosnące koszty funkcjonowania systemu oświaty oraz zwiększone potrzeby inwestycyjne i organizacyjne w tym obszarze.

Na wzrost wydatków wpływ mają przede wszystkim rosnące koszty wynagrodzeń nauczycieli i pracowników oświaty, wydatki związane z utrzymaniem placówek edukacyjnych, a także zwiększające się ceny energii, usług i materiałów bieżących. Istotnym czynnikiem są również działania związane z zapewnieniem odpowiednich warunków nauki i opieki dla uczniów, w tym wsparcia dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Jednocześnie Gmina Joniec podejmuje działania mające na celu poprawę jakości kształcenia oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej. Wzrost nakładów na oświatę świadczy o dużym znaczeniu, jakie samorząd przypisuje rozwojowi edukacji i zapewnieniu mieszkańcom dostępu do odpowiednich warunków nauki. W kolejnych latach można spodziewać się dalszego utrzymywania wysokiego poziomu wydatków na oświatę, co będzie związane zarówno z rosnącymi kosztami funkcjonowania placówek, jak i potrzebą dalszego podnoszenia jakości usług edukacyjnych.

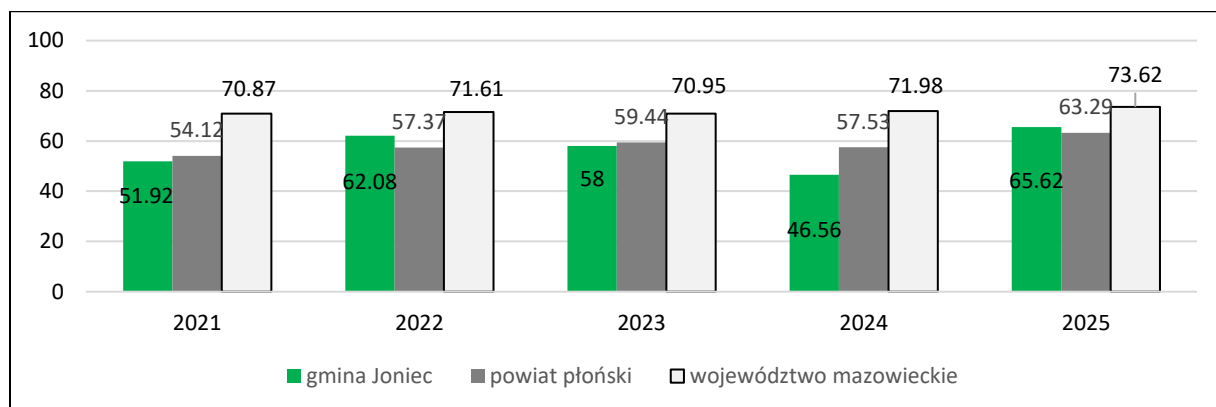
Poziom nauczania

Poziom nauczania w jednostkach prowadzonych przez Gminę przeanalizowano poprzez porównanie zdawalności egzaminu ósmoklasisty z wynikami dla powiatu i województwa.

Egzamin ósmoklasisty

Poniżej przedstawiono porównania wyników egzaminu ósmoklasisty w gminie Joniec, powiecie płońskim i województwie mazowieckim 2021-2025 w podziale na język polski, język angielski i matematykę.

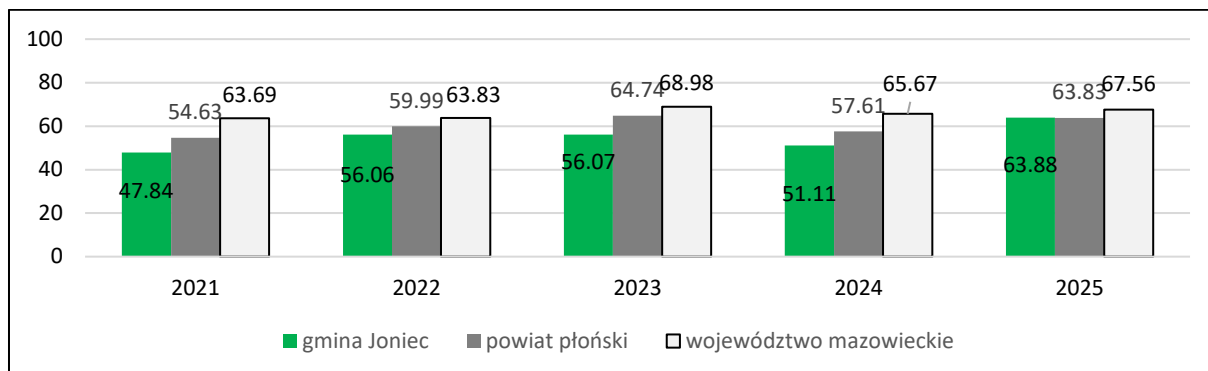
Wykres 6 Porównanie średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w gminie Joniec, powiecie płońskim i województwie mazowieckim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapa.wyniki.edu.pl>

W analizowanym okresie średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w gminie Joniec kształtowały się na poziomie zbliżonym do wyników uzyskiwanych w powiecie płońskim – w latach 2022 i 2025 wyniki były wyższe niż dla powiatu płońskiego. W porównaniu z województwem mazowieckim uczniowie z gminy Joniec osiągnęli niższe rezultaty, co odzwierciedla utrzymującą się różnicę między obszarami wiejskimi a większymi ośrodkami edukacyjnymi. Jednocześnie zauważalne są niewielkie wahania wyników w czasie, które mogą wynikać m.in. z liczebności roczników, zmian programowych czy zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów.

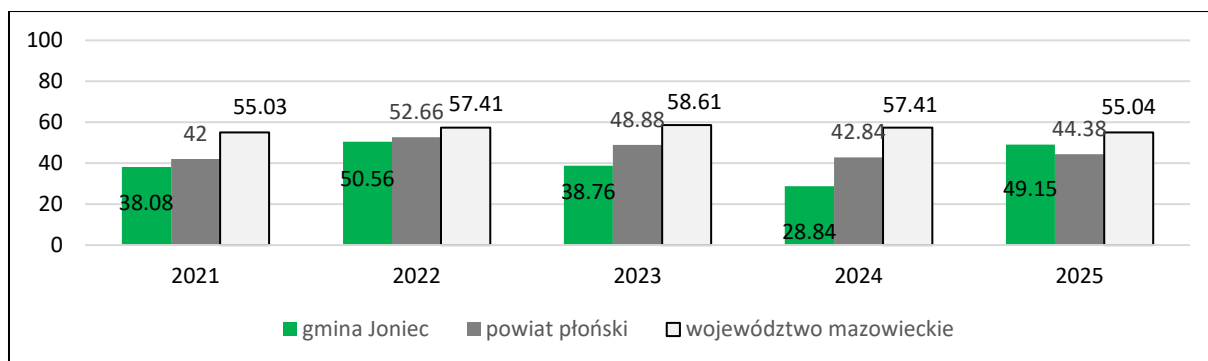
Wykres 7 Porównanie średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w gminie Joniec, powiecie płońskim i województwie mazowieckim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapa.wyniki.edu.pl>

W analizowanym okresie średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w gminie Joniec utrzymywały się na poziomie niższym niż wyniki uzyskiwane w powiecie płońskim (z wyjątkiem 2024 r.) oraz w województwie mazowieckim. Różnice te były widoczne w każdym z badanych lat, co potwierdza stałą przewagę jednostek o większym potencjale edukacyjnym.

Wykres 8 Porównanie średnich wyników egzaminu ósmoklasisty z matematyki w gminie Joniec, powiecie płońskim i województwie mazowieckim w latach 2021-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://mapa.wyniki.edu.pl>

W analizowanym okresie średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w gminie Joniec były niższe od wyników uzyskiwanych zarówno w powiecie płońskim (z wyjątkiem 2025 r.), jak i w województwie mazowieckim. Różnice te utrzymywały się we wszystkich badanych latach, co wskazuje na stałą dysproporcję osiągnięć edukacyjnych między gminą a większymi jednostkami terytorialnymi. Pomimo pewnych wahań wyników z roku na rok, relacja pomiędzy analizowanymi obszarami pozostawała niezmienna – uczniowie z gminy Joniec osiągalni przeciętnie słabsze rezultaty z matematyki.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonuje Niepubliczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej "PALIUM" Sp. z o.o., zapewniający podstawową opiekę zdrowotną mieszkańcom. Działają również niepubliczne podmioty medyczne oferujące świadczenia lekarza rodzinnego oraz wybrane świadczenia specjalistyczne. W gminie brak jest apteki. Wszystkie dzieci i młodzież szkolna objęte są podstawową opieką zdrowotną lekarską (obejmującą również szczepienia). Pacjenci wymagający specjalistycznego leczenia kierowani są do innych ośrodków miejskich. Mieszkańcy gminy najczęściej korzystają z usług szpitala w Płońsku.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wskaźnika liczby zgonów w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2018-2024.

Tabela 5 Wskaźnik liczby zgonów na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2018-2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba zgonów	12,86	14,34	13,51	20,19	12,78	11,94	17,21

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Liczba zgonów nie jest determinowana zakresem oraz skalą opieki zdrowotnej w gminie Joniec.

Pomoc społeczna

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jońcu. Do zadań własnych gminy realizowanych przez GOPS w zakresie pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należą m.in.:

- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, celowych i na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie zamieszkującym z matką, ojcem lub rodzeństwem,
- praca socjalna,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych,
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki na dzieckiem i rodziną,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby beneficjentów pomocy społecznej w gminie Joniec w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w latach 2019-2024.

Tabela 6 Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców w gminie Joniec w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców	62,6	50,0	48,5	51,9	49,6	39,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Obserwowany jest spadek wartości analizowanego wskaźnika w latach w 2024 r. w stosunku do 2019 r.

W przypadku ogólnej liczby osób korzystających z pomocy społecznej obserwowana jest nieznacznie malejąca liczba osób.

Tabela 7 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Joniec w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	166	137	132	142	137	110

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W przypadku liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci widoczny jest spadek wartości analizowanego wskaźnika w latach 2019-2024.

Tabela 8 Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Joniec w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci	109	94	76	60	52	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Trendy spowodowane są m.in. skuteczną działalnością Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jońcu i wzrostem zamożności społeczeństwa.

Kultura i sport

Kultura

Gmina Joniec posiada podstawową, lokalną infrastrukturę kulturalną opartą przede wszystkim na działalności biblioteki publicznej, świetlic wiejskich oraz wydarzeń organizowanych przez samorząd i lokalną społeczność. Funkcje kulturalne mają tu charakter rozproszony i są realizowane głównie na poziomie lokalnym, co jest typowe dla gmin wiejskich o rolniczym charakterze.

Najważniejszą instytucją kultury na terenie gminy jest Gminna Biblioteka Publiczna w Jońcu. Biblioteka prowadzi działalność związaną z upowszechnianiem czytelnictwa, organizacją wydarzeń edukacyjnych i kulturalnych oraz udostępnianiem mieszkańcom księgozbioru i zasobów cyfrowych. Placówka uczestniczy również w programach promujących czytelnictwo. Biblioteka pełni jednocześnie funkcję lokalnego ośrodka aktywności społecznej i edukacyjnej.

Na terenie gminy funkcjonują również świetlice wiejskie, które stanowią ważny element integracji społecznej mieszkańców poszczególnych sołectw. Świetlice pełnią funkcję miejsc spotkań mieszkańców, organizacji wydarzeń lokalnych, warsztatów, zajęć dla dzieci i młodzieży, zebrań wiejskich oraz aktywności społeczno-kulturalnej. W gminach o podobnym charakterze, takich jak Joniec, świetlice wiejskie są często podstawową infrastrukturą kultury na poziomie lokalnym i wspierają działalność organizacji społecznych oraz kół gospodyń wiejskich.

Działalność kulturalna w gminie opiera się także na organizacji wydarzeń okolicznościowych, konkursów, uroczystości lokalnych i inicjatyw społecznych organizowanych przy współudziale Urzędu Gminy, biblioteki oraz mieszkańców. Ważnym elementem lokalnej kultury jest podtrzymywanie tradycji regionalnych, integracja społeczności wiejskiej oraz aktywizacja dzieci i seniorów.

Ze względu na wiejski charakter gminy infrastruktura kultury ma przede wszystkim znaczenie lokalne i społeczne, służąc budowaniu więzi społecznych oraz podtrzymywaniu tożsamości lokalnej. Istotną rolę odgrywają również placówki oświatowe i przestrzenie publiczne wykorzystywane okazjonalnie do organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i integracyjnych.

Sport, turystyka i rekreacja

Gmina Joniec posiada korzystne warunki do rozwoju turystyki, rekreacji i aktywności sportowej, wynikające przede wszystkim z walorów przyrodniczo-krajobrazowych doliny rzeki Wkry oraz dużego udziału terenów otwartych i leśnych. Szczególne znaczenie dla rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnych ma rzeka Wkra, która stanowi jedną z głównych atrakcji przyrodniczych regionu i jest wykorzystywana do organizacji spływów kajakowych, rekreacji wodnej oraz wypoczynku weekendowego. Tereny nadwodne pełnią również funkcję miejsc rekreacji indywidualnej i rodzinnej.

Na obszarze gminy funkcjonują obiekty sportowe i rekreacyjne służące mieszkańcom oraz organizacji wydarzeń sportowych i integracyjnych. Infrastrukturę tę tworzą przede wszystkim boiska sportowe, place zabaw, tereny rekreacyjne oraz obiekty przyszkolne wykorzystywane do zajęć sportowych i aktywności lokalnej społeczności. Istotną rolę odgrywają także świetlice wiejskie i przestrzenie publiczne wykorzystywane podczas wydarzeń sportowo-rekreacyjnych i integracyjnych.

Gmina posiada warunki sprzyjające rozwojowi turystyki aktywnej, w szczególności turystyki kajakowej, rowerowej i pieszej. Walory krajobrazowe doliny Wkry, tereny leśne oraz krajobraz rolniczy sprzyjają rozwojowi rekreacji opartej na kontakcie z naturą. Istotny potencjał posiadają również gospodarstwa agroturystyczne oraz indywidualna baza noclegowa związana z turystyką weekendową i sezonową.

Ważnym elementem życia społecznego są wydarzenia sportowe, rekreacyjne i integracyjne organizowane przez gminę, jednostki OSP, szkoły, organizacje społeczne i mieszkańców. Organizowane są m.in. festyny, zawody sportowe, wydarzenia rodzinne oraz imprezy plenerowe aktywizujące lokalną społeczność.

Rozwój funkcji sportowych, rekreacyjnych i turystycznych gminy opiera się przede wszystkim na wykorzystaniu lokalnych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych przy jednoczesnym zachowaniu walorów środowiskowych doliny Wkry i terenów otwartych. Z tego względu istotne znaczenie ma prowadzenie działań zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz ograniczanie presji inwestycyjnej na obszary cenne przyrodniczo.

Organizacje pozarządowe

Społeczność gminna wykazuje coraz większe zainteresowanie działalnością w organizacjach pozarządowych. Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Joniec w latach 2019-2025.

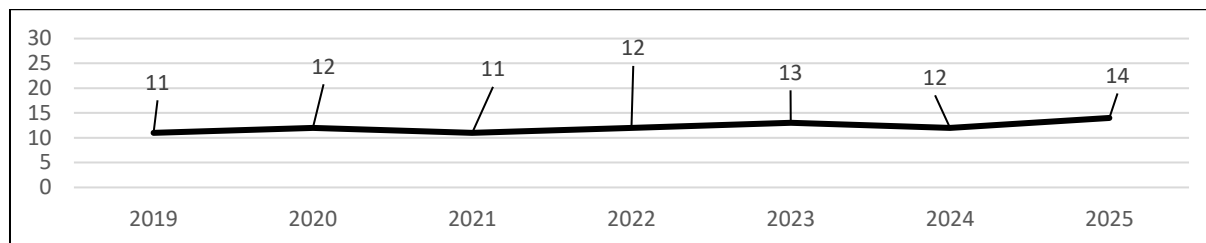
Tabela 9 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2019-2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców	4,52	4,79	5,12	5,44	5,75	5,36	6,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Zauważalny jest wzrost wskaźnika w stosunku do 2019 r., co spowodowane jest malejącą liczbą mieszkańców i nieznacznie zwiększającą się liczbą stowarzyszeń i organizacji społecznych, co obrazuje poniższy wykres.

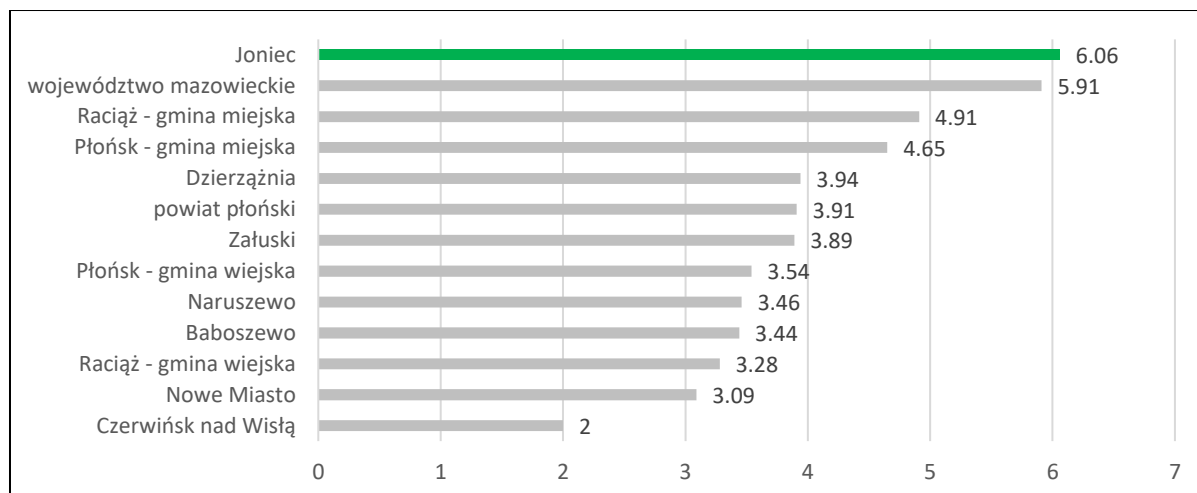
Wykres 5 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Joniec w latach 2019-2025

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Poniżej przedstawiono porównanie analizowanego wskaźnika dla gminy Joniec z innymi gminami powiatu płońskiego, powiatem płońskim i województwem mazowieckim.

Wykres 6 Wskaźnik liczby fundacji, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa mazowieckiego, powiatu płońskiego i gmin wchodzących w jego skład (2024 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Z powyższego wykresu wynika, że gmina Joniec charakteryzuje się najwyższym wskaźnikiem wśród gmin powiatu płońskiego.

Problemy społeczne

W gminie Joniec można zaobserwować typowe problemy społeczne dla gmin o podobnej charakterystyce – mowa tu w szczególności o ubóstwie, bezrobociu, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności czy wykluczeniu społecznemu. Część z problemów społecznych jest rozwiązywana lub łagodzona poprzez działalność GOPS w Jońcu. Gmina uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz inne Programy takie jak: Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej w gminie Joniec Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Joniec, Program osłonowy Korpus wsparcia Seniorów w gminie Joniec. Istotnym elementem działań prospołecznych w gminie jest aktywizacja, animacja, cyfryzacja i integracja dedykowana osobom starszym.

Bezpieczeństwo publiczne

W powiecie płońskim wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych (67,9%) jest wyższy niż w przypadku województwa mazowieckiego (61,8%) i niższy w stosunku do wskaźnika dla Polski (69,8%). Za bezpieczeństwo publiczne na terenie Gminy Joniec odpowiada Posterunek Policji w Nowym Mieście. Na terenie gminy działa także system ochrony przeciwpożarowej oparty na współpracy z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Płońsku oraz z lokalnymi jednostkami Ochotniczych Straży Pożarnych. W Gminie Joniec funkcjonują 3 jednostki OSP: w Jońcu, Starej Wronie i Królewie. Jednostki OSP odgrywają kluczową rolę w reagowaniu na zagrożenia pożarowe, wypadki drogowe, zdarzenia klimatyczne i inne sytuacje kryzysowe, a także w działaniach edukacyjnych i prewencyjnych na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców.

Dostęp do usług publicznych

Celem ustawy z dnia 19.07.2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1411 ze zm.) jest poprawa warunków życia i funkcjonowania obywateli ze szczególnymi potrzebami, którzy są narażeni na marginalizację lub dyskryminację m.in. ze względu na niepełnosprawność lub obniżony poziom sprawności z powodu wieku czy choroby. Zgodnie z ustawą sektor publiczny jest zobowiązany do zapewnienia co najmniej minimalnej dostępności, która zagwarantuje dostępność podmiotu publicznego. Podmiot publiczny zapewnia dostępność przez stosowanie uniwersalnego projektowania nowych rozwiązań lub racjonalnych usprawnień w usuwaniu istniejących barier. Minimalne wymagania obejmują zapewnienie w instytucjach publicznych:

- dostępności architektonicznej: zarówno korytarze, jak i klatki schodowe powinny być wolne od barier i zapewniać możliwość poruszania się po nich m.in. osób na wózku, osób korzystających z kul, lasek i innych pomocy ortopedycznych, osób starszych, a także osób z wózkami dziecięcymi, mających różne problemy z poruszaniem się (windy, schody, korytarze, ciągi pieszce w budynku),
- dostępności cyfrowej: została ona kompleksowo uregulowana w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. 2023, poz. 1440 t.j.),
- dostępności informacyjno-komunikacyjnej: zapewnienie informacji na temat tego, jakie zadania wykonuje dany podmiot w postaci nagrania w polskim języku migowym dla osób niesłyszących, informacji w tekście łatwym do czytania (ETR) - m.in. dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, czy pliku odczytywalnego maszynowo, dzięki któremu taką informację może udzielić osoba niewidoma – dostępność w tym zakresie to także umożliwienie komunikacji z podmiotem w taki sposób, jaki jest dogodny dla osoby ze szczególnymi potrzebami np. poprzez SMS czy przy użyciu usługi tłumaczenia migowego online.

W instytucjach publicznych w gminie Joniec coraz większą uwagę przykładą się do dostępności architektonicznej, informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej usług publicznych. Dotyczy to infrastruktury budynków publicznych, udogodnień, które mogą ułatwić komunikację osobom ze szczególnymi potrzebami i narzędzi informatycznych ułatwiających korzystanie ze stron internetowych. W Urzędzie Gminy w Jońcu działa Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej tzw. e-PUAP. Jest to system, dzięki któremu można załatwić sprawy urzędowe przez Internet. Funkcje platformy pozwalają na tworzenie i szybką obsługę dokumentów elektronicznych. Za pomocą profilu zaufanego można podpisywać swoją korespondencję i w szybkim tempie komunikować się z urzędem. Dostęp do usług świadczonych przez platformę e-PUAP nie ma ograniczeń geograficznych. Z platformy może korzystać każdy użytkownik, który ma dostęp do Internetu i posiada

elektroniczny podpis kwalifikowany lub profil zaufany. W Urzędzie Gminy w Jońcu funkcjonuje usługa e-Doręczenia.

Zarządzanie kryzysowe

Organem właściwym w sprawach zarządzania kryzysowego na terenie gminy jest wójt. Do zadań wójta w sprawach zarządzania kryzysowego należy kierowanie działaniami związanymi z monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy oraz realizacji zadań z zakresu planowania cywilnego. Wójt na terenie gminy jest również organem właściwym do zarządzania, organizowania i prowadzenia szkoleń, ćwiczeń i treningów z zakresu reagowania na potencjalne zagrożenia oraz wykonywania przedsięwzięć wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania gminy.

Wśród kompetencji Wójta można również wyróżnić przeciwdziałania skutkom zdarzeń o charakterze terrorystycznym oraz zadania z zakresu ochrony infrastruktury krytycznej. Swoje zadania wójt wykonuje przy pomocy komórki organizacyjnej Urzędu Gminy w Jońcu właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego. Gmina współpracuje z Powiatowym Centrum Zarządzania Kryzysowego w Płońsku.

DIAGNOZA

Gmina Joniec charakteryzuje się stabilnym systemem instytucjonalnym opartym na współpracy Rady Gminy, Wójta oraz jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację usług publicznych. Funkcjonowanie Urzędu Gminy, GOPS, szkół, biblioteki oraz jednostek OSP zapewnia podstawowe warunki do prowadzenia polityki społecznej, edukacyjnej i bezpieczeństwa lokalnego. Jednocześnie rosnące koszty realizacji zadań publicznych – szczególnie w obszarze oświaty – powodują konieczność coraz bardziej racjonalnego planowania wydatków oraz pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury i usług społecznych.

Sytuacja demograficzna gminy Joniec jest relatywnie korzystniejsza niż w wielu gminach wiejskich regionu, ponieważ w latach 2019–2025 odnotowano wzrost liczby mieszkańców oraz dodatnie saldo migracji wewnętrznych. Świadczy to o atrakcyjności osiedleńczej gminy wynikającej m.in. ze spokojnego charakteru, walorów środowiskowych oraz położenia względem większych ośrodków miejskich. Jednocześnie utrzymujący się ujemny przyrost naturalny oraz wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Rozproszone osadnictwo i przeciętna gęstość zaludnienia zwiększają koszty utrzymania infrastruktury technicznej i dostępu do usług publicznych. W dłuższej perspektywie wyzwaniem będzie utrzymanie potencjału ludnościowego oraz dostosowanie usług społecznych i zdrowotnych do potrzeb seniorów.

System oświaty w gminie opiera się na dwóch szkołach podstawowych dysponujących podstawową infrastrukturą dydaktyczną i sportową, jednak zauważalne są potrzeby remontowe oraz konieczność dalszego doposażenia placówek. W ostatnich latach nastąpił bardzo dynamiczny wzrost wydatków na oświatę, co potwierdza rosnącą skalę kosztów funkcjonowania systemu edukacji. Mimo zwiększonych nakładów wyniki egzaminów ósmoklasisty – szczególnie z języka polskiego i matematyki – pozostają zazwyczaj niższe od średnich dla powiatu i województwa, co wskazuje na utrzymującą się lukę edukacyjną typową dla obszarów wiejskich. Konieczne pozostaje dalsze wzmacnianie jakości kształcenia, wsparcia uczniów oraz modernizacji infrastruktury edukacyjnej.

W obszarze zdrowia i pomocy społecznej gmina posiada podstawowe zaplecze instytucjonalne w postaci placówek podstawowej opieki zdrowotnej oraz GOPS. Jednocześnie brak apteki i konieczność

korzystania ze specjalistycznych usług medycznych poza gminą ograniczają dostępność części świadczeń zdrowotnych. Starzenie się mieszkańców oraz utrzymujące się wysokie wskaźniki zgonów mogą w przyszłości zwiększać presję na system usług opiekuńczych i zdrowotnych. Korzystnym zjawiskiem jest natomiast spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, osób korzystających ze wsparcia środowiskowego oraz rodzin pobierających zasiłki rodzinne, co może świadczyć o poprawie sytuacji dochodowej mieszkańców i skuteczniejszej pracy socjalnej. Nadal występują jednak typowe problemy społeczne obszarów wiejskich, takie jak ubóstwo, wykluczenie społeczne czy bezradność opiekuńczo-wychowawcza.

Istotnym potencjałem rozwojowym gminy Joniec są walory przyrodnicze doliny Wkry, rozwijająca się aktywność społeczna mieszkańców oraz rosnąca liczba organizacji pozarządowych. Biblioteka, świetlice wiejskie, wydarzenia lokalne oraz działalność OSP wzmacniają integrację społeczną i budują lokalną tożsamość. Gmina posiada również korzystne warunki do rozwoju turystyki aktywnej, rekreacji i agroturystyki. Pozytywnie należy ocenić rozwój cyfryzacji usług publicznych, w tym funkcjonowanie ePUAP i e-Doręczeń, które poprawiają dostępność administracji dla mieszkańców. Łącznie tworzy to solidną podstawę do dalszego rozwoju społecznego i poprawy jakości życia, pod warunkiem skutecznego reagowania na wyzwania demograficzne, edukacyjne i infrastrukturalne.

1.2 Sytuacja gospodarcza

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji gospodarczej gminy Joniec. Zaprezentowano dane statystyczne wraz z wnioskami dotyczące podstawowych wskaźników obrazujących siłę gospodarczą gminy. Opisano charakter gospodarczy gminy, podejmowane działania w celu pozyskiwania inwestorów oraz scharakteryzowano główne podmioty gospodarcze z terenu gminy.

Podmioty gospodarcze i lokalny rynek

Charakter gospodarczy gminy

Gmina Joniec posiada gospodarkę o charakterze głównie rolniczym, co wynika z dużego udziału użytków rolnych oraz wiejskiego charakteru gminy. Istotną rolę w lokalnej strukturze gospodarczej odgrywa rolnictwo indywidualne, oparte przede wszystkim na rodzinnych gospodarstwach rolnych prowadzących produkcję roślinną i zwierzęcą. Działalność rolnicza stanowi ważne źródło utrzymania mieszkańców oraz jeden z podstawowych elementów lokalnej aktywności gospodarczej.

Znaczenie dla rozwoju gospodarczego Gminy Joniec mają również usługi lokalne oraz drobna przedsiębiorczość. W strukturze podmiotów gospodarczych dominują mikro- i małe przedsiębiorstwa prowadzące działalność głównie w sektorze handlu, usług budowlanych, transportowych oraz usług dla mieszkańców. Tego rodzaju przedsiębiorczość ma istotne znaczenie dla lokalnego rynku pracy oraz zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności lokalnej, choć jednocześnie wskazuje na ograniczoną skalę działalności gospodarczej i stosunkowo niewielką liczbę większych inwestorów.

Atutem Gminy Joniec jest także atrakcyjne środowisko przyrodnicze oraz położenie nad rzeką Wkrą, które stwarza potencjał do rozwoju turystyki, rekreacji i działalności usługowej związanej z wypoczynkiem. Coraz większe znaczenie mogą odgrywać usługi turystyczne, agroturystyka oraz działalność związana z aktywnymi formami spędzania czasu wolnego. Rozwój tych funkcji może stanowić dodatkowy impuls dla lokalnej przedsiębiorczości oraz źródło nowych miejsc pracy.

Gmina Joniec podejmuje również działania inwestycyjne i infrastrukturalne mające na celu poprawę warunków rozwoju gospodarczego. Modernizacja dróg lokalnych, rozwój infrastruktury technicznej

oraz poprawa jakości przestrzeni publicznej wpływają na zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i jakości życia mieszkańców. W perspektywie kolejnych lat istotne znaczenie będzie miało wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwój usług, wykorzystanie potencjału turystycznego oraz tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji gospodarczej mieszkańców. Dzięki temu możliwe będzie stopniowe zwiększanie różnorodności gospodarczej gminy oraz wzmacnianie lokalnego rynku pracy.

Działalność gospodarcza w gminie

W formie tabelarycznej zaprezentowano rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów z gminy Joniec zarejestrowanych w rejestrze REGON w latach 2022-2025.

Tabela 10 Rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w gminie Joniec w latach 2022-2025

SEKCJA PKD	2022	2023	2024	2025
A: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	3	3	3
B: Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0
C: Przetwórstwo przemysłowe	13	14	14	13
D: Wytwarzania i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	0	0	0
E: Dostawa wody, gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0	0	0	0
F: Budownictwo	35	44	43	42
G: Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	55	53	57	59
H: Transport i gospodarka magazynowa	19	22	22	23
I: Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	2	2	2
J: Informacja i komunikacja	6	6	5	5
K: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5	7	7	6
L: Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	2	4	4
M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	17	13	14	19
N: Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11	11	13	13
O: Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	5	5	5
P: Edukacja	9	9	11	13
Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11	12	12	15
R: Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	6	6	5
S i T: Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	18	19	20	25
U: Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Analiza danych dotyczących liczby podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w Gminie Joniec w latach 2022–2025 wskazuje na stopniowy rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz utrzymywanie się zróżnicowanej struktury gospodarczej, opartej głównie na sektorze usługowym, handlowym i budowlanym. Najliczniejszą grupę podmiotów stanowią przedsiębiorstwa działające w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych. Liczba tych podmiotów utrzymywała się na wysokim poziomie i wzrosła z 53 w 2022 roku do 59 w 2025 roku, co potwierdza istotną rolę handlu i usług w lokalnej gospodarce.

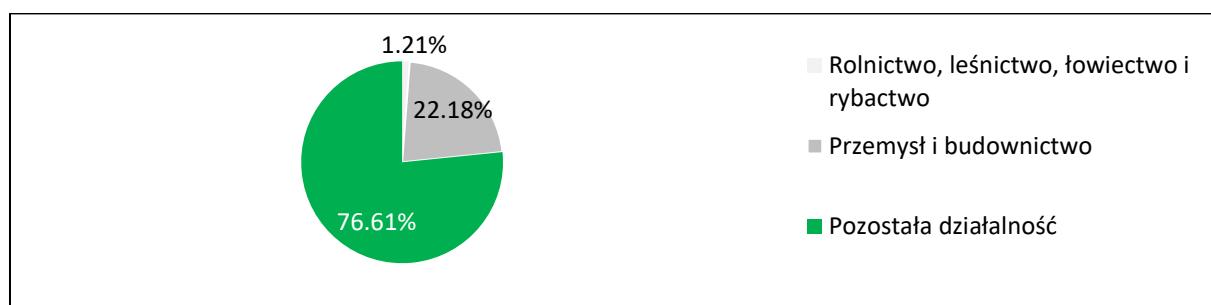
Drugą pod względem liczebności kategorią jest sekcja F – budownictwo. Liczba podmiotów budowlanych utrzymywała się na stabilnym poziomie, osiągając 42 przedsiębiorstwa w 2025 roku. Świadczy to o utrzymującym się zapotrzebowaniu na usługi budowlane oraz aktywności inwestycyjnej mieszkańców i przedsiębiorców. Ważne znaczenie mają także podmioty z sekcji H – transport i gospodarka magazynowa, których liczba systematycznie wzrastała, co może być związane z rozwojem usług transportowych i logistycznych na terenie gminy. W analizowanym okresie zauważalny jest również rozwój działalności usługowej i społecznej. Wzrost liczby podmiotów odnotowano m.in. w sekcji M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, sekcji P – edukacja oraz sekcji Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna. Szczególnie widoczny jest wzrost liczby podmiotów w sekcjach S i T obejmujących pozostałą działalność usługową, co świadczy o stopniowym poszerzaniu lokalnej oferty usług dla mieszkańców. Pomimo rolniczego charakteru Gminy Joniec liczba podmiotów z sekcji A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – pozostaje na stabilnym poziomie. Wynika to przede wszystkim z dominacji indywidualnych gospodarstw rolnych, które często funkcjonują poza rejestrem przedsiębiorstw REGON.

Przedstawione dane potwierdzają, że gospodarka Gminy Joniec opiera się głównie na mikro- i małych przedsiębiorstwach prowadzących działalność usługową, handlową i budowlaną. Jednocześnie widoczna jest stopniowa dywersyfikacja lokalnej gospodarki oraz rozwój nowych form działalności gospodarczej, co może pozytywnie wpływać na rozwój rynku pracy oraz zwiększanie potencjału gospodarczego gminy w kolejnych latach.

Struktura PKD potwierdza więc, że gospodarka gminy Joniec opiera się głównie na handlu, budownictwie, usługach oraz działalności rolniczej, a jej rozwój dokonuje się w sposób stopniowy, z dominacją mikroprzedsiębiorstw działających w tradycyjnych branżach lokalnych.

Poniżej przedstawiono wykres obrazujący udział podmiotów gospodarczych z sektora rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, przemysłu i budownictwa oraz pozostałej działalności w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Joniec.

Wykres 7 Podmioty sektorów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Joniec w 2025 r. (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

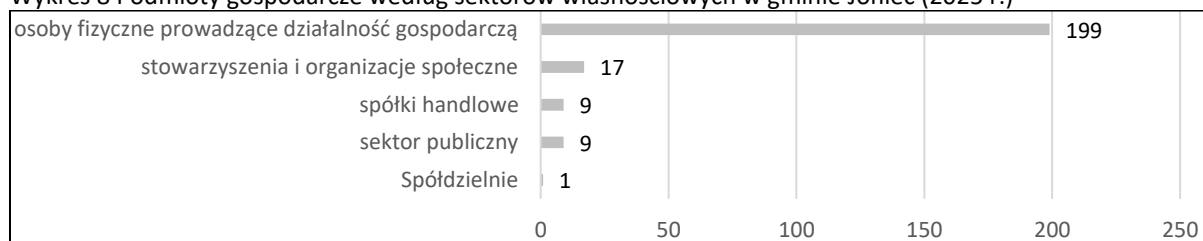
Wykres przedstawia strukturę podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy Joniec według głównych sektorów gospodarki w 2025 roku. Z analizy danych wynika, że zdecydowaną większość zarejestrowanych podmiotów stanowią przedsiębiorstwa działające w sektorze usługowym, obejmującym m.in. handel, transport, budownictwo, działalność profesjonalną, usługi dla ludności, edukację, opiekę zdrowotną oraz pozostałe usługi lokalne. Struktura ta wskazuje na dominację mikro- i małych przedsiębiorstw świadczących usługi na potrzeby mieszkańców oraz lokalnego rynku. Znacznie mniejszy udział w strukturze podmiotów gospodarczych posiada sektor rolniczy oraz działalność związana z leśnictwem i łowiectwem. Niski udział tego sektora w rejestrze REGON nie oznacza jednak marginalnego znaczenia rolnictwa w gospodarce Gminy Joniec. Wynika to przede wszystkim ze

specyfiki funkcjonowania gospodarstw rolnych, które w wielu przypadkach nie są rejestrowane jako podmioty gospodarcze w systemie REGON. W praktyce rolnictwo nadal pozostaje jednym z ważniejszych elementów lokalnej gospodarki oraz źródłem utrzymania znacznej części mieszkańców gminy. Istotny udział w strukturze gospodarczej posiada również sektor budowlany oraz transportowy, co może świadczyć o aktywności inwestycyjnej mieszkańców oraz rozwoju usług związanych z obsługą lokalnego rynku i pobliskich ośrodków miejskich. Widoczna jest także stopniowa dywersyfikacja działalności gospodarczej poprzez rozwój usług społecznych, profesjonalnych i działalności związanej z obsługą mieszkańców.

Przedstawiona struktura gospodarki potwierdza, że Gmina Joniec posiada charakter usługowo-rolniczy, z rosnącym znaczeniem sektora usług i przedsiębiorczości lokalnej. Jednocześnie rolnictwo nadal pełni ważną funkcję gospodarczą i społeczną, mimo że jego udział w statystykach dotyczących zarejestrowanych podmiotów gospodarczych pozostaje relatywnie niski.

Poniżej zaprezentowano liczbę podmiotów gospodarczych w gminie Joniec w podziale na sektory własnościowe w 2025 r.

Wykres 8 Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w gminie Joniec (2025 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Powyższy wykres wyraźnie wskazuje, że gospodarka w gminie Joniec oparta jest w szczególności o osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Wskaźniki siły gospodarczej gminy

Poniżej przedstawiono podstawowe wskaźniki opisujące siłę gospodarczą gminy Joniec.

Tabela 11 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców	75	77	77	82	88

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców	61	62	61	66	71

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Tabela 13 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Joniec w latach 2021-2025

	2021	2022	2023	2024	2025
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	168	172	171	184	199

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

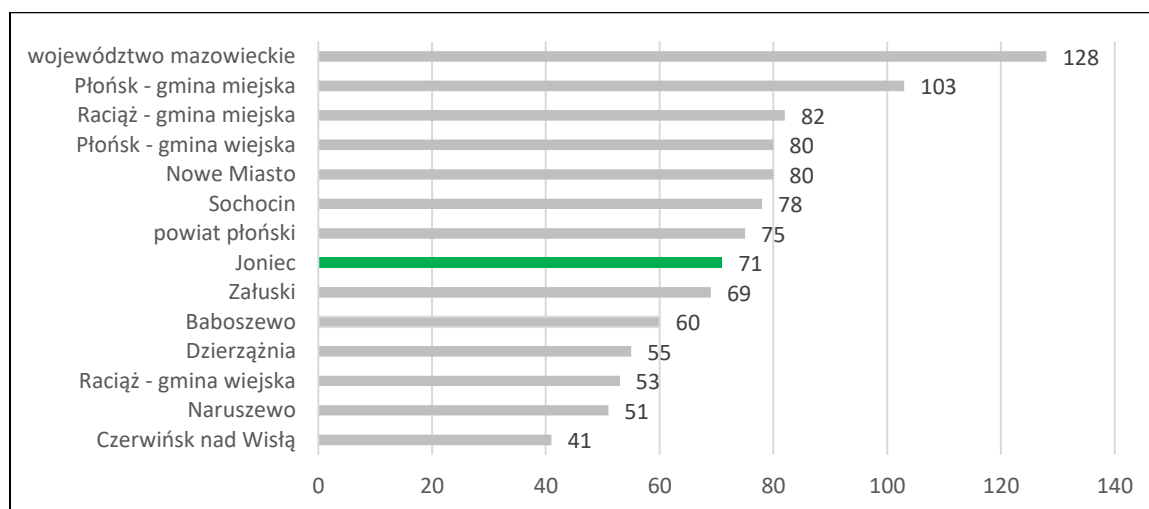
Dane dotyczące wskaźników gospodarczych Gminy Joniec wskazują na stopniowy rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców w latach 2021–2025. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców systematycznie rosła – z 75 podmiotów w 2021 roku do 88 w 2025 roku. Tendencja ta świadczy o zwiększającej się liczbie przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie gminy oraz stopniowym wzmacnianiu lokalnej gospodarki.

Podobne zmiany widoczne są w zakresie liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Wskaźnik liczby przedsiębiorców w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wzrósł z 61 w 2021 roku do 71 w 2025 roku, co potwierdza rosnącą aktywność mieszkańców w zakresie podejmowania własnej działalności gospodarczej. Jednocześnie liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zwiększyła się z 168 w 2021 roku do 199 w 2025 roku. Oznacza to systematyczny rozwój sektora mikro- i małych przedsiębiorstw, które stanowią podstawę lokalnego rynku pracy i usług.

Rozwój przedsiębiorczości w Gminie Joniec związany jest przede wszystkim z działalnością lokalnych firm usługowych, handlowych, budowlanych oraz transportowych. Istotne znaczenie mają również rodzinne gospodarstwa rolne oraz działalność związana z obsługą rolnictwa i turystyki. Wzrost liczby podmiotów gospodarczych może być efektem poprawy warunków prowadzenia działalności, dostępności środków zewnętrznych oraz rosnącej aktywności mieszkańców w zakresie samozatrudnienia.

Analizowane wskaźniki wskazują, że Gmina Joniec posiada potencjał do dalszego rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. W kolejnych latach istotne znaczenie będzie miało wspieranie rozwoju mikro- i małych firm, poprawa warunków inwestycyjnych oraz tworzenie nowych możliwości rozwoju działalności gospodarczej, szczególnie w obszarze usług, turystyki oraz nowoczesnych form przedsiębiorczości. Działania te mogą przyczynić się do wzrostu liczby miejsc pracy, zwiększenia dochodów mieszkańców oraz dalszego wzmacniania lokalnej gospodarki.

Wykres 9 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa mazowieckiego, powiatu płońskiego i gmin wchodzących w jego skład (2024 r.)

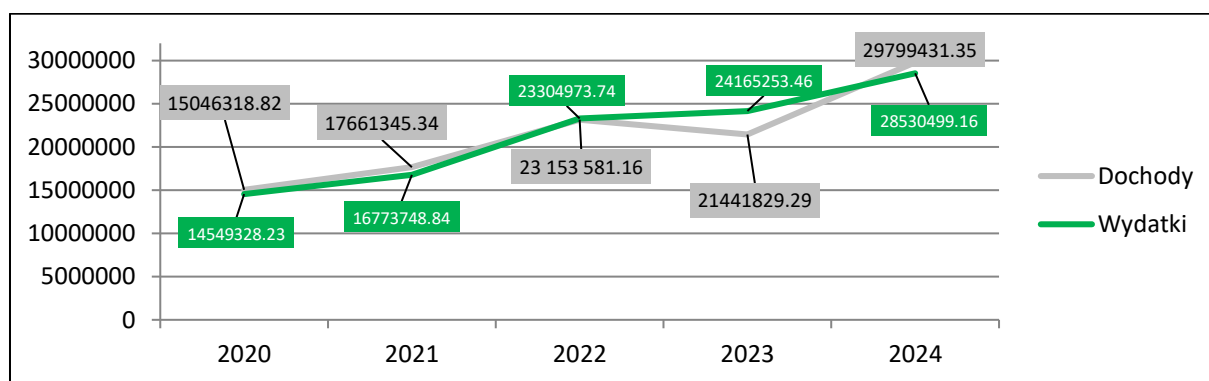
Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Powyższy wykres pokazuje, że wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Joniec należy do niższych wartości wśród gmin powiatu płońskiego. Oznacza to relatywnie mniejszą aktywność przedsiębiorczą mieszkańców w porównaniu do pozostałych jednostek samorządowych powiatu oraz wartości odnotowanej dla województwa mazowieckiego. Wskaźnik ten wskazuje na ograniczoną dynamikę rozwoju sektora mikroprzedsiębiorstw w gminie i stanowi istotne wyzwanie w kontekście wspierania lokalnej przedsiębiorczości oraz dywersyfikacji struktury gospodarczej.

Finanse publiczne

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wysokości dochodów i wydatków gminy Joniec w latach 2020-2024.

Wykres 10 Dochody i wydatki ogółem gminy Joniec w latach 2019-2024 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W analizowanym okresie 2019–2024 zarówno dochody, jak i wydatki Gminy Joniec wykazywały wyraźną tendencję wzrostową. Systematyczny wzrost dochodów świadczy o stopniowym zwiększaniu możliwości finansowych gminy, co związane jest m.in. z wpływami z podatków lokalnych, subwencji, dotacji oraz pozyskiwaniem środków zewnętrznych przeznaczanych na realizację zadań inwestycyjnych i społecznych.

Jednocześnie w analizowanych latach obserwowany był znaczący wzrost wydatków budżetowych. Wynikało to przede wszystkim z realizacji inwestycji infrastrukturalnych, wzrostu kosztów funkcjonowania jednostek organizacyjnych gminy, rosnących wydatków na oświatę, gospodarkę komunalną oraz realizację zadań społecznych. Istotny wpływ na poziom wydatków miały również rosnące koszty energii, usług oraz wynagrodzeń.

Analiza danych wskazuje, że Gmina Joniec prowadzi aktywną politykę inwestycyjną, jednocześnie utrzymując zdolność do realizacji bieżących zadań samorządowych. Wzrost dochodów umożliwia finansowanie działań rozwojowych oraz poprawę jakości infrastruktury i usług publicznych dla mieszkańców. Jednoczesny wzrost dochodów i wydatków potwierdza rozwój gminy oraz jej aktywność w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych i realizacji projektów mających wpływ na poprawę jakości życia lokalnej społeczności.

Poniżej przedstawiono wskaźnik dochodów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w latach 2019-2024 oraz porównanie wartości za 2024 r. w stosunku do pozostałych gmin powiatu płońskiego, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego.

Tabela 14 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Joniec w latach 2019-2024

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dochody na 1 mieszkańca (zł)	4 587,49	5 495,37	6 483,61	8 456,38	7 760,34	10 684,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W powyższej tabeli zaobserwować można wzrost wysokości dochodów gminy Joniec w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. w porównaniu do 2019 r.

Tabela 15 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Joniec w 2024 w porównaniu do gmin powiatu płońskiego, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego

GMINA	DOCHODY GMINY W PRZELICZENIU NA 1 MIESZKAŃCA (zł)
województwo mazowieckie	10 864,40
Joniec	10 684,63
Załuski	10 177,88
Raciąż – gmina miejska	9 964,37
Dzierżążnia	9 901,09
Baboszewo	8 968,30
Raciąż – gmina wiejska	8 395,92
Naruszewo	8 326,27
powiat płoński	8 272,90
Czerwińsk nad Wisłą	8 034,57
Płońsk – gmina wiejska	7 823,33
Płońsk – gmina miejska	7 431,52
Nowe Miasto	7 089,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Gmina Joniec plasuje się wśród gmin o najwyższym poziomie dochodów budżetowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiecie płońskim. W 2024 roku wskaźnik ten wyniósł 10 684,63 zł na mieszkańca, co stanowi wartość wyraźnie wyższą od średniej dla powiatu płońskiego wynoszącej 8 272,90 zł. Jednocześnie poziom dochodów Gminy Joniec jest bardzo zbliżony do średniej dla województwa mazowieckiego, która wyniosła 10 864,40 zł.

Na tle pozostałych gmin powiatu płońskiego Gmina Joniec należy do jednostek samorządowych o stosunkowo dobrej kondycji finansowej. Wyższy poziom dochodów per capita może świadczyć o skutecznym pozyskiwaniu środków zewnętrznych, racjonalnym zarządzaniu finansami oraz relatywnie korzystnej strukturze dochodów budżetowych. Istotne znaczenie mają również środki pochodzące z dotacji, subwencji oraz funduszy wspierających rozwój lokalny i realizację inwestycji.

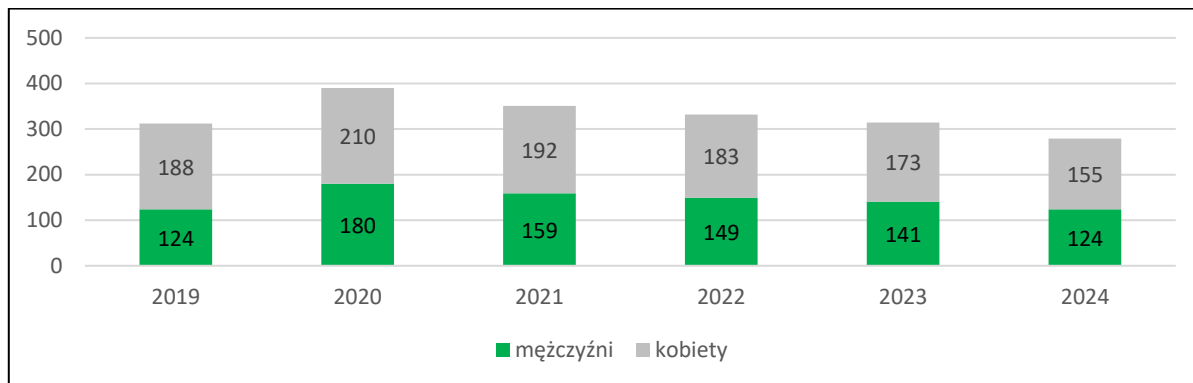
Wysoki poziom dochodów w przeliczeniu na mieszkańca zwiększa możliwości realizacji inwestycji infrastrukturalnych, działań społecznych oraz poprawy jakości usług publicznych świadczonych na rzecz mieszkańców. Jednocześnie pozwala gminie na skuteczniejsze reagowanie na wyzwania rozwojowe oraz planowanie długofalowych działań strategicznych.

Analiza danych wskazuje, że Gmina Joniec posiada stabilną sytuację finansową na tle innych gmin powiatu płońskiego, co może stanowić istotny czynnik wspierający dalszy rozwój społeczno-gospodarczy gminy oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Rynek pracy

Poniżej zaprezentowane dane dotyczące liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Joniec w latach 2019-2024

Wykres 11 Liczba bezrobotnych w gminie Joniec w latach 2019-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

W latach 2019–2024 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Gminie Joniec ulegała zmianom, odzwierciedlając sytuację na lokalnym rynku pracy oraz wpływ czynników gospodarczych i społecznych. Analiza danych wskazuje, że poziom bezrobocia w poszczególnych latach wykazywał wahania, co mogło być związane m.in. ze zmianami koniunktury gospodarczej, sytuacją ekonomiczną mieszkańców oraz sezonowym charakterem części lokalnego rynku pracy.

Na sytuację zatrudnieniową w Gminie Joniec wpływa struktura lokalnej gospodarki oparta głównie na rolnictwie, usługach oraz mikro- i małych przedsiębiorstwach. Ograniczona liczba większych zakładów pracy powoduje, że część mieszkańców podejmuje zatrudnienie poza terenem gminy, głównie w pobliskich miastach i większych ośrodkach gospodarczych. Istotne znaczenie mają również możliwości samozatrudnienia oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości, które mogą wpływać na ograniczanie poziomu bezrobocia.

Zmiany liczby osób bezrobotnych mogą być także związane z aktywnością mieszkańców na rynku pracy, dostępnością ofert zatrudnienia oraz realizacją programów wspierających aktywizację zawodową. W kolejnych latach istotne znaczenie dla poprawy sytuacji na rynku pracy będzie miało dalsze wspieranie przedsiębiorczości lokalnej, rozwój usług oraz tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy na terenie Gminy Joniec.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące bezrobocia w gminie Joniec w porównaniu do innych gmin powiatu płońskiego i dla powiatu płońskiego (stan na 31.12.2025 r.).

Tabela 16 Dane dotyczące bezrobocia w gminach powiatu płońskiego i w powiecie płońskim – stan na 31.12.2025 r.

GMINA/POWIAT	UDZIAŁ LICZBY BEZROBOTNYCH W LICZBIE OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM (%)
Raciąż – gmina miejska	8,56%
Płońsk – gmina miejska	7,63%
Baboszewo	7,51%
Nowe Miasto	6,96%
Powiat płoński*	6,56%
Dzierżążnia	6,51%
Raciąż – gmina wiejska	6,40%

Płońsk – gmina wiejska	6,10%
Naruszewo	6,00%
Sochocin	5,81%
Joniec	5,63%
Czerwińsk nad Wisłą	5,06%
Załuski	4,34%

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Wskaźnik udziału liczby osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym w Gminie Joniec na poziomie 5,63% należy do niższych wśród gmin powiatu płońskiego i pozostaje poniżej średniej dla powiatu płońskiego wynoszącej 6,56%. Oznacza to, że sytuacja na lokalnym rynku pracy jest relatywnie stabilna na tle większości gmin powiatu. Niższy poziom bezrobocia może świadczyć o aktywności zawodowej mieszkańców, rosnącej przedsiębiorczości lokalnej oraz korzystnym położeniu gminy względem większych ośrodków zatrudnienia.

W porównaniu z gminami o najwyższym poziomie bezrobocia, takimi jak Raciąż – gmina miejska czy Płońsk – gmina miejska, Gmina Joniec charakteryzuje się korzystniejszą sytuacją na rynku pracy. Jednocześnie wskaźnik bezrobocia pozostaje wyższy niż w gminie Załuski czy Czerwińsku nad Wisłą, co wskazuje na istnienie przestrzeni do dalszej aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz rozwoju lokalnego rynku pracy.

Istotnym czynnikiem wpływającym na sytuację zatrudnieniową mieszkańców Gminy Joniec jest możliwość podejmowania pracy poza terenem gminy, szczególnie w większych ośrodkach miejskich regionu. Coraz większe znaczenie ma również mobilność zawodowa mieszkańców oraz rozwój elastycznych form zatrudnienia, w tym pracy zdalnej, która po okresie pandemii COVID-19 stała się bardziej powszechna. Dzięki spokojnemu charakterowi gminy, atrakcyjnym warunkom zamieszkania oraz poprawiającej się infrastrukturze technicznej Gmina Joniec może być postrzegana jako atrakcyjne miejsce do życia dla osób pracujących również poza jej granicami.

Jednocześnie wyzwaniem pozostaje aktywizacja zawodowa osób o niższych kwalifikacjach oraz tworzenie nowych miejsc pracy na terenie gminy. Dalszy rozwój przedsiębiorczości lokalnej, sektora usług oraz poprawa warunków dla inwestycji mogą przyczynić się do dalszego ograniczania poziomu bezrobocia oraz wzmacniania potencjału społeczno-gospodarczego Gminy Joniec.

DIAGNOZA

Sfera gospodarcza gminy Joniec opiera się przede wszystkim na rolnictwie indywidualnym, drobnej przedsiębiorczości oraz sektorze usług lokalnych. Dominują mikro- i małe przedsiębiorstwa działające głównie w handlu, budownictwie, transporcie oraz usługach dla mieszkańców, co wskazuje na lokalny i rozproszony charakter gospodarki. Jednocześnie zauważalny jest stopniowy rozwój przedsiębiorczości oraz dywersyfikacja działalności gospodarczej, szczególnie w obszarze usług społecznych, edukacyjnych i profesjonalnych. Istotnym potencjałem rozwojowym pozostają walory przyrodnicze doliny Wkry, które sprzyjają rozwojowi turystyki, rekreacji i agroturystyki. Gmina podejmuje również działania infrastrukturalne poprawiające warunki rozwoju gospodarczego i atrakcyjność inwestycyjną.

Analiza wskaźników gospodarczych wskazuje na systematyczny wzrost aktywności przedsiębiorczej mieszkańców. W latach 2021–2025 zwiększyła się zarówno liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON, jak i liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Rozwój ten opiera się jednak głównie na mikroprzedsiębiorstwach i samozatrudnieniu, a wskaźnik przedsiębiorczości nadal pozostaje niższy niż w części gmin powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego. Oznacza to ograniczoną skalę lokalnego rynku pracy oraz niewielką obecność większych inwestorów. Dalszy rozwój

gospodarczy gminy będzie wymagał wzmocnienia warunków dla przedsiębiorczości lokalnej, rozwoju usług oraz wykorzystania potencjału turystycznego i rekreacyjnego.

Sytuacja finansowa gminy Joniec pozostaje stabilna i relatywnie korzystna na tle innych gmin powiatu płońskiego. W latach 2019–2024 systematycznie rosły zarówno dochody, jak i wydatki budżetowe, co świadczy o aktywnej polityce inwestycyjnej i skutecznym pozyskiwaniu środków zewnętrznych. Dochody gminy w przeliczeniu na mieszkańca należą do najwyższych w powiecie i zbliżone są do średniej województwa mazowieckiego, co zwiększa możliwości realizacji inwestycji infrastrukturalnych oraz poprawy jakości usług publicznych. Jednocześnie rosnące koszty funkcjonowania jednostek organizacyjnych, oświaty i gospodarki komunalnej będą wymagały utrzymania racjonalnej polityki finansowej i dalszego pozyskiwania funduszy zewnętrznych.

Rynek pracy w gminie Joniec charakteryzuje się relatywnie stabilną sytuacją i poziomem bezrobocia niższym od średniej dla powiatu płońskiego. Znaczna część mieszkańców podejmuje zatrudnienie poza terenem gminy, korzystając z dobrej dostępności większych ośrodków gospodarczych regionu. Coraz większe znaczenie mają również samozatrudnienie, mobilność zawodowa oraz rozwój elastycznych form pracy, w tym pracy zdalnej. Jednocześnie ograniczona liczba większych pracodawców powoduje, że wyzwaniem pozostaje tworzenie nowych miejsc pracy na miejscu oraz aktywizacja osób o niższych kwalifikacjach. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej, usług i funkcji turystyczno-rekreacyjnych może w kolejnych latach wzmocniać potencjał gospodarczy oraz poprawiać sytuację zatrudnieniową mieszkańców.

1.3 Sytuacja przestrzenna

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji przestrzennej gminy Joniec. Opisano lokalizację gminy pod kątem komunikacyjnym i przedstawiającym charakter leśny gminy. Następnie przedstawiono kwestie gospodarki odpadami, infrastruktury technicznej, dóbr kulturowych i zagospodarowania przestrzennego.

Infrastruktura drogowa i dostępność komunikacyjna

Gmina Joniec zlokalizowana jest w północnej części województwa mazowieckiego w powiecie płońskim.

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Joniec na planie województwa mazowieckiego

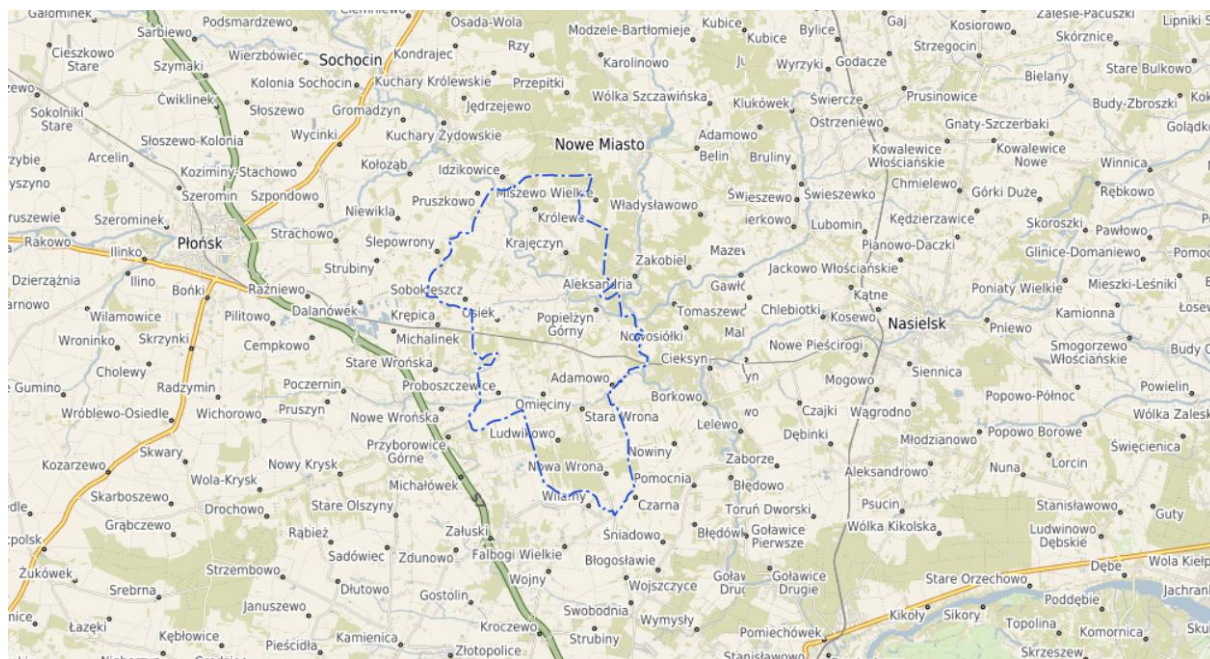
Źródło: opracowanie własne

Gmina Joniec sąsiaduje z gminami Żałuski, Sochocin, wiejską Płońsk, Nowe Miasto (z terenu powiatu płońskiego), Nasielsk, Zakroczym i Pomiechówek (z terenu powiatu nowodworskiego).

Całkowita powierzchnia gminy Joniec wynosi 72,64 km².

Poniżej przedstawiono położenie komunikacyjne gminy Joniec.

Rysunek 2 Położenie komunikacyjne gminy Joniec

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.google.pl/maps

Gmina Joniec położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie płońskim. Jej położenie w sąsiedztwie ważnych szlaków komunikacyjnych regionu wpływa korzystnie na dostępność transportową oraz powiązania funkcjonalne z większymi ośrodkami miejskimi północnego Mazowsza i aglomeracją warszawską. Gmina posiada charakter typowo wiejski, a układ komunikacyjny opiera się przede wszystkim na sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 571 relacji Naruszewo-Nasielsk-Winnica-Pułtusk, stanowiąca najważniejszy ciąg komunikacyjny obsługujący gminę. Istotne znaczenie komunikacyjne posiada również sieć dróg powiatowych i gminnych, umożliwiającą połączenie poszczególnych miejscowości gminy z ośrodkami usługowymi, edukacyjnymi i administracyjnymi.

Korzystne położenie gminy wynika także ze stosunkowo niewielkiej odległości od drogi ekspresowej S7, będącej jednym z głównych korytarzy transportowych kraju, łączącym Warszawę z północną Polską. Umożliwia to sprawne połączenia komunikacyjne zarówno w kierunku Warszawy, jak i Trójmiasta oraz innych ważnych ośrodków regionalnych.

Pomimo stosunkowo dobrze rozwiniętej sieci drogowej część infrastruktury komunikacyjnej wymaga modernizacji, w szczególności w zakresie poprawy stanu technicznego nawierzchni dróg lokalnych, rozwoju chodników, infrastruktury rowerowej, oświetlenia drogowego oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego. W wielu miejscowościach występuje również potrzeba poprawy dostępności komunikacyjnej i jakości połączeń transportowych.

Na terenie gminy Joniec funkcjonuje infrastruktura kolejowa (przystanek Wkra w miejscowości Omięciny). Najbliższe stacje kolejowe znajdują się m.in. w Nasielsku oraz Płońsku, co powoduje, że podstawowym środkiem transportu mieszkańców pozostaje transport drogowy i indywidualna komunikacja samochodowa. Jednocześnie bliskość ważnych tras regionalnych oraz dogodny dostęp do drogi ekspresowej S7 częściowo rekompensują brak bezpośredniego dostępu do transportu kolejowego.

Istotnym elementem układu przestrzenno-komunikacyjnego gminy jest również dolina rzeki Wkry, która wpływa na lokalny układ drogowy oraz pełni funkcję krajobrazową, przyrodniczą i turystyczną. Obszary położone wzdłuż rzeki posiadają potencjał dla rozwoju turystyki aktywnej, rekreacji oraz infrastruktury rowerowej i kajakowej.

Dziedzictwo kulturowe

Gmina Joniec posiada dziedzictwo kulturowe typowe dla obszarów wiejskich północnego Mazowsza, związane przede wszystkim z historycznym układem osadniczym, architekturą sakralną, tradycyjną zabudową wiejską oraz obiektami i założeniami o wartości historycznej i krajobrazowej. Elementy te stanowią ważny składnik tożsamości lokalnej oraz krajobrazu kulturowego gminy.

Najważniejszym zabytkiem na terenie gminy jest kościół parafialny pw. św. Ludwika w Jońcu. Obiekt posiada istotne wartości historyczne, architektoniczne i krajobrazowe oraz stanowi dominantę przestrzenną miejscowości. Istotnym elementem dziedzictwa kulturowego są również przykościelne założenia zieleni oraz historyczne cmentarze i kapliczki przydrożne charakterystyczne dla krajobrazu Mazowsza. Na obszarze gminy występują także obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków, obejmujące m.in. historyczne budynki mieszkalne i gospodarcze, dawne założenia dworskie, układy ruralistyczne oraz obiekty małej architektury sakralnej. Zabytki te dokumentują historyczny rozwój osadnictwa i rolniczego charakteru gminy. Ważnym elementem krajobrazu kulturowego są również tradycyjne wsie o zachowanym historycznym układzie przestrzennym, stare aleje drzew oraz krajobraz doliny rzeki Wkry, który łączy walory przyrodnicze i kulturowe. Historyczny układ osadniczy gminy związany jest z rozwojem rolnictwa oraz funkcjonowaniem lokalnych szlaków komunikacyjnych i osadniczych. Na terenie gminy znajdują się również miejsca pamięci oraz obiekty związane z historią lokalnej społeczności i wydarzeniami historycznymi regionu. Pełnią one funkcję edukacyjną, społeczną i tożsamościową.

Dziedzictwo kulturowe gminy Joniec stanowi istotny potencjał dla rozwoju turystyki kulturowej, edukacyjnej i krajoznawczej. Jednocześnie zachowanie zabytków i historycznego krajobrazu wymaga prowadzenia działań ochronnych, właściwego planowania przestrzennego oraz ograniczania presji inwestycyjnej mogącej powodować degradację walorów kulturowych i krajobrazowych.

Gospodarka odpadami

W Gminie Joniec funkcjonuje zorganizowany system gospodarowania odpadami komunalnymi, wprowadzony na podstawie przepisów krajowych. Gmina odpowiada za kompleksowe zarządzanie systemem, obejmujące organizację odbioru odpadów komunalnych, ich transport, zagospodarowanie oraz zapewnienie odpowiedniej infrastruktury do selektywnej zbiórki.

Podstawowym elementem systemu jest odbiór odpadów bezpośrednio z nieruchomości zamieszkałych oraz nieruchomości wykorzystywanych sezonowo. Odbiór odbywa się zgodnie z harmonogramem ustalonym przez gminę. W systemie funkcjonuje podział odpadów na:

- odpady zmieszane,
- odpady zbierane selektywnie: metale i tworzywa sztuczne, szkło, papier oraz bioodpady.

Właściciele nieruchomości są wyposażani przez pojemniki oraz worki na odpady komunalne przez firmę zajmującą się odbieraniem odpadów komunalnych. Zadaniem właścicieli jest udostępniania pojemników i wypełnionych worków w dniu odbioru w miejscu umożliwiającym swobodny dojazd. Obowiązkiem mieszkańców jest również systematyczne pozbywanie się odpadów w sposób zapewniający utrzymanie czystości i porządku na terenie nieruchomości.

Drugim ważnym elementem systemu jest funkcjonowanie PSZOK, w którym stali mieszkańcy oraz właściciele nieruchomości na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno wypoczynkowe mają możliwość przekazywania odpadów wyselekcjonowanych.

PSZOK uzupełnia system odbioru odpadów z nieruchomości, zapewniając możliwość przekazania odpadów, które nie są odbierane w trybie regularnym.

Na terenie gminy obowiązuje selektywna zbiórka odpadów komunalnych. Jej celem jest zwiększenie poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, a także ograniczenie składowania odpadów. Gmina prowadzi działania mające na celu wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców i poprawę jakości segregacji.

System gospodarki odpadami w gminie opiera się na:

- regularnym odbiorze odpadów z nieruchomości,
- selektywnej zbiórce w podziale na frakcje,
- funkcjonowaniu PSZOK,
- kontroli przestrzegania zasad selektywnej zbiórki,
- obowiązku mieszkańców do właściwego przechowywania i wystawiania odpadów,
- utrzymaniu minimalnych standardów dotyczących pojemników i worków do ich gromadzenia.

Do gospodarki odpadami należy zaliczyć również kwestie utylizacji azbestu i wyrobów zawierających azbest.

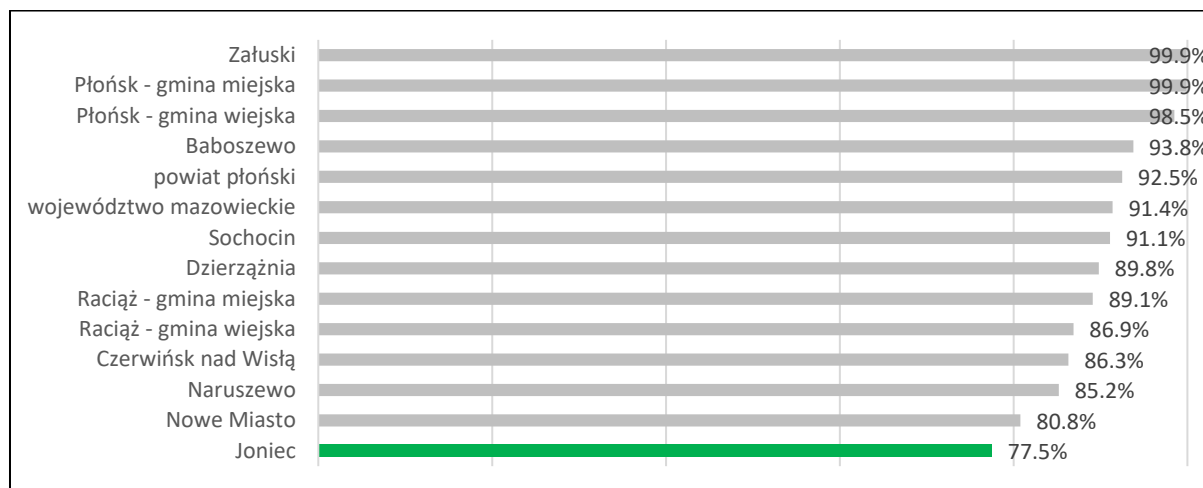
Infrastruktura techniczna

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Sieć wodociągowa

Rozdzielcza sieć wodociągowa na terenie gminy Joniec wynosi 79,3 km.

Wykres 12 Osoby korzystające z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego i w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (2024 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Dla gminy Joniec odnotowano najniższy wskaźnik spośród wszystkich gmin powiatu płońskiego.

Rozdzielcza sieć wodociągowa na terenie gminy Joniec jest jednym z podstawowych elementów infrastruktury technicznej zapewniających mieszkańcom dostęp do wody przeznaczonej do spożycia oraz obsługę zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej. Rozwój infrastruktury wodociągowej stanowi istotny element poprawy jakości życia mieszkańców oraz warunków rozwoju społeczno-gospodarczego gminy.

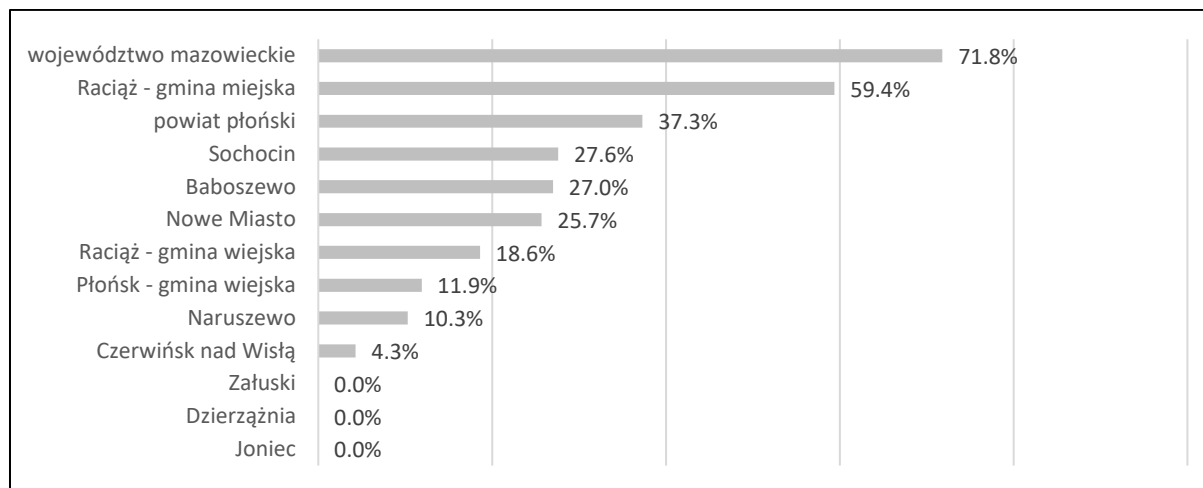
Gmina Joniec posiada rozproszoną sieć osadniczą obejmującą 17 sołectw i liczne miejscowości o charakterze wiejskim, co wpływa na konieczność utrzymywania i sukcesywnej rozbudowy infrastruktury wodociągowej. System zaopatrzenia w wodę obsługuje przede wszystkim zabudowę mieszkaniową, gospodarstwa rolne oraz obiekty użyteczności publicznej.

Ze względu na rolniczy charakter gminy oraz znaczną powierzchnię terenów wiejskich istotne znaczenie ma zapewnienie odpowiedniej jakości i niezawodności dostaw wody, zwłaszcza w odniesieniu do terenów o rozproszonej zabudowie.

Sieć kanalizacyjna

Gmina nie posiada sieci kanalizacyjnej.

Wykres 13 Osoby korzystające z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców w powiecie płońskim, województwie mazowieckim i w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (2024 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Na terenie gminy Joniec nie funkcjonuje sieć kanalizacji sanitarnej. Gospodarka ściekowa opiera się na indywidualnych rozwiązaniach stosowanych przez mieszkańców, przede wszystkim na zbiornikach bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalniach ścieków. Rozproszona struktura osadnicza gminy powoduje, że budowa zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej wiązałaby się z wysokimi kosztami realizacji oraz późniejszej eksploatacji infrastruktury. W ostatnich latach obserwuje się rozwój przydomowych oczyszczalni ścieków, wspierany m.in. możliwością współfinansowania tego typu inwestycji ze środków zewnętrznych, w tym funduszy unijnych.

Oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy Joniec nie funkcjonuje zbiorczy system kanalizacji sanitarnej oparty na gminnej oczyszczalni ścieków. Gospodarka ściekowa realizowana jest głównie w oparciu o rozwiązania indywidualne, w tym zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków zlokalizowane przy budynkach mieszkalnych i obiektach użyteczności publicznej. Ze względu na rozproszony charakter zabudowy rozwój przydomowych systemów oczyszczania ścieków stanowi istotny element lokalnej gospodarki wodno-ściekowej. Gmina prowadzi również ewidencję zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków oraz działania związane z kontrolą sposobu gospodarowania nieczystościami ciekłymi.

Zaopatrzenie w ciepło

Gmina Joniec nie posiada zcentralizowanego systemu ciepłowniczego. Zapotrzebowanie na ciepło wykorzystane do ogrzewania budynków oraz przygotowania ciepłej wody użytkowej obiektów mieszkalnych i gospodarczych jest zaspokajane dzięki wykorzystaniu:

- kotłowni lokalnych opalanych węglem kamiennym, olejem opałowym oraz biomasą zaopatrujące w ciepło obiekty funkcjonalne wykorzystywane pod działalność gospodarczą,
- kotłowni zlokalizowanych na terenie obiektów użyteczności publicznej, w tym administracyjnych oraz placówek oświatowo-wychowawczych,

- indywidualnych źródeł ciepła funkcjonujących w obrębie mieszkalnictwa jednorodzinnego zasadniczo o mocy do 20 kW.

Na terenie gminy występują instalacje OZE produkujące ciepło. Są to kotły na biomasę (drewno) służące do produkcji ciepła na cele grzewcze i przygotowania ciepłej wody użytkowej, kolektory słoneczne do przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz pompy ciepła pracujące w zarówno w instalacjach centralnego ogrzewania jak i przygotowania ciepłej wody użytkowej.

Sieć gazowa

Przez teren gminy Joniec przebiega gazociąg przesyłowy, jednak na obszarze gminy nie funkcjonuje rozwinięta sieć dystrybucyjna gazu ziemnego zapewniająca powszechny dostęp mieszkańców do tego paliwa. W związku z tym potrzeby gospodarstw domowych w zakresie wykorzystania gazu zaspokajane są głównie poprzez indywidualne rozwiązania, przede wszystkim gaz płynny propan–butan dystrybuowany w systemie wymiennych butli gazowych oraz przydomowych zbiorników.

Gaz wykorzystywany jest najczęściej do przygotowywania posiłków oraz podgrzewania ciepłej wody użytkowej, natomiast stosunkowo rzadko pełni funkcję podstawowego źródła ogrzewania budynków. Podstawowym źródłem ciepła na terenie gminy pozostają indywidualne systemy grzewcze, w tym instalacje wykorzystujące paliwa stałe, przede wszystkim węgiel kamienny oraz drewno opałowe. Występują również systemy mieszane, łączące różne rodzaje paliw i źródeł ogrzewania.

Taka struktura zaopatrzenia w ciepło, charakterystyczna dla obszarów wiejskich, wpływa na poziom emisji zanieczyszczeń do powietrza, szczególnie w sezonie grzewczym. Istotne znaczenie dla poprawy jakości powietrza ma zatem dalsza modernizacja indywidualnych źródeł ciepła, zwiększanie efektywności energetycznej budynków oraz rozwój niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii.

Sieć elektroenergetyczna

Zaopatrzenie odbiorców w energię elektryczną na terenie gminy Joniec realizowane jest za pośrednictwem sieci elektroenergetycznej średniego i niskiego napięcia, powiązanej z regionalnym systemem zasilania obsługiwany przez operatora sieci dystrybucyjnej. Energia elektryczna dostarczana jest poprzez sieć linii średniego napięcia 15 kV, zasilających lokalne stacje transformatorowe SN/nn (15/0,4 kV), z których energia rozprowadzana jest do odbiorców końcowych za pomocą sieci niskiego napięcia 0,4 kV. System elektroenergetyczny gminy opiera się głównie na napowietrznych liniach energetycznych, charakterystycznych dla obszarów wiejskich o rozproszonej strukturze osadniczej. Istniejąca infrastruktura zapewnia bieżące pokrycie potrzeb mieszkańców oraz funkcjonujących na terenie gminy podmiotów gospodarczych, jednak dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej, rekreacyjnej i usługowej będzie wymagał stopniowej modernizacji oraz rozbudowy sieci elektroenergetycznej.

Infrastruktura teleinformatyczna

Dostępność mieszkańców gminy Joniec do infrastruktury telekomunikacyjnej systematycznie się poprawia. Sieć przewodowa telekomunikacyjna obejmuje teren całej gminy, aktualnie trwają prace związane z powstaniem sieci światłowodowej. Dzieje się tak za sprawą rozwoju telefonii komórkowej. Praktycznie cały obszar gminy objęty jest zasięgiem wszystkich funkcjonujących w Polsce operatorów sieci komórkowej. Rozwija się również rynek usług informatycznych, tj. transmisja danych i dostęp do sieci internetowej. Dalszy rozwój społeczeństwa informacyjnego na terenie gminy będzie uzależniony od ograniczenia bariery ekonomicznej w dostępie do Internetu oraz od efektywnego informatyzowania administracji publicznej na poziomie gminy. Procesowi temu powinny towarzyszyć działania związane

z uświadamianiem i edukacją mieszkańców jak korzystać z usług i technologii informacyjnych, zwłaszcza w grupie wiekowej osób 50+.

Zagospodarowanie przestrzenne

Kierunki zagospodarowania przestrzennego w gminie określa Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Joniec. Estetyka przestrzeni publicznej jest na stosunkowo wysokim poziomie. Gmina przystąpiła również do opracowania Planu Ogólnego. W gminie zauważalny jest wzrost liczby wyznaczonych działek budowlanych oraz wydawanych decyzji administracyjnych w zakresie nowych inwestycji, co pokazują poniższe tabele.

Tabela 17 Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie nowych inwestycji w gminie Joniec w latach 2020-2025

ROK	LICZBA WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH W ZAKRESIE NOWYCH INWESTYCJI
2020	93
2021	130
2022	100
2023	74
2024	98
2025	213

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18 Liczba nowo wydzielonych działek budowlanych w gminie Joniec w latach 2020-2025

ROK	LICZBA WYDANYCH DECYZJI ADMINISTRACYJNYCH W ZAKRESIE NOWYCH INWESTYCJI
2020	21
2021	34
2022	48
2023	43
2024	26
2025	35

Źródło: opracowanie własne

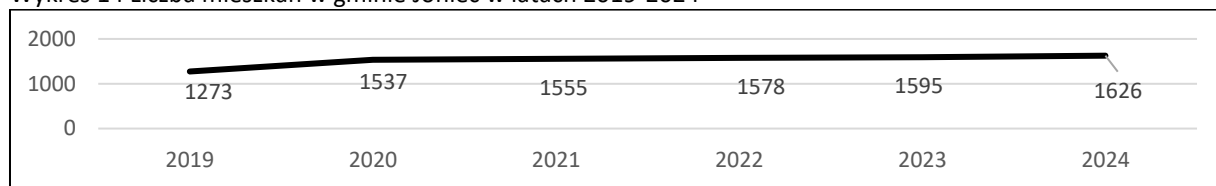
Zauważalny wzrost liczby nowo wydzielanych działek budowlanych, powstałych w wyniku podziałów działek rolnych, w połączeniu z rosnącą liczbą wydawanych decyzji o warunkach zabudowy, stanowi wyraźny wskaźnik intensyfikacji ruchu inwestycyjnego na terenie gminy. Zjawisko to świadczy o rosnącym zainteresowaniu przekształcaniem gruntów rolnych na cele budownictwa mieszkaniowego, co z kolei może być efektem atrakcyjności lokalizacji, poprawy dostępności komunikacyjnej oraz zwiększonego zapotrzebowania na tereny pod zabudowę jednorodziną.

Wzmoczona aktywność w zakresie podziałów geodezyjnych oraz planistycznych decyzji inwestycyjnych odzwierciedla dynamiczne procesy urbanizacyjne i może wskazywać na potrzebę aktualizacji dokumentów planistycznych, rozwoju infrastruktury technicznej oraz podejmowania działań strategicznych w zakresie zrównoważonego zagospodarowania przestrzennego.

Mieszkalnictwo

Na zasoby mieszkaniowe występujące na terenie gminy składa się łącznie 1626 mieszkań zgodnie ze stanem na dzień 31.12.2024 r. Standardy średniej powierzchni użytkowej mieszkania są niższe niż dla powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego i Polski. W skład zabudowy mieszkalnej w gminie Joniec wchodzi m.in. obiekty, które wymagają znaczących remontów. Poniżej przedstawiono, jak zmieniała się liczba mieszkań w gminie Joniec w latach 2019-2024.

Wykres 14 Liczba mieszkań w gminie Joniec w latach 2019-2024

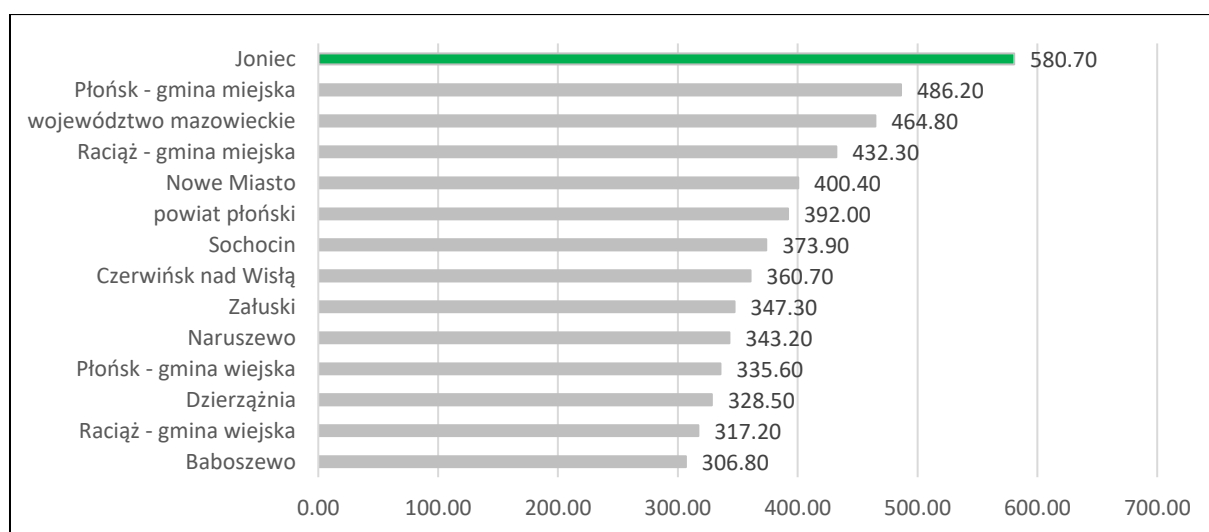

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Na przestrzeni lat 2019 - 2024 liczba mieszkań na terenie gminy zwiększyła się o 353 mieszkania.

Poniżej przedstawiono porównanie powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego i gmin powiatu płońskiego pod względem liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Wykres 15 Wskaźnik liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie płońskim, województwie mazowieckim i w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (2024 r.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bdl.stat.gov.pl

Wskaźnik liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w gminie Joniec kształtuje się na poziomie wyższym niż dla innych gmin powiatu płońskiego i niż średnia dla województwa mazowieckiego.

Analiza ruchu budowlanego w ujęciu regionalnym wskazuje, że największa aktywność inwestycyjna koncentruje się przede wszystkim w Warszawie oraz jej strefie podmiejskiej, a także w większych miastach województwa mazowieckiego. Proces suburbanizacji stopniowo obejmuje również gminy wiejskie położone w korzystnej odległości komunikacyjnej od większych ośrodków miejskich. Gmina Joniec wpisuje się w ten trend ze względu na swoje położenie pomiędzy Płońskiem, Nasielskiem i aglomeracją warszawską oraz atrakcyjne walory środowiskowe i krajobrazowe.

W ostatnich latach na terenie gminy obserwuje się stopniowy wzrost liczby budynków mieszkalnych i rozwój zabudowy jednorodzinnej. Proces ten związany jest zarówno z potrzebami lokalnych mieszkańców, jak i rosnącym zainteresowaniem osiedlaniem się na terenach wiejskich oferujących korzystniejsze warunki środowiskowe, większą dostępność terenów oraz spokojniejszy charakter zabudowy niż w dużych miastach.

Na tle powiatu płońskiego gmina Joniec charakteryzuje się stosunkowo niską intensywnością zabudowy oraz dużym udziałem terenów otwartych i rolniczych, co stwarza potencjał dla dalszego rozwoju budownictwa mieszkaniowego. Jednocześnie rozproszony charakter osadnictwa powoduje

konieczność racjonalnego planowania przestrzennego i dostosowywania infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej do nowych terenów zabudowy.

Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój funkcji mieszkaniowej gminy jest również atrakcyjność krajobrazowa doliny rzeki Wkry oraz rosnące znaczenie pracy zdalnej i modelu zamieszkiwania poza dużymi miastami. Coraz częściej obserwowany jest proces poszukiwania terenów mieszkaniowych położonych w spokojniejszych lokalizacjach, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości dojazdu do większych ośrodków miejskich.

Biorąc pod uwagę obserwowane tendencje demograficzne i inwestycyjne, zasadne jest prowadzenie polityki przestrzennej umożliwiającej rozwój zabudowy mieszkaniowej z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań środowiskowych, infrastrukturalnych i krajobrazowych oraz zasad ładu przestrzennego.

DIAGNOZA

Sfera przestrzenna gminy Joniec opiera się na typowo wiejskim i rozproszonym układzie osadniczym, którego istotnym atutem jest korzystne położenie komunikacyjne względem Płońska, Nasielska oraz aglomeracji warszawskiej. Przez teren gminy przebiega droga wojewódzka nr 632, a bliskość trasy S7 poprawia dostępność transportową i wzmacnia potencjał osiedleńczy oraz inwestycyjny gminy. Jednocześnie brak infrastruktury kolejowej oraz konieczność modernizacji części dróg lokalnych, chodników i infrastruktury rowerowej powodują utrzymującą się zależność mieszkańców od transportu indywidualnego. Ważnym elementem układu przestrzennego pozostaje dolina rzeki Wkry, pełniąca funkcje krajobrazowe, przyrodnicze i rekreacyjne oraz stanowiąca istotny potencjał rozwoju turystyki aktywnej.

Gmina Joniec posiada cenne dziedzictwo kulturowe związane z historycznym układem osadniczym północnego Mazowsza, zabudową sakralną oraz krajobrazem wiejskim. Szczególne znaczenie posiada kościół pw. św. Ludwika w Jońcu oraz liczne obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków, kapliczki, cmentarze i historyczne układy ruralistyczne. Walory kulturowe i krajobrazowe wzmacniają tożsamość lokalną oraz mogą stanowić podstawę rozwoju turystyki kulturowej i krajoznawczej. Jednocześnie zachowanie tych zasobów wymaga odpowiedzialnego planowania przestrzennego i ograniczania presji inwestycyjnej na obszary cenne krajobrazowo i historycznie.

Infrastruktura techniczna gminy pozostaje zróżnicowana pod względem stopnia rozwoju. Pozytywnie należy ocenić funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami oraz rozwój sieci wodociągowej, jednak wskaźnik korzystania z wodociągów pozostaje najniższy w powiecie płońskim. Największym wyzwaniem infrastrukturalnym pozostaje brak zbiorczej sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, co powoduje konieczność korzystania z rozwiązań indywidualnych, takich jak zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków. Rozproszona zabudowa znacząco podnosi koszty rozbudowy infrastruktury wodociągowej i technicznej. Gmina nie posiada również sieci gazowej (przebiega tylko gazociąg przesyłowy) ani scentralizowanego systemu ciepłowniczego, a podstawą zaopatrzenia w ciepło pozostają indywidualne źródła wykorzystujące głównie paliwa stałe, co może wpływać na jakość powietrza w sezonie grzewczym. Korzystnym zjawiskiem jest natomiast rozwój odnawialnych źródeł energii oraz poprawiająca się dostępność infrastruktury teleinformatycznej i usług cyfrowych.

W ostatnich latach w gminie obserwowany jest wzrost aktywności inwestycyjnej i mieszkaniowej, przejawiający się zwiększającą liczbą wydzielanych działek budowlanych oraz rozwojem zabudowy jednorodzinnej. Proces ten związany jest zarówno z potrzebami lokalnych mieszkańców, jak i rosnącym zainteresowaniem osiedlaniem się na terenach wiejskich położonych w zasięgu oddziaływania aglomeracji warszawskiej. Gmina wpisuje się w proces suburbanizacji, zachowując jednocześnie duży

udział terenów otwartych, rolniczych i przyrodniczych. Rozwój budownictwa mieszkaniowego wymaga jednak konsekwentnego prowadzenia polityki przestrzennej, rozwoju infrastruktury technicznej oraz zachowania ładu przestrzennego i walorów krajobrazowych doliny Wkry.

1.4 Sytuacja klimatyczno-środowiskowa

W przedmiotowym punkcie przedstawiono diagnozę sytuacji klimatyczno-środowiskowej gminy Joniec.

Ukształtowanie terenu, gleby, budowa geologiczna

Gmina Joniec położona jest w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Ciechanowskiej, stanowiącej część Niziny Północnomazowieckiej należącej do pasa Nizin Środkowopolskich. Rzeźba terenu została ukształtowana głównie w wyniku działalności lądolodu plejstoceniowego oraz procesów wodnolodowcowych i rzecznych. Charakterystyczną cechą krajobrazu gminy jest przewaga terenów równinnych i lekko falistych, urozmaiconych dolinami rzeczными oraz lokalnymi formami wydmyowymi i morenowymi.

Najważniejszym elementem morfologicznym obszaru jest dolina rzeki Wkry, przebiegająca przez centralną część gminy z północy na południe. Dolina ta stanowi główną oś hydrograficzną i krajobrazową gminy oraz istotny element systemu przyrodniczego regionu. W obrębie doliny występują tereny zalewowe i podmokłe, a także tarasy nadzalewowe o zróżnicowanej wysokości względnej. Lokalnie obserwuje się występowanie form eolicznych oraz niewielkich wyniesień terenu związanych z procesami akumulacji piasków.

Wysokości bezwzględne na terenie gminy mieszczą się przeważnie w przedziale od około 80 do 110 m n.p.m., a deniwelacje terenu mają niewielki charakter. Obszary położone bezpośrednio w dolinie Wkry są okresowo narażone na podtopienia i lokalne zalewanie, szczególnie podczas wezbrań oraz intensywnych opadów.

Na terenie gminy wyróżniają się trzy podstawowe jednostki geomorfologiczne: wysoczyzna polodowcowa, równina sandrowa oraz dolina rzeczna Wkry. Równiny sandrowe zbudowane głównie z piasków i żwirów występują równolegle do doliny rzecznej i lokalnie tworzą korzystne warunki dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. W rejonach Królewa, Szumlina i Wrony Nowej występują wzgórza morenowe zbudowane z osadów piaszczysto-żwirowych.

Budowa geologiczna gminy związana jest przede wszystkim z utworami czwartorzędowymi pochodzenia lodowcowego i wodnolodowcowego. Dominują piaski, żwiry, gliny zwałowe oraz osady organiczne występujące w obniżeniach terenu i dolinie rzecznej. Lokalnie występują również torfy, gleby bagienne oraz pyły i iły warstwowe związane z terenami podmokłymi i dawnymi obszarami akumulacji osadów wodnych.

Ukształtowanie terenu oraz budowa geologiczna mają istotny wpływ na warunki wodne, przydatność gruntów pod zabudowę, rozwój rolnictwa oraz walory krajobrazowe gminy. Szczególne znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe posiada dolina Wkry wraz z towarzyszącymi jej terenami podmokłymi, zadrzewieniami i łąkami.

Gleby

Na terenie gminy Joniec występują gleby o zróżnicowanej przydatności rolniczej, jednak dominują grunty średniej i słabszej jakości bonitacyjnej. Na tle powiatu płońskiego gmina charakteryzuje się

stosunkowo dużym udziałem gleb klas V i VI, które stanowią blisko połowę gruntów ornych. Uwarunkowania te wpływają na rolniczy charakter gminy oraz strukturę użytkowania terenów.

W strukturze użytkowania gruntów istotną rolę odgrywają użytki rolne, jednak ich udział jest niższy niż w najbardziej rolniczych gminach powiatu płońskiego. Niewielki udział trwałych użytków zielonych wynika przede wszystkim z warunków siedliskowych oraz dominacji gruntów ornych w strukturze przestrzennej gminy. Tereny łąkowe i podmokłe koncentrują się głównie w dolinie rzeki Wkry oraz w obniżeniach terenu związanych z lokalnymi ciekami i terenami okresowo uwilgotnionymi.

Pokrywa glebowa gminy została ukształtowana w ścisłym związku z budową geologiczną i działalnością lodowca. Dominują gleby bielcowe oraz brunatne wykształcone głównie z piasków i utworów wodnolodowcowych. W dolinie rzeki Wkry oraz na terenach podmokłych występują gleby hydromorficzne, mady rzeczne, gleby bagienne oraz lokalnie torfy. Obszary te charakteryzują się większą wilgotnością i posiadają istotne znaczenie przyrodnicze oraz retencyjne.

W części obszaru występują również gleby wytworzone z utworów pyłowych i gliniastych, cechujące się korzystniejszymi warunkami dla produkcji rolnej. Równocześnie znaczna powierzchnia terenów piaszczystych i lekkich sprzyja procesom przesuszania gleb oraz zwiększa ich podatność na degradację i erozję.

Warunki glebowe gminy Joniec mają istotny wpływ na sposób użytkowania terenów, strukturę produkcji rolnej oraz możliwości rozwoju zabudowy. Szczególnie cenne przyrodniczo pozostają gleby związane z doliną Wkry i terenami podmokłymi, które pełnią funkcje siedliskowe, retencyjne i krajobrazowe.

Złoża kopalne

Na terenie powiatu płońskiego występują złoża kopalin pospolitych, obejmujące przede wszystkim kruszywa naturalne oraz surowce ilaste wykorzystywane w budownictwie i drogownictwie. Do najczęściej eksploatowanych należą piaski, żwiry i pospółki pochodzenia wodnolodowcowego, związane z działalnością lądolodu i procesami akumulacji osadów czwartorzędowych.

Na obszarze gminy Joniec lokalnie występują utwory piaszczysto-żwirowe oraz gliny i osady ilaste, które w przeszłości były wykorzystywane jako surowce budowlane o znaczeniu lokalnym. Szczególnie w rejonach wyniesień morenowych i równin sandrowych występują osady piaszczyste i żwirowe, natomiast w części obniżień terenowych oraz w obrębie utworów zastoiskowych obecne są pyły, ily i gliny.

Surowce ilaste związane są głównie z osadami czwartorzędowymi i mogą być wykorzystywane jako materiał dla ceramiki budowlanej oraz lokalnych robót budowlanych i ziemnych. Występowanie kopalin naturalnych związane jest bezpośrednio z budową geologiczną gminy ukształtowaną w wyniku działalności lodowca i procesów wodnolodowcowych.

Eksploatacja surowców mineralnych na terenie gminy ma obecnie ograniczony charakter i nie stanowi dominującej funkcji gospodarczej obszaru. Jednocześnie lokalne zasoby kruszyw naturalnych posiadają znaczenie dla realizacji inwestycji infrastrukturalnych i budowlanych w skali lokalnej i ponadlokalnej.

Wody

Wody powierzchniowe

Sieć hydrologiczną gminy Joniec tworzy przede wszystkim rzeka Wkra, przepływająca przez centralną i południową część gminy. Wkra stanowi jeden z najważniejszych elementów środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu gminy, decydując o jej wysokich walorach przyrodniczych,

krajobrazowych i turystycznych. Rzeka silnie meandruje, tworząc liczne zakola, starorzecza i tereny podmokłe, a jej dolina wyróżnia się dużą różnorodnością biologiczną oraz atrakcyjnymi krajobrazami. Malowniczy charakter doliny Wkry, obecność kompleksów leśnych oraz łagodne ukształtowanie terenu sprzyjają rozwojowi turystyki i rekreacji, w szczególności turystyki kajakowej, wędkarstwa oraz wypoczynku weekendowego. Miejscowość Joniec położona jest na skarpie nad rzeką, z której rozciąga się widok na meandrującą dolinę Wkry. Uzupełnieniem sieci hydrograficznej są mniejsze cieki wodne, rowy melioracyjne oraz lokalne obszary podmokłe związane z doliną rzeczną. Teren gminy znajduje się w dorzeczu Wkry, będącej prawobrzeżnym dopływem Narwi.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące poszczególnych JCWP znajdujących się na terenie gminy Joniec:

A) RW20001126879 „Wkra od Mławki do Sony”:

- status: naturalna część wód,
- stan ogólny: zły stan wód,
- przypisane cele środowiskowe:
 - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wkra w obrębie JCWP (dla certy),
 - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,
- działania podstawowe:
 - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
 - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych,
- działania uzupełniające:
 - Realizacja wybranego wariantu udrożnienia cieku - działanie inwestycyjne,
 - Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb,
 - Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb,
 - Opracowanie wariantowej analizy sposobu udrożnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej,

B) RW200016268899 „Sona od Dopływu spod Kraszewa do ujścia”:

- status: naturalna część wód,
- stan ogólny: zły stan wód,
- przypisane cele środowiskowe:
 - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny;
 - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,
- działania podstawowe:
 - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność;
- działania uzupełniające:
 - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami

C) RW200010268949 „Naruszewka”:

- status: naturalna część wód,
- stan ogólny: brak danych,
- przypisane cele środowiskowe:
 - stan/potencjał ekologiczny: dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D,

- stan chemiczny: dobry stan chemiczny;
- działania podstawowe: brak,
- działania uzupełniające: Dodatkowy przegląd pozwoleń wodnoprawnych;
- D) RW200016268999 „Wkra od Sony do ujścia”:
 - status: naturalna część wód,
 - stan ogólny: zły stan wód,
 - przypisane cele środowiskowe:
 - stan/potencjał ekologiczny: umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IFPL, MIR, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wkra w obrębie JCWP (dla certy),
 - stan chemiczny: dobry stan chemiczny,
 - działania podstawowe:
 - Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność,
 - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.,
 - działania uzupełniające:
 - Opracowanie wariantowej analizy sposobu udroźnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej,
 - Dodatkowy przegląd pozwoleń wodnoprawnych,
 - Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami,
 - Realizacja wybranego wariantu udroźnienia cieku - działanie inwestycyjne.

Stan JCWP w gminie Joniec oceniony został jako zły (tam, gdzie określono stan).

Wody podziemne

Gmina Joniec leży w granicach jednolitej części wód podziemnych GW200049:

- stan ogólny: dobry,
- przypisane cele środowiskowe: dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny.

Obszar gminy Joniec jest położony w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wstępnie rozpoznanego porowego zbiornika nr 216.

Formy ochrony

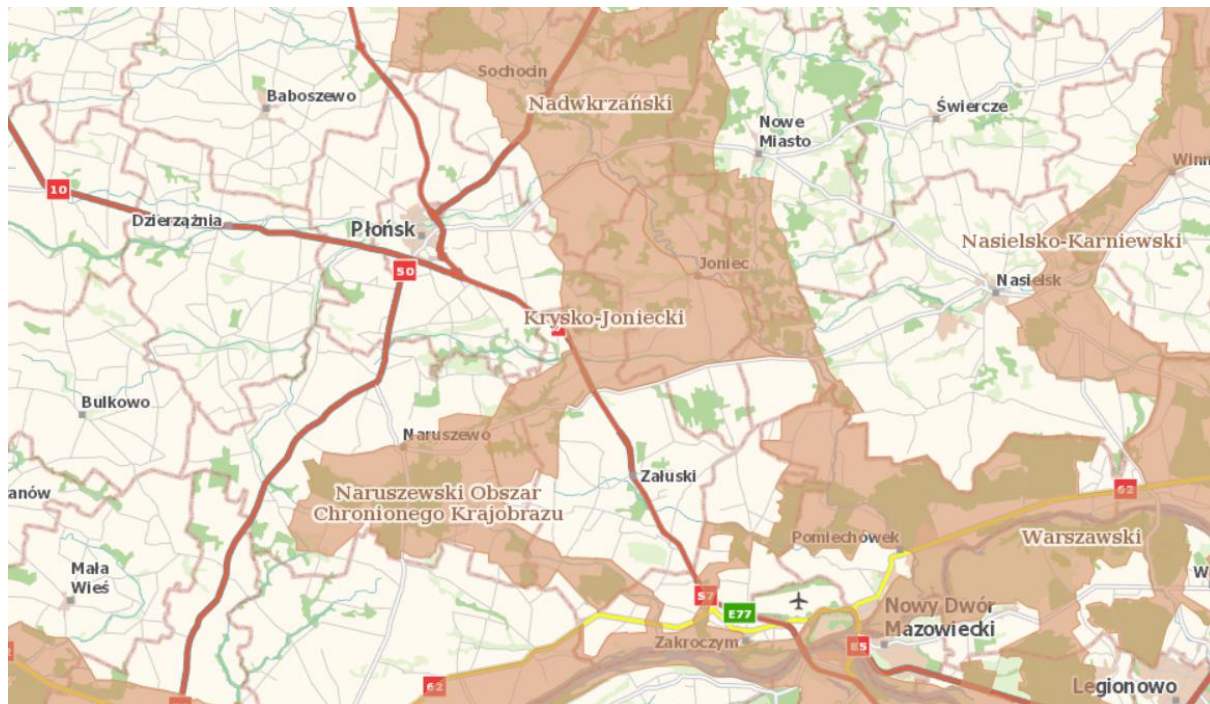
Na formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2024.1478 t.j.) składają się parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Poniżej przedstawiono lokalizację gminy względem różnych form ochrony przyrody występujących w gminie.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie gminy Joniec znajduje się Nadwkrzański Obszar Chronionego Krajobrazu i Krysko-Joniecki Obszar Chronionego Krajobrazu.

Rysunek 3 Położenie gminy Joniec względem Obszarów Chronionego Krajobrazu

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.geoserwis.gdos.gov.pl

Pomniki przyrody

Na terenie gminy Joniec zlokalizowany jest 1 pomnik przyrody (głaz narzutowy) we wsi Nowa Wrona.

Korytarze ekologiczne

Przez terytorium gminy Joniec przebiega korytarz ekologiczny „Puszcza Biała” (KPnC-1) i „Dolina Wkry” (KPnC-6). Korytarz należy do Krajowej sieci ekologicznej ECONET Polska, pełniąc funkcję krajowego korytarza ekologicznego.

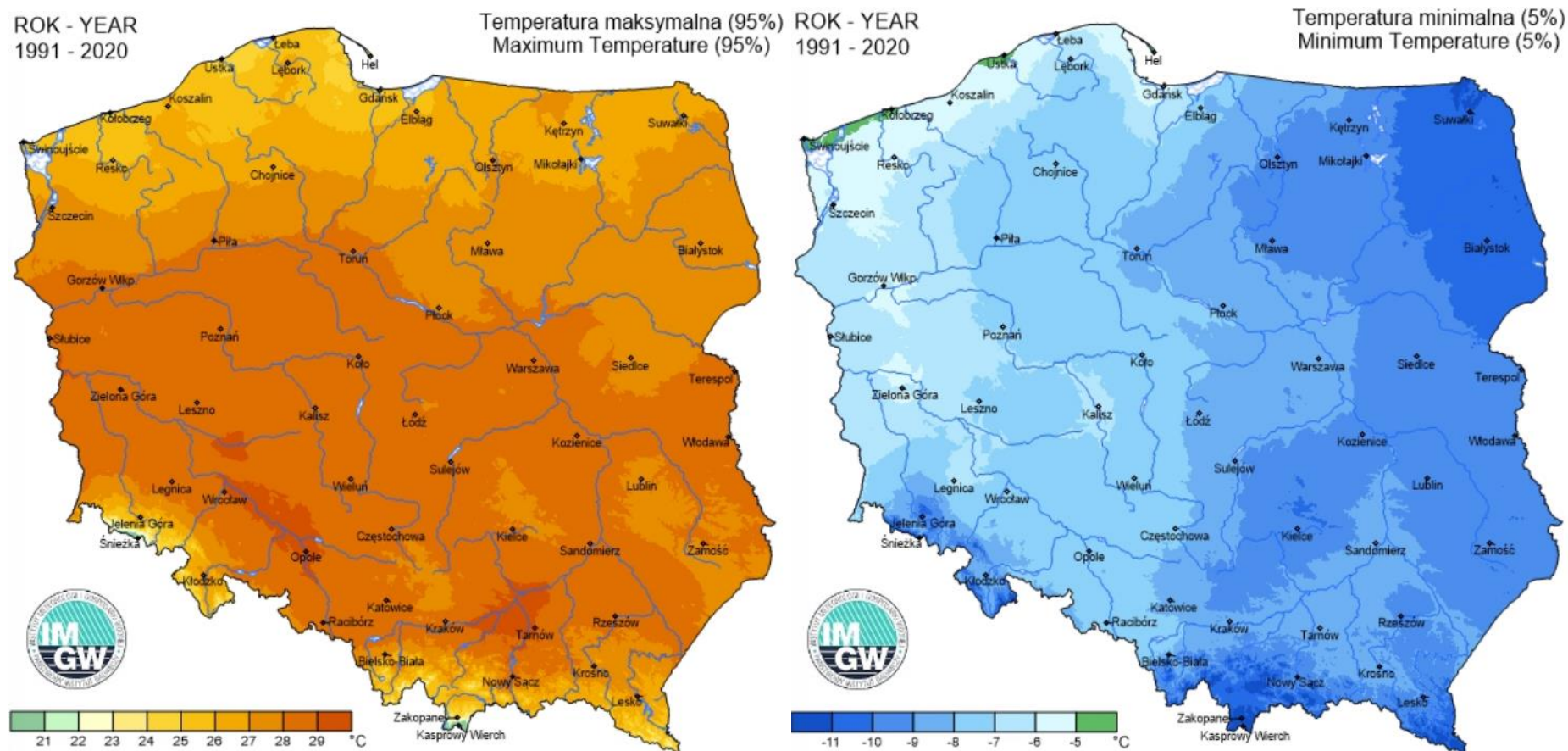
Powietrze

Największym zanieczyszczeniem powietrza na terenie gminy jest niska emisja. Problemem jest spalanie w domowych piecach paliw niskiej jakości. Sytuacja ta nasila się szczególnie w sezonie grzewczym i powoduje wyraźne okresowe pogorszenia stanu sanitarnego powietrza na terenach zasiedlonych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Kolejnym znaczącym źródłem zanieczyszczenia powietrza na terenie gminy jest transport drogowy.

Warunki pogodowe

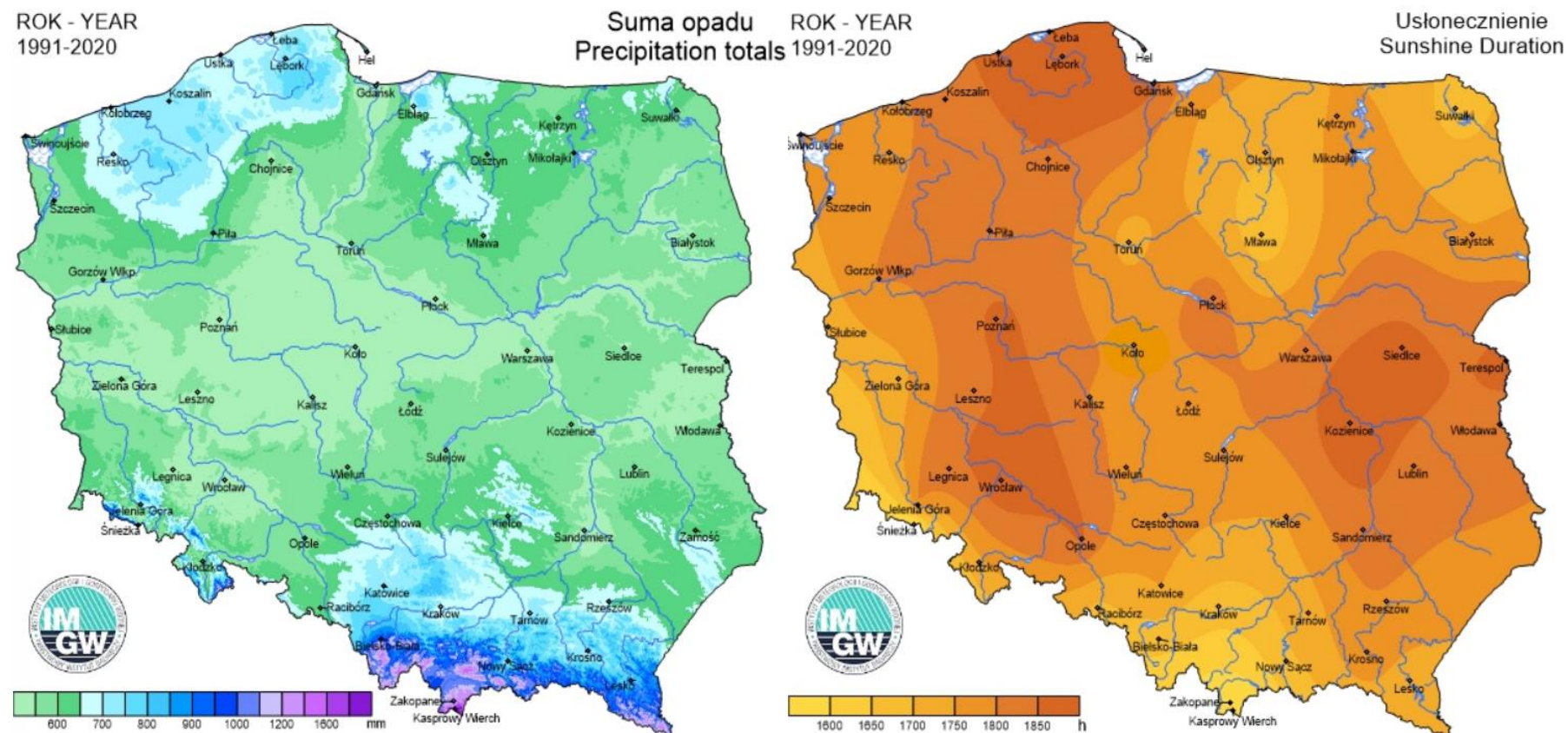
Poniżej zaprezentowano graficznie dane dla wielolecia 1991-2020 r.

Rysunek 4 Ekstremalne temperatury maksymalne i minimalne w Polsce w latach 1991-2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.klimat.imgw.pl

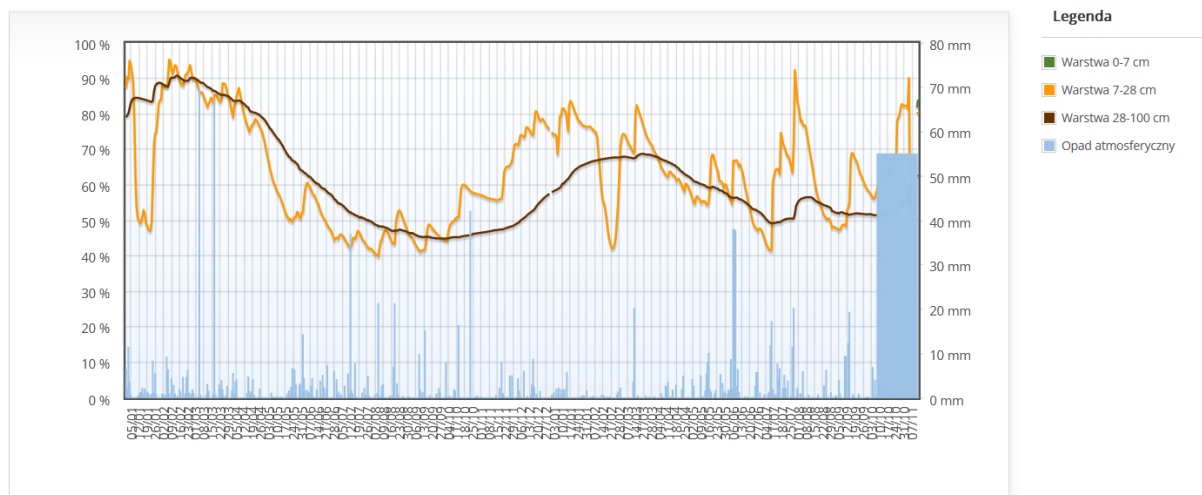
Rysunek 5 Ekstremalne sumy opadów i ekstremalne usłonecznienie w Polsce w latach 1991-2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.klimat.imgw.pl

W gminie Joniec nie odnotowuje się ekstremalnych wartości temperatury, usłonecznienia i opadów w odniesieniu do wskaźników ogólnopolskich.

Wykres 16 Wskaźnik wilgotności gleby 0-100% dla powiatu płońskiego (2024-2025 r.)

Źródło: www.imgw.pl

Na powyższym wykresie widać, że wskaźnik wilgotności gleby w analizowanym okresie był niższy niż 40% w kilku miesiącach, co mogło wskazywać na deficyt wody w strefie korzeniowej. Wartości wskaźnika rokrocznie prezentują podobne wartości.

Odnawialne źródła energii

Jednym z korzystnych rozwiązań dla mieszkańców Gminy jest wymiana kotłów grzewczych na urządzenia opalane biomasą. Gmina Joniec posiada bowiem dobre warunki do pozyskiwania biomasy – zarówno lokalnie, jak i z sąsiednich miejscowości. Potencjał rozwoju technologii opartych na biomasie na tym terenie jest znaczący. W zakresie wykorzystania energii słonecznej odnotowano, że jej zastosowanie jest obecnie ograniczone. Wynika to głównie z wysokich kosztów instalacji. Mimo to, na terenie Gminy Joniec istnieją warunki do instalowania systemów solarnych oraz pomp ciepła. Dodatkowo, gmina ma możliwości rozwoju upraw roślin energetycznych. Tego rodzaju działania mogą w przyszłości wzmocnić lokalne źródła energii odnawialnej.

DIAGNOZA

Sfera środowiskowo-klimatyczna gminy Joniec opiera się na wysokich walorach przyrodniczych związanych przede wszystkim z doliną rzeki Wkry, która stanowi główną oś krajobrazową, hydrograficzną i ekologiczną gminy. Urozmaicona rzeźba terenu, obecność terenów podmokłych, kompleksów leśnych oraz obszarów cennych przyrodniczo tworzą korzystne warunki dla rozwoju turystyki, rekreacji i funkcji przyrodniczych. Jednocześnie część terenów położonych w dolinie Wkry narażona jest na okresowe podtopienia i lokalne zalewanie. Istotnym zasobem środowiskowym są również obszary chronionego krajobrazu oraz przebiegające przez gminę korytarze ekologiczne, które wzmocniają znaczenie gminy w regionalnym systemie przyrodniczym.

Warunki glebowe gminy są zróżnicowane, jednak dominują gleby średniej i słabszej jakości bonitacyjnej, co wpływa na rolniczy charakter obszaru oraz ogranicza intensywność produkcji rolnej. Znaczny udział gleb lekkich i piaszczystych zwiększa podatność terenów na przesuszanie i degradację, szczególnie w okresach niedoboru opadów. Cenne przyrodniczo pozostają gleby hydromorficzne i tereny podmokłe związane z doliną Wkry, pełniące ważne funkcje retencyjne i siedliskowe. Lokalne zasoby piasków i żwirów posiadają znaczenie dla inwestycji budowlanych i drogowych, jednak

eksploatacja kopalin ma obecnie ograniczony charakter i nie stanowi dominującej funkcji gospodarczej gminy.

Istotnym wyzwaniem środowiskowym pozostaje stan wód powierzchniowych. Jednolite części wód powierzchniowych związane z Wkrą i Soną ocenione zostały jako będące w złym stanie, co wynika przede wszystkim z presji rolniczej, zanieczyszczeń biogenych oraz ograniczeń infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Jednocześnie stan wód podziemnych oceniany jest jako dobry, a obszar gminy znajduje się w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. W związku z tym szczególnego znaczenia nabierają działania związane z ochroną zasobów wodnych, rozwojem gospodarki ściekowej oraz ograniczaniem odpływu zanieczyszczeń pochodzących z działalności rolniczej.

Najważniejszym problemem jakości powietrza na terenie gminy pozostaje tzw. niska emisja związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków paliwami stałymi. Problem ten nasila się szczególnie w sezonie grzewczym, a dodatkowym źródłem zanieczyszczeń pozostaje transport drogowy. Korzystnym kierunkiem rozwoju jest stopniowe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, w tym biomasy, pomp ciepła i instalacji solarnych. Gmina posiada potencjał do dalszego rozwoju energetyki odnawialnej, szczególnie w zakresie biomasy oraz rozwiązań indywidualnych dla budownictwa jednorodzinne. Jednocześnie obserwowane okresowe spadki wilgotności gleby wskazują na rosnące znaczenie problemów związanych z deficytem wody i zmianami klimatycznymi, co wymaga wzmacniania działań retencyjnych i adaptacyjnych.

2 Określenie cech warunkujących rozwój gminy i społeczności lokalnej

2.1 Analiza SWOT

Pogłębiona analiza stanu i uwarunkowań rozwoju gminy Joniec pozwala na dokonanie bilansu strategicznego gminy. Sporządzono go w oparciu o analizę SWOT, która polega na szczegółowym zestawieniu mocnych i słabych stron oraz określeniu szans i zagrożeń rozwoju gminy. Analiza została dokonana w podziale na 4 poniższe obszary:

- sfera społeczna,
- sfera gospodarcza,
- sfera przestrzenna,
- sfera klimatyczno-środowiskowa.

Analiza SWOT – sfera społeczna

Poniżej analiza SWOT gminy Joniec w sferze społecznej.

Tabela 19 Analiza SWOT gminy Joniec w sferze społecznej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– dodatnie saldo migracji i wzrost liczby mieszkańców w ostatnich latach, – funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej oraz GOPS, – rozwijająca się oferta kulturalna i aktywność biblioteki publicznej, – aktywność jednostek OSP i relatywnie wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego, – rozwój cyfrowych usług administracyjnych (ePUAP, e-Doręczenia), – rosnąca liczba organizacji pozarządowych i aktywność społeczna mieszkańców, – atrakcyjne warunki przyrodnicze sprzyjające rekreacji i integracji społecznej, – spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej i rodzin pobierających zasiłki rodzinne	– utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, – postępujące starzenie się społeczeństwa, – niższe wyniki egzaminu ósmoklasisty względem województwa i powiatu, – brak apteki i ograniczony dostęp do specjalistycznych usług zdrowotnych, – rozproszona struktura osadnicza utrudniająca dostęp do usług publicznych, – potrzeba modernizacji i doposażenia infrastruktury oświatowej, – utrzymujące się problemy społeczne typowe dla obszarów wiejskich, – wysokie koszty funkcjonowania systemu oświaty i usług społecznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
– dalszy napływ mieszkańców dzięki atrakcyjnemu położeniu i walorom środowiskowym, – możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na edukację, usługi społeczne i cyfryzację, – rozwój turystyki i rekreacji wpływający na aktywizację społeczną mieszkańców, – wzrost aktywności NGO w życiu lokalnym, – rozwój pracy zdalnej i edukacji cyfrowej zwiększający atrakcyjność osiedleńczą gminy, – rozwój usług dla seniorów i polityki aktywnego starzenia się, – poprawa dostępności usług publicznych dzięki cyfryzacji administracji	– dalsze starzenie się ludności i wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, – ryzyko odpływu ludzi młodych do większych ośrodków miejskich, – rosnące koszty utrzymania oświaty i systemu pomocy społecznej, – pogłębianie się problemów zdrowotnych i ograniczonej dostępności specjalistów, – trudności w utrzymaniu jakości usług publicznych przy rozproszonej zabudowie, – pogłębianie nierówności edukacyjnych między obszarami wiejskimi a miejskimi

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT – sfera gospodarcza

Poniżej analiza SWOT gminy Joniec w sferze gospodarczej.

Tabela 20 Analiza SWOT gminy Joniec w sferze gospodarczej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– stabilny rozwój lokalnej przedsiębiorczości i wzrost liczby podmiotów gospodarczych, – korzystna sytuacja finansowa gminy na tle powiatu płońskiego, – wysoki poziom dochodów gminy w przeliczeniu na mieszkańca, – rozwój sektora usługowego, handlowego i budowlanego, – relatywnie niski poziom bezrobocia na tle powiatu, – atrakcyjne walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki i agroturystyki, – korzystne położenie względem Płońska, Nasielska i aglomeracji warszawskiej, – aktywność inwestycyjna gminy i rozwój infrastruktury technicznej	– dominacja mikroprzedsiębiorstw i niewielka liczba większych inwestorów, – ograniczona dywersyfikacja gospodarki i silny udział tradycyjnych branż lokalnych, – niższy wskaźnik przedsiębiorczości niż w części gmin powiatu i województwa, – niewielki rozwój nowoczesnych sektorów gospodarki, – rolniczy charakter gospodarki ograniczający dynamikę rozwoju rynku pracy
SZANSE	ZAGROŻENIA
– rozwój turystyki, rekreacji i agroturystyki w oparciu o dolinę Wkry, – możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury i przedsiębiorczości, – wzrost zainteresowania osiedlaniem się poza dużymi miastami, – rozwój pracy zdalnej i usług cyfrowych zwiększający atrakcyjność gminy, – dalszy rozwój mikro- i małych przedsiębiorstw lokalnych, – poprawa infrastruktury drogowej i technicznej zwiększająca atrakcyjność inwestycyjną, – rozwój odnawialnych źródeł energii, – wzrost aktywności mieszkańców w zakresie samozatrudnienia	– odpływ ludzi młodych i osób aktywnych zawodowo do większych miast, – rosnące koszty prowadzenia działalności gospodarczej i usług publicznych, – ograniczona dostępność większych inwestorów i kapitału zewnętrznego, – uzależnienie lokalnej gospodarki od sytuacji w rolnictwie i mikroprzedsiębiorstwach, – ryzyko stagnacji gospodarczej wynikające z niewielkiej skali rynku lokalnego, – wzrost konkurencji ze strony silniejszych ośrodków miejskich i podmiejskich

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT – sfera przestrzenna

Poniżej analiza SWOT gminy Joniec w sferze przestrzennej.

Tabela 21 Analiza SWOT gminy Joniec w sferze przestrzennej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– korzystne położenie względem Płońska, Nasielska i aglomeracji warszawskiej, – przebieg drogi wojewódzkiej nr 632 oraz bliskość trasy S7, – wysokie walory krajobrazowe doliny rzeki Wkry, – atrakcyjne warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji, – cenne dziedzictwo kulturowe i zachowany krajobraz wiejski, – rozwijająca się zabudowa mieszkaniowa i wzrost zainteresowania terenami budowlanymi, – rozwój cyfryzacji i poprawiająca się infrastruktura teleinformatyczna, – funkcjonowanie zorganizowanego systemu gospodarki odpadami i PSZOK	– brak infrastruktury kolejowej na terenie gminy, – konieczność modernizacji części dróg lokalnych i infrastruktury komunikacyjnej, – brak zbiorczej sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, – niski poziom korzystania z sieci wodociągowej na tle powiatu, – brak sieci gazowej i scentralizowanego systemu ciepłowniczego, – rozproszona zabudowa zwiększająca koszty rozwoju infrastruktury technicznej, – część budynków mieszkalnych wymaga remontów i modernizacji, – ograniczony rozwój transportu publicznego
SZANSE	ZAGROŻENIA
– rozwój funkcji mieszkaniowej związany z suburbanizacją i napływem mieszkańców, – możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury technicznej i drogowej, – rozwój turystyki aktywnej, kajakowej i rowerowej w dolinie Wkry, – wzrost znaczenia pracy zdalnej zwiększający atrakcyjność osiedleńczą gminy, – rozwój odnawialnych źródeł energii i nowoczesnych systemów grzewczych, – opracowanie Planu Ogólnego umożliwiające lepsze zarządzanie przestrzenią, – poprawa dostępności cyfrowej i usług teleinformatycznych	– presja inwestycyjna mogąca powodować degradację krajobrazu i terenów cennych przyrodniczo, – wzrost kosztów rozbudowy infrastruktury technicznej przy rozproszonej zabudowie, – utrzymująca się zależność mieszkańców od transportu indywidualnego, – pogłębianie problemów związanych z gospodarką ściekową i jakością środowiska, – degradacja infrastruktury drogowej wynikająca ze wzrostu ruchu samochodowego, – możliwe konflikty między rozwojem inwestycyjnym a ochroną walorów przyrodniczych i kulturowych

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT – sfera klimatyczno-środowiskowej

Poniżej analiza SWOT gminy Joniec w sferze klimatyczno-środowiskowej.

Tabela 22 Analiza SWOT gminy Joniec w sferze klimatyczno-środowiskowej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- wysokie walory przyrodnicze doliny rzeki Wkry, - obecność obszarów chronionego krajobrazu oraz korytarzy ekologicznych, - duża różnorodność krajobrazowa i biologiczna terenów nadrzecznych, - dobre warunki do rozwoju turystyki przyrodniczej i rekreacji, - dobry stan wód podziemnych, - rozwijające się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (biomasa, pompy ciepła, kolektory słoneczne), - obecność terenów podmokłych pełniących funkcje retencyjne i przyrodnicze, - ograniczona presja przemysłowa na środowisko	- zły stan jednolitych części wód powierzchniowych, - wysoki udział gleb słabszych klas bonitacyjnych podatnych na przesuszanie i degradację, - brak zbiorczej kanalizacji zwiększający ryzyko presji na środowisko wodne, - występowanie niskiej emisji związanej z indywidualnym ogrzewaniem budynków, - uzależnienie systemów grzewczych od paliw stałych, - okresowe deficyty wilgotności gleby i ryzyko suszy, - zagrożenie lokalnymi podtopieniami w dolinie Wkry
SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość pozyskiwania środków na ochronę środowiska i gospodarkę wodno-ściekową, - rozwój odnawialnych źródeł energii i gospodarki niskoemisyjnej, - rozwój retencji wodnej i działań adaptacyjnych do zmian klimatu, - wzrost znaczenia turystyki przyrodniczej i ekologicznej, - rozwój działań edukacyjnych zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców, - możliwość rozwoju upraw roślin energetycznych i wykorzystania biomasy, - poprawa jakości powietrza dzięki wymianie źródeł ciepła	- nasilające się skutki zmian klimatu (susze, fale upałów, podtopienia), - dalsze pogarszanie jakości wód powierzchniowych, - wzrost presji inwestycyjnej na obszary cenne przyrodniczo, - degradacja gleb wynikająca z przesuszania i erozji, - utrzymywanie się problemu niskiej emisji i pogorszenia jakości powietrza, - ryzyko zanieczyszczenia wód związane z rozproszoną gospodarką ściekową, - ograniczona zdolność retencyjna terenów w warunkach zmian klimatycznych

Źródło: opracowanie własne

2.2 Identyfikacja potencjału rozwojowego gminy

Gmina Joniec posiada stabilne fundamenty rozwoju społeczno-gospodarczego, wynikające z rosnącej atrakcyjności osiedleńczej, dodatniego salda migracji oraz wysokich walorów środowiskowych i krajobrazowych. Pomimo utrzymującego się ujemnego przyrostu naturalnego i postępującego starzenia się społeczeństwa gmina zachowuje aktywny potencjał społeczny oparty na działalności organizacji pozarządowych, OSP, biblioteki oraz lokalnych inicjatyw społecznych i rekreacyjnych. Rozwijają się również cyfrowe usługi publiczne oraz infrastruktura społeczna, co poprawia dostępność administracji i jakość życia mieszkańców. Korzystne położenie względem Płońska, Nasielska

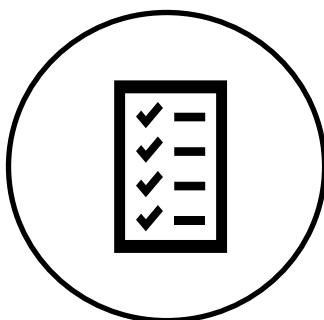
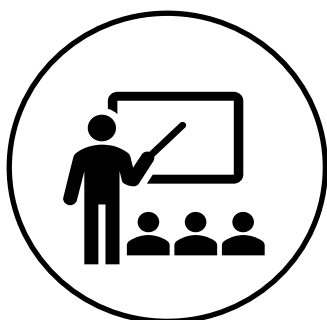
i aglomeracji warszawskiej sprzyja mobilności zawodowej mieszkańców oraz zwiększa atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania dla osób pracujących także poza jej granicami.

Struktura gospodarki gminy Joniec pozostaje w dużej mierze tradycyjna i oparta na rolnictwie indywidualnym, jednak w ostatnich latach widoczny jest stopniowy rozwój sektora usługowego, handlowego, budowlanego i transportowego. Wzrasta liczba podmiotów gospodarczych oraz osób prowadzących działalność gospodarczą, co świadczy o rosnącej aktywności przedsiębiorczej mieszkańców. Jednocześnie gospodarka nadal opiera się głównie na mikroprzedsiębiorstwach i działalności rodzinnej, a ograniczona liczba większych inwestorów wpływa na lokalny rynek pracy. Stabilna sytuacja finansowa gminy oraz wysokie dochody budżetowe w przeliczeniu na mieszkańca zwiększają możliwości realizacji inwestycji infrastrukturalnych i społecznych. Szczególnym potencjałem rozwojowym pozostają funkcje turystyczne i rekreacyjne związane z doliną Wkry, rozwojem turystyki kajakowej, rekreacji weekendowej oraz osadnictwa letniskowego.

Zasoby środowiskowe i krajobrazowe gminy Joniec należą do jej najważniejszych atutów rozwojowych. Dolina rzeki Wkry, obszary chronionego krajobrazu, tereny podmokłe oraz korytarze ekologiczne tworzą cenne środowisko przyrodnicze sprzyjające rozwojowi turystyki aktywnej, rekreacji i funkcji ekologicznych. Jednocześnie gmina mierzy się z istotnymi wyzwaniami środowiskowymi, takimi jak zły stan wód powierzchniowych, niska emisja związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków oraz okresowe problemy z deficytem wilgotności gleby. Korzystnym kierunkiem zmian jest rozwój odnawialnych źródeł energii, szczególnie biomasy, pomp ciepła i instalacji solarnych, które mogą wspierać transformację energetyczną i poprawę jakości powietrza.

Warunki przestrzenne gminy sprzyjają dalszemu rozwojowi funkcji mieszkaniowej i inwestycyjnej. Wzrost liczby wydzielanych działek budowlanych oraz rozwój zabudowy jednorodzinnej świadczą o postępującym procesie suburbanizacji i rosnącym zainteresowaniu osiedlaniem się na terenach wiejskich o wysokich walorach środowiskowych. Gmina dysponuje znacznymi terenami otwartymi i relatywnie niską intensywnością zabudowy, co zwiększa potencjał dalszego rozwoju przestrzennego. Jednocześnie wyzwaniem pozostaje rozproszona struktura osadnicza oraz niedostateczny poziom rozwoju części infrastruktury technicznej – szczególnie brak zbiorczej kanalizacji, sieci gazowej i konieczność dalszej modernizacji lokalnego układu drogowego. Dalszy rozwój przestrzenny wymaga więc prowadzenia konsekwentnej polityki planistycznej oraz zachowania równowagi między rozwojem inwestycyjnym a ochroną walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

CZĘŚĆ STRATEGICZNA

3 Wizja, misja i cele Strategii

W przedmiotowym punkcie opisano wizję Strategii i misję Gminy Joniec oraz przedstawiono cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań wraz z wskaźnikami osiągnięcia celów. Ponadto opisano zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

3.1 Wizja i misja

W przedmiotowym punkcie przedstawiono proces formułowania głównych założeń Strategii wraz ze wskazaniem podmiotów uczestniczących w tym procesie.

Główne założenia Strategii zostały opracowane w oparciu o analizy wskazane w niniejszej Strategii oraz w wyniku procesu konsultacji z jednostkami organizacyjnymi Gminy Joniec i innymi jednostkami. Szeroki katalog podmiotów zaangażowanych w proces definiowania głównych założeń Strategii zagwarantował możliwość zebrania opinii z różnych środowisk. Poniżej zaprezentowano ścieżkę formułowania głównych założeń Strategii.

Poniżej przedstawiono wizję i misję gminy.

Wizja

Wizja rozwoju gminy stanowi długookresowy obraz pożądanego kierunku przemian społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych. Określa aspiracje samorządu i mieszkańców, wskazując, jaką gminą ma stać się w przyszłości oraz jakie wartości i potencjały będą podstawą jej rozwoju. Wizja wyznacza wspólne ramy dla planowania strategicznego i pozwala zachować spójność podejmowanych działań inwestycyjnych oraz organizacyjnych.

Punktem wyjścia do budowy wizji są uwarunkowania lokalne, w szczególności położenie geograficzne, zasoby środowiskowe, potencjał społeczny oraz relacje funkcjonalne z otoczeniem. Istotne znaczenie mają również procesy cywilizacyjne związane z rozwojem technologii, cyfryzacją, mobilnością mieszkańców oraz zmianami na rynku pracy. Wizja powinna odpowiadać na współczesne wyzwania rozwojowe, a jednocześnie wykorzystywać lokalne atuty i możliwości wynikające z położenia oraz aktywności społecznej mieszkańców. Ważnym elementem wizji jest uwzględnienie różnicowań występujących na terenie gminy – zarówno społecznych i gospodarczych, jak i przestrzennych czy środowiskowych. Poszczególne obszary mogą posiadać odmienne potrzeby, potencjały i bariery rozwojowe, dlatego polityka strategiczna powinna uwzględniać ich specyfikę oraz dążyć do zrównoważonego rozwoju całej gminy.

Wizja rozwoju nie jest wyłącznie opisem przyszłości, lecz także wyrazem gotowości do podejmowania zmian i wspólnego działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców. Opiera się na przekonaniu, że rozwój gminy zależy od umiejętnego wykorzystania lokalnych zasobów, wzmacniania przedsiębiorczości, aktywności społecznej oraz skutecznego reagowania na pojawiające się wyzwania i zagrożenia.

Na tej zasadzie sformułowano poniższą wizję gminy Joniec:

Gmina Joniec rozwija się w sposób uwzględniający zasady zrównoważonego rozwoju, łącząc funkcje mieszkaniowe, rolnicze, rekreacyjne i przyrodnicze. Mieszkańcy posiadają dostęp do podstawowych usług publicznych, edukacji, opieki zdrowotnej, infrastruktury społecznej oraz terenów rekreacyjnych i przestrzeni sprzyjających wypoczynkowi. Istotnym atutem gminy są wysokie walory środowiskowe i krajobrazowe związane przede wszystkim z doliną rzeki Wkry oraz terenami otwartymi i leśnymi. Gmina dąży do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, wspieranie aktywności społecznej, rozwój przedsiębiorczości oraz ochronę zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Ważnym elementem polityki rozwojowej jest również zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców, w tym ograniczanie zagrożeń związanych z podtopieniami i niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi. Korzystne położenie komunikacyjne, atrakcyjne warunki środowiskowe oraz rosnące zainteresowanie zamieszkiwaniem na terenach wiejskich sprzyjają stopniowemu rozwojowi funkcji mieszkaniowej. Obserwowany wzrost liczby budynków mieszkalnych oraz zainteresowanie osiedlaniem się poza większymi miastami uzasadniają wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i rozwój lokalnych funkcji gospodarczych, przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego i poszanowaniu walorów przyrodniczych gminy.

Misja

Skuteczność przygotowania i wdrażania strategii rozwoju gminy w dużej mierze zależy od właściwego określenia jej misji i wizji, które wyznaczają podstawowe kierunki prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Stanowią one fundament do definiowania celów strategicznych oraz planowania działań odpowiadających na potrzeby mieszkańców i wyzwania rozwojowe gminy.

Misja gminy określa nadrzędny sens jej funkcjonowania oraz rolę, jaką samorząd pełni wobec lokalnej społeczności. Wskazuje długofalowe aspiracje rozwojowe, akcentuje społeczne funkcje samorządu oraz definiuje podstawowe wartości, którymi gmina kieruje się w realizacji polityki lokalnej. Jest najbardziej ogólnym określeniem celu działalności gminy i stanowi punkt odniesienia dla wszystkich podejmowanych działań strategicznych.

Formułowanie misji wiąże się z odpowiedzią na kluczowe pytania dotyczące kierunku rozwoju gminy: jakie potrzeby mieszkańców mają być zaspokajane, jakie cele samorząd zamierza osiągnąć oraz w jaki sposób chce budować swoją pozycję i rozwijać potencjał lokalny. Misja określa zakres odpowiedzialności gminy wobec mieszkańców i wskazuje priorytety działania w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej i środowiskowej.

Realizacja misji odbywa się poprzez tworzenie warunków poprawy jakości życia mieszkańców, rozwój usług publicznych, wspieranie aktywności społecznej i gospodarczej oraz racjonalne wykorzystanie lokalnych zasobów. Jasno określona misja wzmacnia spójność działań samorządu, ułatwia koncentrację środków na najważniejszych kierunkach rozwoju oraz buduje pozytywny wizerunek gminy w otoczeniu społecznym i gospodarczym.

Na tej zasadzie sformułowano poniższą misję Gminy Joniec:

Gmina Joniec postrzegana jest jako obszar o istotnym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego północnej części powiatu płońskiego, łączący funkcje mieszkaniowe, rolnicze, rekreacyjne i przyrodnicze. Jej rozwój ukierunkowany jest na tworzenie atrakcyjnych warunków do życia, pracy i wypoczynku przy jednoczesnym zachowaniu walorów środowiskowych oraz lokalnego dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego.

Polityka rozwojowa gminy koncentruje się na podnoszeniu jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, poprawę dostępności usług publicznych, wspieranie przedsiębiorczości oraz wzmacnianie aktywności społecznej i integracji lokalnej społeczności. Istotnym kierunkiem działań jest również rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych związanych z doliną rzeki Wkry oraz walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi gminy.

Gmina dąży do tworzenia warunków sprzyjających osiedlaniu się nowych mieszkańców, rozwojowi budownictwa mieszkaniowego oraz lokalnych inicjatyw gospodarczych, z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska. Szczególne znaczenie przypisuje się działaniom związanym z poprawą efektywności energetycznej, ochroną zasobów przyrodniczych, rozwojem infrastruktury technicznej oraz wzmacnianiem powiązań funkcjonalnych z sąsiednimi gminami i ośrodkami miejskimi.

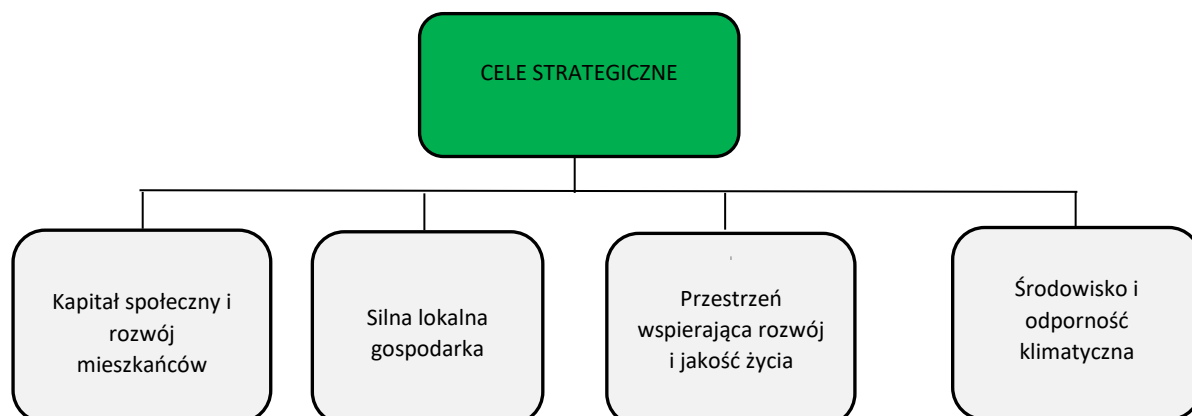
3.2 Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Osiągnięcie celów przyczyni się do zrealizowania wizji Strategii. Wszystkie działania podejmowane w perspektywie czasowej niniejszego dokumentu powinny być zgodne z określoną misją Strategii.

Poniżej w ujęciu graficznym zaprezentowano cele strategiczne Strategii. Następnie w układzie tabelarycznym przedstawiono również cele operacyjne i działania w ramach poszczególnych celów strategicznych. Cele zdefiniowano na podstawie wniosków z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy sprecyzowanych w punkcie 1.4 niniejszej Strategii.

Rysunek 6 Cele strategiczne Strategii

Źródło: opracowanie własne

Tabela 23 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 1

CEL STRATEGICZNY 1: Kapitał społeczny i rozwój mieszkańców	
CEL OPERACYJNY 1.1: Wysoka jakość opieki zdrowotnej i powszechna profilaktyka zdrowotna	
Kierunki działań	
1.1.1 Inwestycje w publiczną infrastrukturę zdrowotną	
1.1.2 Działania na rzecz zwiększenia oferty usług zdrowotnych i podnoszenia świadomości społecznej w zakresie zdrowego stylu życia	
CEL OPERACYJNY 1.2: Wysoka jakość edukacji	
Kierunki działań	
1.2.1 Rozszerzenie oferty edukacji pozaszkolnej	
1.2.2 Podwyższenie kwalifikacji nauczycieli i pracowników pedagogicznych	
1.2.3 Modernizacja infrastruktury i wyposażenie placówek edukacyjnych wraz z obiektami sportowymi	
CEL OPERACYJNY 1.3: Włączenie społeczne	
Kierunki działań	
1.3.1 Upowszechnianie aktywnych i twórczych metod spędzania wolnego czasu	
1.3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	
1.3.3. Tworzenie obiektów dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami, wykluczanych społecznie	
CEL OPERACYJNY 1.4: Wsparcie sektora organizacji pozarządowych	
Kierunki działań	
1.4.1 Wsparcie organizacji pozarządowych	
CEL OPERACYJNY 1.5: Rozwój oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej	
Kierunki działań	
1.5.1 Rozwój działalności jednostek działających w obszarze kultury, sportu i rekreacji	
1.5.2 Organizacja wydarzeń kulturalnych i sportowych na terenie gminy	
CEL OPERACYJNY 1.6: Zapewnienie sprawnej administracji publicznej i usług bezpieczeństwa publicznego	
Kierunki działań	
1.6.1 Rozwój i promocja e-usług administracji publicznej	
1.6.2 Zapewnienie odpowiedniego zarządzania kryzysowego	
1.6.3 Rozwój współpracy międzygminnej i międzysektorowej	

Strategia Rozwoju Gminy Joniec na lata 2026-2036

Tabela 24 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 2

CEL STRATEGICZNY 2: Silna lokalna gospodarka	
CEL OPERACYJNY 2.1: Wsparcie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw	
Kierunki działań	
2.1.1 Pozyskiwanie inwestorów	
2.1.2 Podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych w lokalnej gospodarce oraz wsparcie szkoleniowo-doradcze na rzecz tworzenia przedsiębiorstw i samozatrudnienia	
CEL OPERACYJNY 2.2: Wykorzystanie walorów gminy do jej rozwoju gospodarczego	
Kierunki działań	
2.2.1 Optymalne wykorzystanie istniejących terenów inwestycyjnych	
2.2.2 Opracowanie systemu promocji turystycznej i inwestycyjnej gminy i zapewnienie wysokiej jakości obsługi inwestora	
2.2.3 Zwiększenie rozpoznawalności i budowa marki lokalnych produktów/usług	
2.2.4 Rozwój oferty turystycznej	
CEL OPERACYJNY 2.3: Racjonalna gospodarka finansami publicznymi	
Kierunki działań	
2.3.1 Zwiększenie dochodów własnych gminy	
2.3.2 Pozyskiwanie dofinansowania zewnętrznego, w szczególności bezzwrotnego	

Tabela 25 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 3

CEL STRATEGICZNY 3: Przestrzeń wspierająca rozwój i jakość życia	
CEL OPERACYJNY 3.1: Rozwój infrastruktury technicznej	
Kierunki działań	
3.1.1 Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	
3.1.2 Budowa sieci kanalizacyjnej	
3.1.3 Działania na rzecz poprawy parametrów sieci elektroenergetycznej i teleinformatycznej	
3.1.4 Budowa oczyszczalni ścieków	
3.1.5 Wyznaczanie i uzbrajanie nowych terenów inwestycyjnych	
CEL OPERACYJNY 3.2: Rozwój infrastruktury transportowej i brak wykluczenia komunikacyjnego w gminie	
Kierunki działań	
3.2.1 Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	
3.2.3 Budowa i modernizacja dróg rowerowych na terenie gminy	
CEL OPERACYJNY 3.3: Estetyka, dostępność, planowanie i bezpieczeństwo przestrzeni publicznej na wysokim poziomie	
Kierunki działań	
3.3.1 Monitoring przestrzeni publicznej	
3.3.2 Planowanie przestrzenne w oparciu o Plan ogólny gminy i miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	
3.3.3 Likwidacja barier architektonicznych w obiektach/przestrzeniach użyteczności publicznej	
3.3.4 Spójne planowanie w gminie oparte o planowanie strategiczne	
CEL OPERACYJNY 3.4: Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego gminy	
Kierunki działań	
3.4.1 Ochrona i zachowanie obiektów zabytkowych i zasobów kultury	
CEL OPERACYJNY 3.5: Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy	
Kierunki działań	
3.3.1 Rozwój infrastruktury turystycznej	
3.3.2 Budowa i promocja spójnej oferty turystycznej gminy	

Tabela 26 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 4

CEL STRATEGICZNY 4: Środowisko i odporność klimatyczna	
CEL OPERACYJNY 4.1: Wspieranie i promocja efektywności energetycznej, strategii niskoemisyjnych i rozwoju OZE	
Kierunki działań	
4.1.1 Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych	
CEL OPERACYJNY 4.2: Wspieranie działań na rzecz ochrony zasobów przyrodniczych gminy i zwiększenia ich odporności na zmiany klimatu	
Kierunki działań	
4.2.1 Usuwanie azbestu, wyrobów zawierających azbest oraz usuwanie roślin inwazyjnych	
4.2.2 Zwiększenie retencji wodnej poprzez m.in. prawidłowe retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych – tworzenie zbiorników wodnych	
4.2.3 Działania na rzecz utrzymania obecnych form ochrony przyrody i ustanowienia nowych obszarów/form	

3.3 Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym

Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Dokumentami wykonawczymi dla Strategii Rozwoju Gminy Joniec na lata 2026-2036 są obowiązkowe i fakultatywne plany lub programy funkcjonujące na jej terenie. Stanowią one zbiór szczegółowych rozwiązań i kierunków interwencji, które w dokumencie nie mogły zostać zamieszczone. Część ze wskazanych dokumentów jest aktualna w momencie przygotowania Strategii. Konieczność ich aktualizacji jest analizowana pod kątem całego okresu obowiązywania tego dokumentu. W poniższym zestawieniu znajdują się zarówno opracowania obowiązkowe, jak i dokumenty o charakterze fakultatywnym, których implementacja ma wpływ na realizację celów strategii rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Joniec na lata 2026-2036

Tabela 27 Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

OBSZAR TEMATYCZNY	DOKUMENTY NA POZIOMIE LOKALNYM	WYTYCZNE
Zagospodarowanie przestrzenne	Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego	Zapisy Planu nie powinny pozostawać w sprzeczności z zapisami Strategii. Zapisy zostaną aktualne do momentu przyjęcia Planu Ogólnego Gminy.
	Plan ogólny gminy	Dokument planistyczny o zasięgu całej gminy. Plan ogólny będzie aktem prawa miejscowego, który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako dokument, z którym badana będzie zgodność planów miejscowych, ale także decyzji o warunkach zabudowy. Decyzje o warunkach zabudowy będą mogły być wydawane wyłącznie na obszarach wskazanych w planie ogólnym. Plan ogólny będzie zawierał ustalenia dotyczące funkcji terenów dopuszczalnych do wyznaczenia w dokumentach niższego szczebla, jak i ramowe ustalenia dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, z którymi dokumenty te będą musiały zachowywać zgodność. Plan ogólny Gminy opracowywany jest na podstawie kierunków rozwoju w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie określonych w Strategii.
Gospodarka Komunalna	Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Joniec	Zapisy Regulaminu powinny być zgodne z kierunkami działań dotyczącymi czystości, porządku i estetyki w gminie określonymi w Strategii.
	Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Joniec	Treść rokrocznej Analizy dotycząca przewidywanych prac powinna być zgodna z kierunkami działań dotyczącymi gospodarki odpadami w gminie określonymi w Strategii.
Ochrona Środowiska i adaptacji do zmian klimatu	program ochrony środowiska	Opracowanie i aktualizacja Programu – w tym wpisanie nowych planowanych zadań do Programu –powinny uwzględniać kierunki rozwoju dotyczące budynków mieszkalnych i publicznych, jakości powietrza określonych w Strategii.
Polityka Społeczna	strategia rozwiązywania problemów społecznych	Opracowanie i aktualizacja Strategii powinna uwzględniać kierunki działań dotyczące rozwiązywania problemów społecznych określonych w Strategii.
Rozwój Lokalny	Program Współpracy Gminy Joniec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego	Rokroczne programy powinny uwzględniać kierunki działań dotyczące wsparcia organizacji pozarządowych określonych w Strategii.
Finanse Publiczne	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Joniec, Uchwały budżetowe	Prognoza powinna uwzględniać inwestycje wpisane literalnie do Strategii.

Źródło: opracowanie własne

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono dokumenty strategiczne, z którymi zgodność powinny wykazywać działania w ramach przedmiotowej Strategii. Dokumenty podzielono na poziom europejski, krajowy, regionalny i lokalny. W zestawieniu ujęto obowiązujące dokumenty.

Tabela 28 Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi w podziale na poziom europejski, krajowy, regionalny i lokalny

POZIOM EUROPEJSKI	POZIOM KRAJOWY	POZIOM REGIONALNY	POZIOM LOKALNY
Instrument na rzecz odbudowy	Krajowy Plan Odbudowy	Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Joniec
Wspólne przepisy dotyczące EFRR, EFS+, Funduszu Spójności, EFMR	Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	Program Współpracy Gminy Joniec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2026
Europejski Zielony Ład	Średniookresowa Strategia rozwoju kraju	Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Strategia Rozwoju Powiatu Płońskiego na lata 2025-2034
		Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	
		Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły	
		Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy	

Źródło: opracowanie własne

Realizacja działań przewidzianych w Strategii powinna uwzględniać spójność z dokumentami strategicznymi oraz programami rozwojowymi obowiązującymi na poziomie europejskim, krajowym i regionalnym. Zachowanie zgodności z dokumentami nadrzędnymi umożliwia prowadzenie polityki rozwoju w sposób skoordynowany i komplementarny, a także zwiększa możliwości ubiegania się o środki zewnętrzne przeznaczone na realizację przedsięwzięć rozwojowych.

Strategia powinna pozostawać zgodna w szczególności z dokumentami określającymi kierunki wsparcia finansowego oraz polityki publiczne istotne z punktu widzenia rozwoju gminy. Dotyczy to zwłaszcza instrumentów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym programów realizowanych w ramach perspektywy finansowej 2021–2027 oraz Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Jednocześnie Strategia powinna uwzględniać cele i założenia najważniejszych dokumentów strategicznych na poziomie krajowym, które wyznaczają kierunki społeczno-gospodarczego rozwoju kraju.

Poziom lokalny

W ujęciu lokalnym kluczowe dla przedmiotowej Strategii są inne dokumenty strategiczne i sektorowe dotyczące bezpośrednio terenu gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Joniec

Strategia przewiduje działania (w tym te określone jako priorytetowe) zgodne z ww. celami i działaniami wskazanymi w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Joniec.

Program Współpracy Gminy Joniec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2026

Strategia przewiduje rozwój współpracy Gminy Joniec z organizacjami społecznymi, co zostało wykazane w celu operacyjnym 1.4 Wsparcie sektora organizacji pozarządowych i kierunku działań określonym jako wsparcie organizacji pozarządowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Płońskiego na lata 2025-2034

Plan określa następujące cele:

- Cel strategiczny 1: Tworzenie warunków do rozwoju społecznego powiatu płońskiego:
 - 1.1 Budowa pozycji powiatu płońskiego jako ośrodka subregionalnego w województwie mazowieckim,
 - 1.2 Wspieranie budowy społeczeństwa obywatelskiego,
 - 1.3 Rozwój współpracy JST, przedsiębiorstw, organizacji pozarządowych i mieszkańców,
 - 1.4 Tworzenie warunków do realizacji polityki włączenia społecznego,
 - 1.5 Wspieranie sektora organizacji pozarządowych,
 - 1.6 Rozwój oferty kulturalnej,
 - 1.7 Działania na rzecz bezpieczeństwa publicznego,
- Cel strategiczny 2: Podniesienie konkurencyjności powiatu płońskiego:
 - 2.1 Rozwój przedsiębiorczości,
 - 2.2 Racjonalne wykorzystanie walorów gospodarczych powiatu,
 - 2.3 Budowa i modernizacja systemów infrastruktury zapobiegającej zagrożeniom,
 - 2.4 Wsparcie na rzecz prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju rolnictwa,
 - 2.5 Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej oraz rozwój infrastruktury sportowej powiatu,
- Cel strategiczny 3: Rewitalizacja przestrzeni powiatu płońskiego i zrównoważony rozwój:
 - 3.1 Zintegrowane działania rewitalizacyjne w wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym, przyrodniczym, społecznym, gospodarczym i technicznym,
 - 3.2 Rozwój funkcji społecznie użytecznych, włączenie społeczne, walka z ubóstwem,
 - 3.3 Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego i naturalnego,
 - 3.4 Wspieranie i promocja efektywności energetycznej i strategii niskoemisyjnych,
 - 3.5 Rozbudowa infrastruktury technicznej oraz wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska.

Przedmiotowa Strategia poprzez swoje cele i kierunki działań wpisuje się w ww. cele.

Poziom regionalny

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+

Na poziomie regionalnym podstawowym dokumentem wyznaczającym kierunki polityki rozwoju jest Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Dokument określa cele i priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego województwa oraz stanowi punkt odniesienia dla dokumentów

strategicznych przygotowywanych przez jednostki samorządu terytorialnego na poziomie lokalnym. Strategia uwzględnia założenia polityk krajowych i europejskich, w tym cele związane z perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2021–2027.

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ wyznacza ramy dla prowadzenia działań w obszarach gospodarki, infrastruktury, środowiska, polityki społecznej oraz rozwoju lokalnego. Dokument pełni również funkcję koordynującą wobec innych regionalnych dokumentów planistycznych i strategicznych.

W Strategii wskazano następujące cele strategiczne:

- „Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze”,
- „Dostępne i mobilne Mazowsze”,
- „Zielone, niskoemisyjne Mazowsze”,
- „Mazowsze zintegrowane społecznie”,
- „Mazowsze bogate kulturowo”.

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Joniec na lata 2026–2036 pozostają spójne z celami Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Zgodność ta przejawia się m.in. w planowanych działaniach dotyczących wspierania przedsiębiorczości i rozwoju lokalnej gospodarki, poprawy dostępności komunikacyjnej, realizacji inwestycji infrastrukturalnych, ochrony środowiska i działań proklimatycznych, rozwoju usług społecznych oraz wzmacniania kapitału społecznego. Strategia uwzględnia również działania związane z ochroną dziedzictwa kulturowego i wykorzystaniem potencjału turystycznego gminy.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego

Gmina Joniec nie zidentyfikowana została jako wiejski obszar funkcjonalny wymagający wsparcia procesów rozwojowych. Obszary te zdefiniowano jako położone peryferyjnie, o utrudnionym dostępie do ośrodka wojewódzkiego, w niewielkim stopniu uczestniczące w procesach rozwojowych kraju. Istotne bariery rozwoju tych obszarów obejmują niską dostępność do usług publicznych, zdekapitalizowanie tkanki osadniczej i zagrożenie walorów przyrodniczych w procesie gwałtownego poszukiwania alternatywnych dróg rozwoju oraz słabą jakość infrastruktury technicznej.

Poniżej przedstawiono kierunki zagospodarowania przestrzennego w poszczególnych obszarach tematycznych.

Środowisko

W zakresie kształtowania systemu ochrony przyrody na obszarze województwa mazowieckiego w Planie określono następujące działania:

- utrzymanie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów cennych przyrodniczo,
- regulację granic obszarów chronionych (parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu), w tym weryfikację i aktualizację aktów prawnych ustanawiających te obszary,
- przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji na obszarach chronionych,
- uwzględnianie zapisów wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych sporządzanych dla obszarów objętych ochroną prawną,
- właściwe zarządzanie zasobami przyrodniczymi i gospodarczymi na obszarach objętych ochroną prawną,

- przeciwdziałanie wszelkim negatywnym wpływom na siedliska roślin i zwierząt,
- prowadzenie wspólnych działań z sąsiednimi województwami na obszarach położonych na styku województw, w szczególności w zakresie kształtowania powiązań ekologicznych oraz utrzymania systemu obszarów chronionych,
- wdrażanie koncepcji zielonej i błękitnej infrastruktury poprzez kształtowanie spójnego systemu ekologicznego województwa.

Strategia przewiduje realizację celu strategicznego 4 „Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu” a w jego ramach m.in. działania na rzecz zachowania potencjału przyrodniczego gminy.

Kultura

W zakresie kultury na obszarze województwa mazowieckiego w Planie przewidziano zachowanie i kreowanie ładu przestrzennego, zachowanie walorów krajobrazu kulturowego oraz kształtowanie pasm przyrodniczo-kulturowych o znaczeniu regionalnym poprzez:

- przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji i rurbanizacji,
- wzmacnianie przestrzennych walorów obiektów oraz układów przestrzennych (w tym obiektów i obszarów przemysłowych) poprzez rewitalizację, restaurację oraz rekultywację,
- ochronę, rewitalizację i rewaloryzację obiektów i obszarów historycznych (zwłaszcza architektury drewnianej i przemysłowej, dworskiej, obronnej, dorobku nauki i techniki) w tym zabytków mających znaczenie symboliczne,
- odbudowę i rekonstrukcję dóbr należących do światowego i krajowego dziedzictwa po zniszczeniu w wyniku konfliktów zbrojnych lub katastrof spowodowanych zagrożeniami naturalnymi.

Strategia przewiduje działania na rzecz pielęgnacji zasobów kulturowych gminy (zespołów dworskich, kościołów, cmentarzy itp.), które są elementem wpływającym na lokalną i regionalną tożsamość kulturową mieszkańców gminy i województwa. Powyższe ma nastąpić m.in. poprzez realizację celu operacyjnego 3.2 „Rozwój potencjału turystycznego i kulturowego oraz infrastruktury poprawiającej atrakcyjność gminy”.

Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami w Planie określono tworzenie odpowiednich warunków dla funkcjonowania przyjętego systemu gospodarki odpadami poprzez m.in.:

- realizację inwestycji, wynikających z obowiązującego planu gospodarki odpadami oraz dokumentów go realizujących,
- wspieranie działań mających na celu ograniczanie negatywnego oddziaływania instalacji do zagospodarowania odpadów oraz rekultywację składowisk.

Strategia przyczynia się do realizacji ww. założeń m.in. poprzez realizację celu operacyjnego 3.1 „Rozwój infrastruktury technicznej”, w ramach którego ma nastąpić poprawa stanu infrastruktury technicznej gminy Joniec w tym m.in. tej dotyczącej gospodarki odpadami.

Infrastruktura społeczna

W zakresie rozwoju infrastruktury społecznej w Planie wskazano poprawę jakości i dostępności do infrastruktury społecznej, w tym poprzez:

- budowę i rozbudowę bazy kultury o znaczeniu regionalnym, budowę i rozbudowę sieci muzeów, rewitalizację oraz adaptację zasobów dziedzictwa kultury, w tym obiektów zabytkowych dla potrzeb kultury,

- rozbudowę specjalistycznej infrastruktury ochrony zdrowia (w tym szpitali wojewódzkich), zakładów opieki długoterminowej i paliatywno-hospicyjnej, jak również opieki rehabilitacyjnej oraz obiektów pomocy społecznej,
- rozbudowę placówek i bazy dydaktycznej uczelni, infrastruktury naukowo-badawczo-rozwojowej oraz placówek oświatowych, w tym szkolnictwa zawodowego.

Strategia przyczynia się do powyższych założeń poprzez realizację celu operacyjnego 1.3 „Wysoka jakość edukacji” poprzez doposażenie placówek oświatowych i działania na rzecz poprawy jakości kształcenia dzieci i młodzieży. Ponadto Strategia w ramach celu operacyjnego 3.4 „Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego gminy” przewiduje pielęgnację istniejących zasobów kulturowych gminy Joniec również na cele kulturowe.

Infrastruktura techniczna

W zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków w Planie uwzględniono inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym mające na celu:

- budowę magistral przesyłowych i poprawę stanu technicznego sieci,
- rozbudowę ujęć wody i sieci wodociągowej w obszarze zainwestowania metropolii warszawskiej,
- wspieranie budowy i rozbudowy systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w małych miastach i na obszarach wiejskich, szczególnie w zwartych systemach osadniczych (stosowanie zasady „skojarzonego działania” w stosunku do zadań dotyczących wodociągowania i kanalizacji), w tym:
 - na obszarach o najniższym wyposażeniu w sieć wodociągową w północnowschodnim i południowo-wschodnim obszarze województwa;
 - na obszarach zagrożonych deficytem wód powierzchniowych;
 - na obszarach zainwestowanych położonych na terenach zalewowych.
- porządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji warszawskiej, w tym:
 - modernizację wybranych obiektów systemów kanalizacyjnych;
 - budowę kolektorów odciążających istniejący system i w nieskanalizowanych częściach miasta oraz pompowni ścieków w systemie kanalizacji ogólnospławnej, sanitarnej i deszczowej.
- porządkowanie gospodarki ściekowej wokół Jeziora Zegrzyńskiego i zbiornika Domaniów,
- dostosowanie do standardów europejskich systemów odprowadzenia i oczyszczania ścieków dla aglomeracji powyżej 100 000 RLM,
- rozbudowę sieci kanalizacyjnej w miastach dla aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców od 15 000 do 100 000,
- dostosowanie oczyszczalni ścieków w aglomeracjach ściekowych powyżej 10 000 RLM do wymagań dyrektywy 91/271/EWG w zakresie podwyższonego usuwania biogenów we wszystkich oczyszczalniach,
- wyposażenie w oczyszczalnie ścieków i kanalizacje jednostek osadniczych o skupionej zabudowie o równoważnej liczbie mieszkańców od 2 000 do 15 000,
- sukcesywną sanitację terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich i miejskich (przedomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczania),
- budowę ochronnego systemu kanalizacyjnego wokół zbiorników wodnych: Soczewka, Ruda, Nowe Miasto, Wykrot i innych oraz jezior w powiatach płockim, gostyńskim, sierpeckim, a także rzek wykorzystywanych w celach rekreacyjnych i kąpieliskowych,

- budowę systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków deszczowych z terenów zurbanizowanych, głównych tras komunikacyjnych i obszarów przemysłowych.

Infrastruktura transportowa

W planie wskazano m.in. na przebudowę/remont poszczególnych odcinków dróg, ale tych, które nie przebiegają przez teren gminy Joniec. Transport lotniczy, kolejowy i śródlądowy nie występują w gminie więc nie odniesiono się do tych obszarów w analizie zgodności z zapisami Planu.

Infrastruktura energetyczna

W obszarze infrastruktury energetycznej w celu zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego regionu wskazano w Planie, że niezbędny jest także rozwój, modernizacja i dywersyfikacja źródeł energii i paliw, w tym ich rozproszenie, a także wzrost efektywności wytwarzania, przesyłania oraz zużycia energii i paliw. Kierunki rozwoju energetyki związane są także z realizacją pakietu klimatyczno-energetycznego Unii Europejskiej, zakładającego ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, wzrost udziału energii odnawialnej oraz poprawę efektywności energetycznej.

Strategia przewiduje również rozwój odnawialnych źródeł energii w gminie oraz ograniczenie użytkowania nieekologicznych źródeł ciepła.

Turystyka

W zakresie kształtowania atrakcyjności turystycznej i okołoturystycznej w Planie uwzględniono:

- rozwój stref rekreacji oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- rozwój zagospodarowania turystycznego zbiorników wodnych oraz rzek regionu wraz z otoczeniem,
- rozwój ponadlokalnych przestrzeni turystycznych,
- kształtowanie zintegrowanej sieci tras i szlaków turystycznych, w tym kulturowych oraz powiązanie ich z trasami i szlakami województw sąsiednich,
- rozwój infrastruktury towarzyszącej dla tras i szlaków turystycznych oraz utworzenie spójnego systemu ich oznakowania,
- podniesienie atrakcyjności turystycznej obiektów zabytkowych, w tym poprzemysłowych, elementów dziedzictwa kulturowego i kultu religijnego, linii wąskotorowych oraz obiektów kultury i ich wykorzystanie na cele turystyczne,
- rozbudowę i modernizację wyspecjalizowanej infrastruktury konferencyjno-kongresowej, wystawienniczej i biznesowej,
- rozwój ośrodków rekreacji wodnej z towarzyszącym im zapleczem (m.in. porty, przystanie, stacje, ośrodki turystyki wodnej) w sąsiedztwie rzek i zbiorników wodnych,
- budowę i rozwój infrastruktury do uprawiania sportów zimowych,
- rozwój kompleksów wypoczynkowych, rekreacyjnych i centrów wypoczynku (m.in. parki rozrywki i aquaparki) na terenach atrakcyjnych turystycznie,
- rozwój infrastruktury turystyki uzdrowiskowej, w tym uzdrowiska Konstancin-Jeziorna w zakresie rozwoju sektora usług lecznictwa uzdrowiskowego oraz funkcji rekreacyjnych,
- rozwój infrastruktury turystyki prozdrowotnej (spa i wellness) oraz medycznej,
- rozwój i wykorzystanie potencjału wód geotermalnych oraz mikroklimatu kompleksów lasów sosnowych,
- zapewnienie właściwego poziomu dostępności komunikacyjnej do atrakcji turystycznych,

- wykorzystanie rzek jako turystycznych szlaków wodnych, przepraw promowych i tras tramwajów wodnych.

Działania przewidziane w Strategii wpisują się w ww. katalog. Strategia przewiduje rozwój agroturystyki w gminie, co jest zgodne z celem operacyjnym 2.1 „Wsparcie tworzenia i rozwoju przedsiębiorstw” i 3.4 „Wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego gminy” i 3.5 „Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy”.

Zagrożenia

W Planie założono podejmowanie działań na rzecz zapobiegania zagrożeniom naturalnym poprzez:

- uwzględnianie map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz studiów ochrony przeciwpowodziowej (dla odcinków rzek które nie zostały objęte ww. mapami) a także Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły,
- przeciwdziałanie wystąpieniu skutków powodzi i suszy, także we współpracy z sąsiednimi województwami,
- realizację inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przewidzianych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (zapewnienie odpowiedniej przepustowości koryt rzecznych, budowa wałów przeciwpowodziowych, urządzeń piętrzących i zbiorników retencyjnych) oraz działań strategicznych ujętych w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Wisły (m.in. budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej),
- utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni poprzez m.in.: zmniejszanie odpływu wód opadowych i roztopowych ze zlewni, zwiększenie różnych form retencji wodnej (budowa zbiorników retencyjnych wraz z budowlami hydrotechnicznymi, zwiększanie lesistości, odtwarzanie terenów wodno-błotnych, przywracanie naturalnego charakteru cieków i naturalnych przepływów wód, tworzenie polderów zalewowych),
- zapewnienie wysokiego stopnia zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych w zakresie zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych związanych z głównymi rzekami regionu m.in. z rzeką Wisłą oraz funkcjonowaniem stopnia wodnego we Włocławku, zapory w Dębem, zbiornika w Domaniowie,
- ograniczanie zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią,
- zwiększanie bezpieczeństwa powodziowego terenów o intensywnym zagospodarowaniu oraz obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, obiektów użyteczności publicznej, stanowiących cenne dziedzictwo kulturowe, itp.,
- zwiększanie wykorzystania wód opadowych i roztopowych,
- realizację projektu pt. „System Osłony Przeciwsuwiskowej”,
- stabilizację i zabezpieczanie terenów osuwiskowych przy zachowaniu wartości przyrodniczo-krajobrazowych obszaru.

Strategia w ramach celu operacyjnego 3.1 „Poprawa stanu i rozwój infrastruktury technicznej” przewiduje działania m.in. na rzecz zabezpieczenia terenów gminy przed skutkami powodzi, suszy i innych zdarzeń będących pokłosiem zmian klimatycznych.

Gospodarka

W Planie wyróżniono się strategiczne obszary żywicielskie, które stanowią nie tylko o samowystarczalności żywnościowej województwa, ale są również obszarami o znaczeniu ponadregionalnym:

- płocki,
- opinogórski,
- nadbużański,
- sochaczewsko-grójecki,
- garwolińsko-kozienicki,
- lipski.

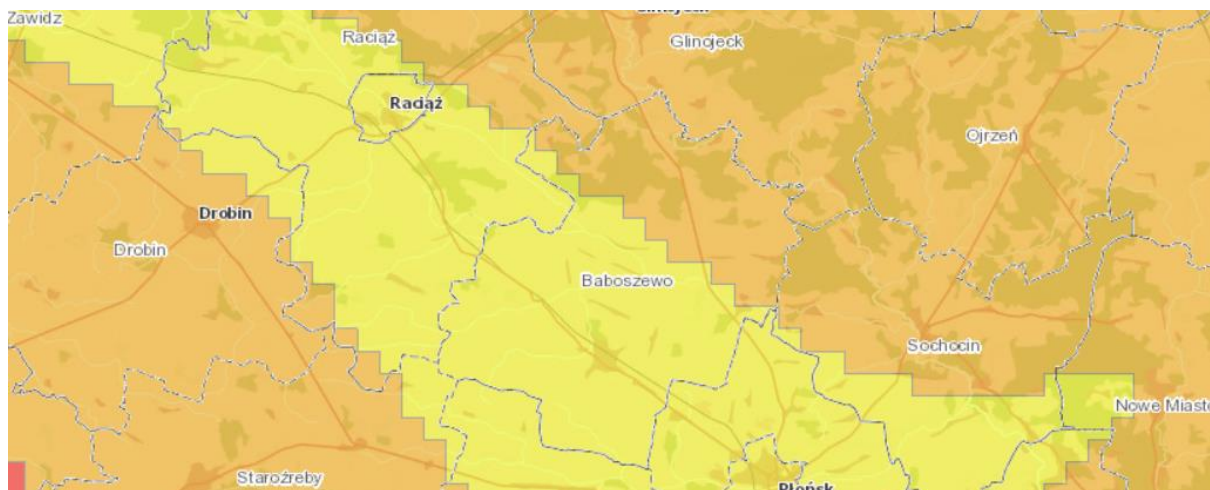
Gmina Joniec nie została przypisana do żadnego SOŻ.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy

Plan Przeciwdziałania skutkom suszy przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (Dz. U. 2021r. poz. 1615) jest najważniejszym dokumentem strategicznym w zakresie przeciwdziałania suszom. Poniżej przedstawiono w jakim stopniu tereny gminy Joniec są zagrożone poszczególnymi rodzajami suszy (rolniczą, atmosferyczną, hydrologiczną i hydrogeologiczną). Stopnie zostały przypisane do poniższych kolorów:

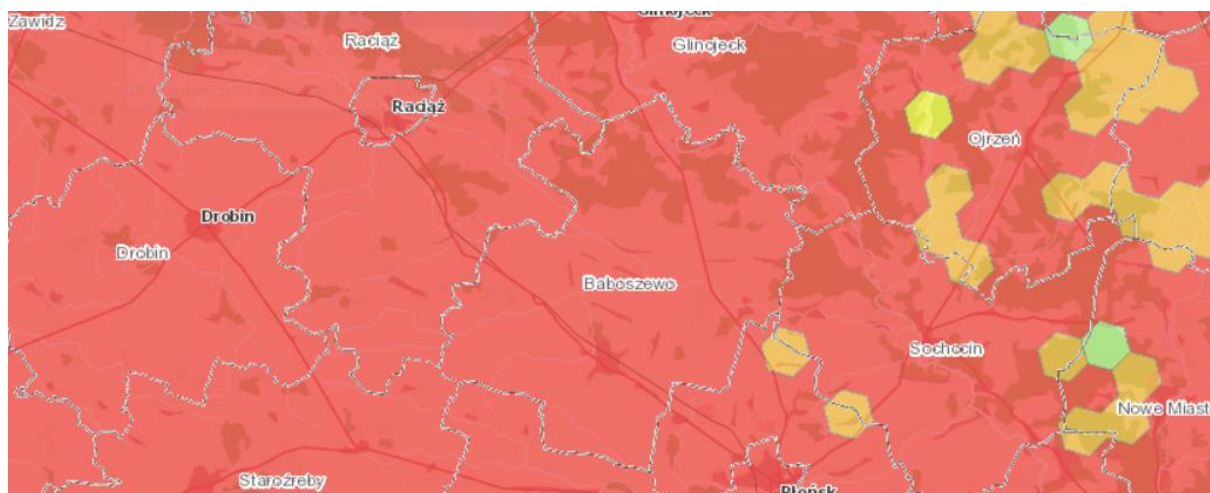
- klasa I – słabo zagrożone
- klasa II – umiarkowanie zagrożone
- klasa III – silnie zagrożone
- klasa IV – ekstremalnie zagrożone

Rysunek 7 Mapa zagrożenia suszą atmosferyczną

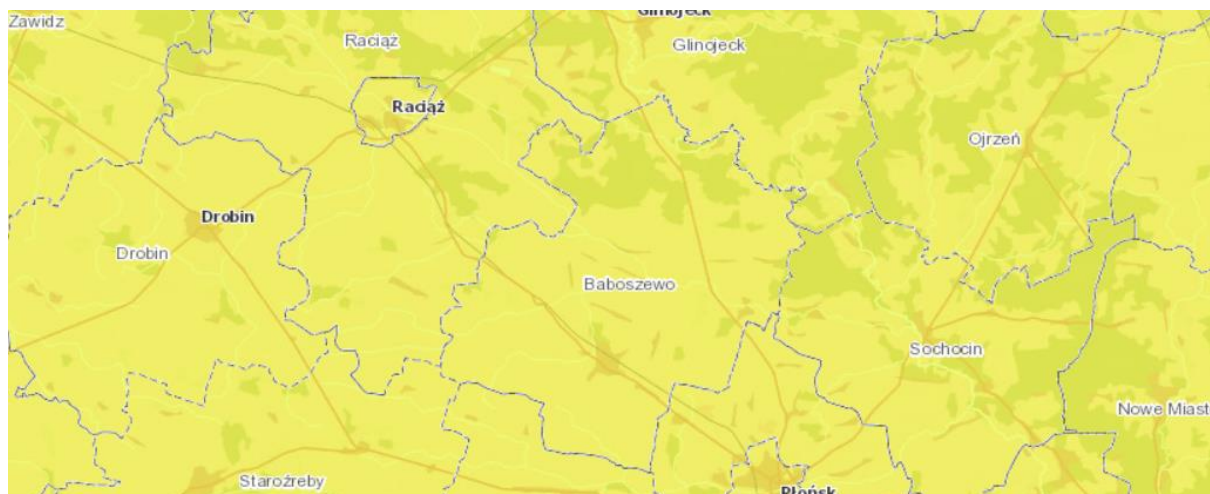
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 8 Mapa zagrożenia suszą rolniczą

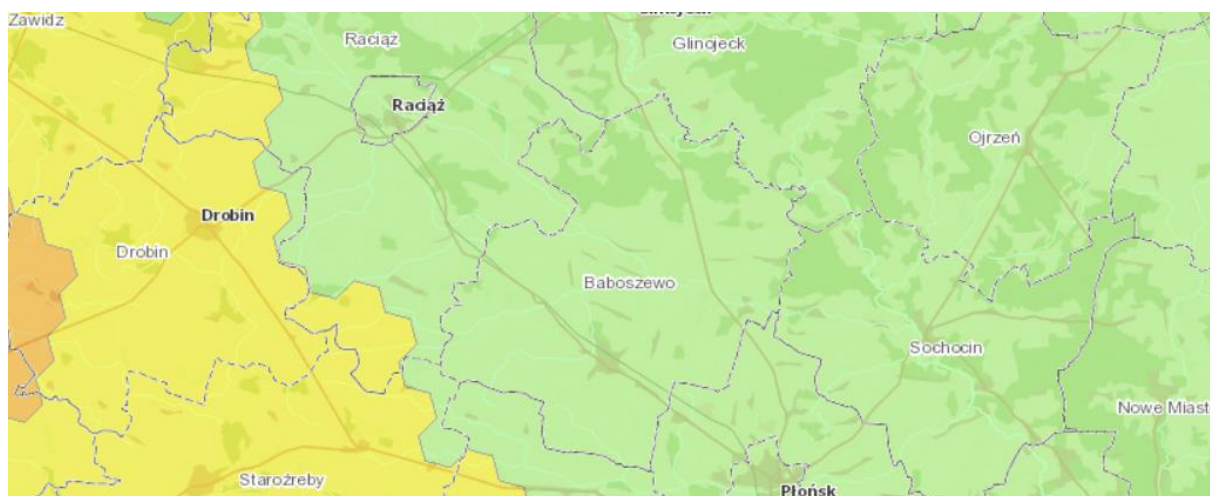
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 9 Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną

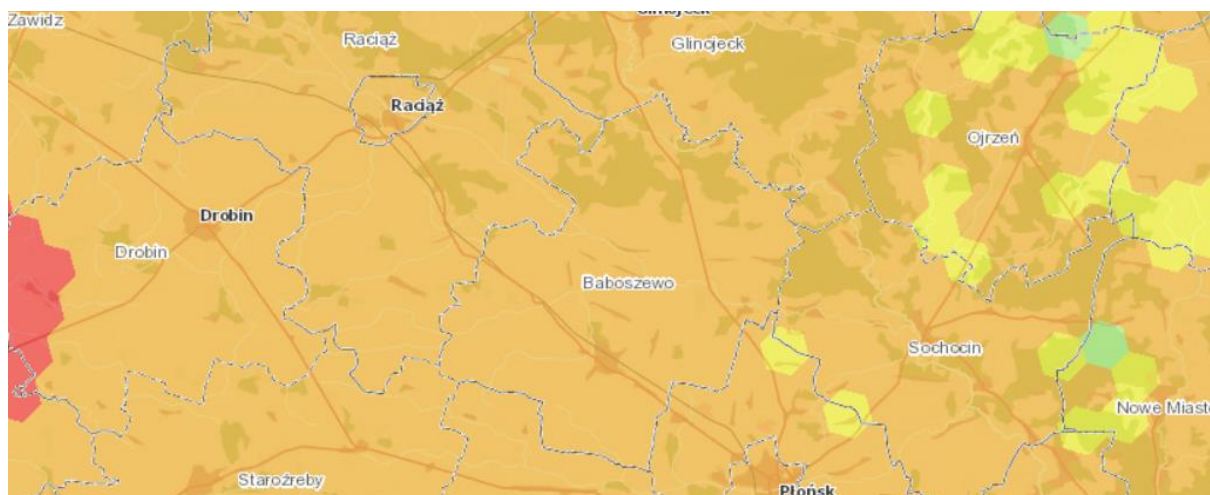
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 10 Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Rysunek 11 Mapa łącznego zagrożenia suszą

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wody.isok.gov.pl

Powyższe mapy wskazują, że tereny gminy Joniec są ekstremalnie zagrożone suszą rolniczą.

W Planie w katalogu działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy wskazano:

- zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych,
- retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych,
- realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji,
- podpiętrzanie wód jezior dla przeciwdziałania skutkom suszy,
- analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji,
- budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych wodnych dla zwiększania retencji glebowej,
- wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych,
- budowa lub przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa lub przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych,
- przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych,
- przegląd pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych na obszarach o zasobach dyspozycyjnych o intensywnym i o bardzo intensywnym stopniu wykorzystania.

Przedmiotowa Strategia przewiduje w ramach celu operacyjnego 3.5 „Rozbudowa infrastruktury technicznej oraz wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska” m.in. zwiększenie retencji wodnej terenów rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez m.in. prawidłowe retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Istotne znaczenie – biorąc pod uwagę obecne i przyszłe zmiany klimatu – przy wdrażaniu Strategii ma jej zgodność z dokumentami dotyczącymi gospodarowania wodami, przeciwdziałania suszy i zarządzania ryzykiem powodziowym. Z uwagi na charakter gospodarczy gminy oraz jej położenie, silny nacisk powinien być położony na wsparcie działań mających na celu zwiększeniu retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, co powinno następować poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref

buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.

W Planie jako jedno z działań mających na celu adaptację do zmian klimatu wskazano retencję i zagospodarowanie wód opadowych. Ponadto Plan wskazuje na konieczność m.in. gospodarowania wodami roztopowymi, aby przeciwdziałać skutkom występowania susz. W Planie wskazano, że retencjonowanie wody ma nastąpić m.in. przez zwiększenie naturalnej i sztucznej retencji dolin rzecznych z zachowaniem dobrego stanu ekologicznego terenu.

Przedmiotowa Strategia jest w pełni zgodna z zapisami Planu – przewiduje budowę rozwiązań retencyjnych.

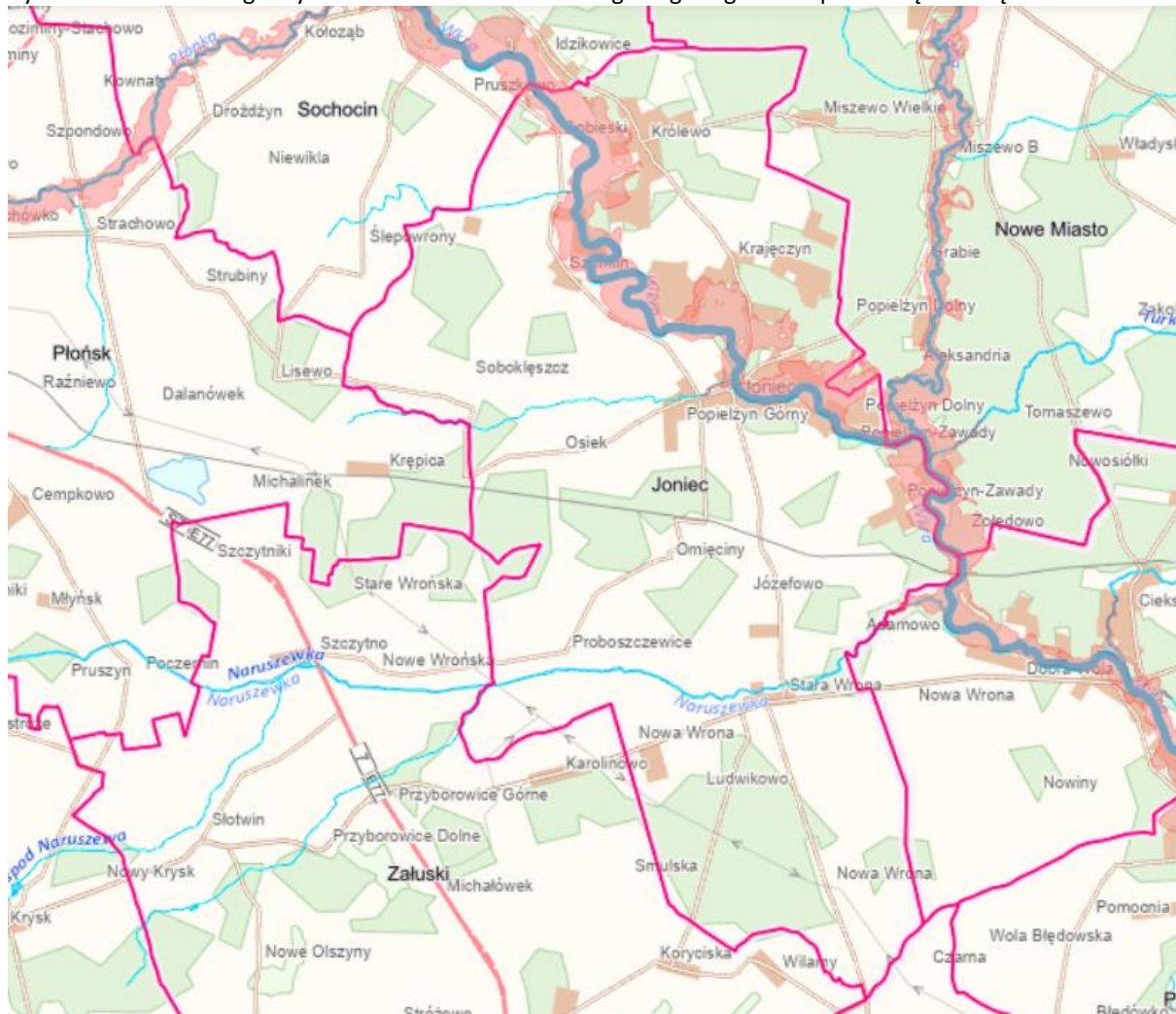
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym stanowi strategiczny dokument służący właściwemu zarządzaniu ryzykiem powodziowym. W Planie (przyjętym na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. z 2016 r. poz. 1841), zachowującym ważność zgodnie z art. 555 ust. 2 Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne) jako jedno z głównych działań przeciwdziałających zagrożeniu powodziowemu wskazano zbiorniki retencyjne. W dokumencie wskazuje się, że niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w obszarach zagrożenia powodziowego rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalnych jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje zatem ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych silnymi opadami, mogących powodować zalewanie obszarów, może wystąpić w szczególności na obszarach, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna.

Przedmiotowa Strategia jest w pełni zgodna z zapisami Planu – przewiduje utrzymanie istniejących rozwiązań retencyjnych i budowę nowych oraz rozwiązania przeciwpowodziowe.

Poniżej przedstawiono mapę, na której zaznaczono (na czerwono) obszary szczególnie narażone na wystąpienie powodzi rzecznej w gminie Joniec.

Rysunek 12 Położenie gminy Joniec na tle obszarów szczególnego zagrożenia powodzią rzeczną

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.hydroportal.isok.gov.pl

Na terenie gminy Joniec występują tereny szczególnie narażone wystąpieniem powodzi rzecznej wzdłuż rzeki Wkry.

Poziom krajowy

Zgodność z Krajowym Programem Odbudowy czy programami operacyjnymi będzie wynikała z realizacji poszczególnych projektów w ramach programów. Strategia jest w pełni zgodna z zapisami Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego – obejmuje swoim zakresem rozwój gospodarczy, społeczny i przestrzenny zgodny z kierunkami wskazanymi w ww. dokumentach. Ponadto Strategia jest zgodna z założeniami Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. Celem Polityki jest bezpieczeństwo energetyczne – przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko - biorąc pod uwagę optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych. Cel główny doprecyzowuje cele szczegółowe polityki podzielone na działania. Strategia wykazuje zgodność z poniższymi celami szczegółowymi:

- cel 1: Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych,
- cel 2: Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej,
- cel 6: Rozwój odnawialnych źródeł energii,
- cel 7: Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji,
- cel 8: Poprawa efektywności energetycznej gospodarki.

Poziom europejski

Europejski Zielony Ład

Europejski zielony ład to pakiet inicjatyw politycznych, którego celem jest skierowanie UE na drogę transformacji ekologicznej a ostatecznie – osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r. Pakiet inicjatyw wyznacza kierunki, w których zmierzać powinna Europa:

- świeże powietrze, czysta woda, zdrowe gleby i różnorodność biologiczna,
- energooszczędne budynki (nowe i wyremontowane),
- zdrowa i przystępna cenowo żywność,
- wzrost znaczenia transportu publicznego,
- czystsza energia i najnowsze ekologiczne innowacje technologiczne,
- przyszłościowe miejsca pracy i umiejętności niezbędne do transformacji,
- odporny przemysł.

Europejski Zielony Ład ma pomóc przekształcić UE w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę:

- która w 2050 r. osiągnie zerowy poziom emisji gazów cieplarnianych netto,
- w której nastąpi oddzielenie wzrostu gospodarczego od zużywania zasobów,
- w której żadna osoba ani żaden region nie pozostaną w tyle.

Strategia przewiduje działania na rzecz zrównoważonego rozwoju gminy – pod tym kątem należy rozpatrywać zgodność Strategii z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu.

3.4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

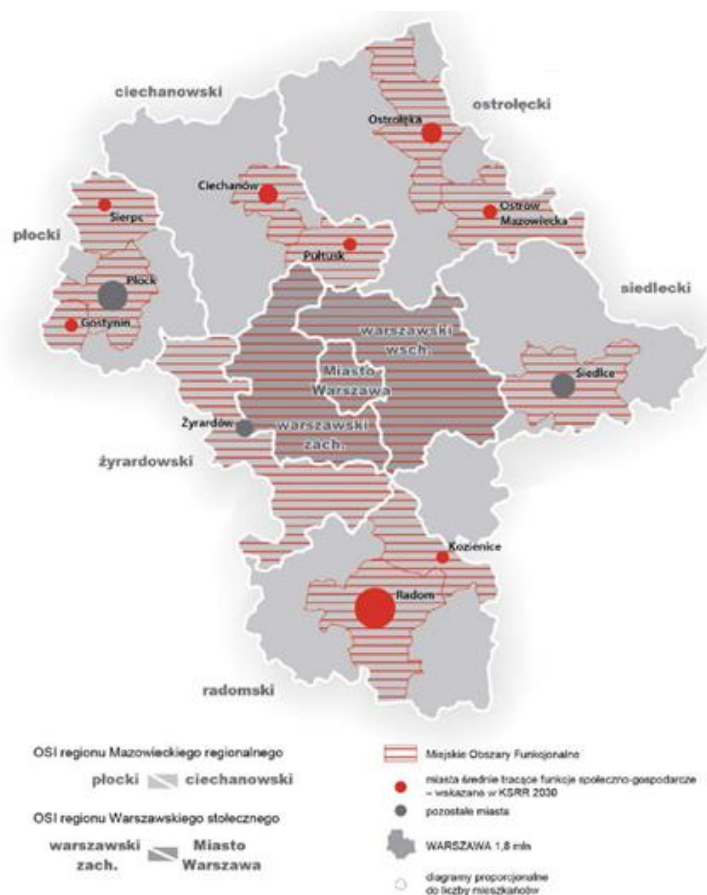
Zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju obszar strategicznej interwencji to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego kierowana jest interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł lub rozwiązania regulacyjne.

W projekcie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ wskazano następujące Obszary Strategicznej Interwencji (OSI):

- ciechanowski,
- ostrołęcki,
- płocki,
- radomski,
- siedlecki,
- żyrardowski,
- warszawski,
- warszawsko-wschodni,
- warszawsko-zachodni.

Poniżej przedstawiono OSI województwa mazowieckiego.

Rysunek 13 Obszary Strategicznej Interwencji w województwie mazowieckim

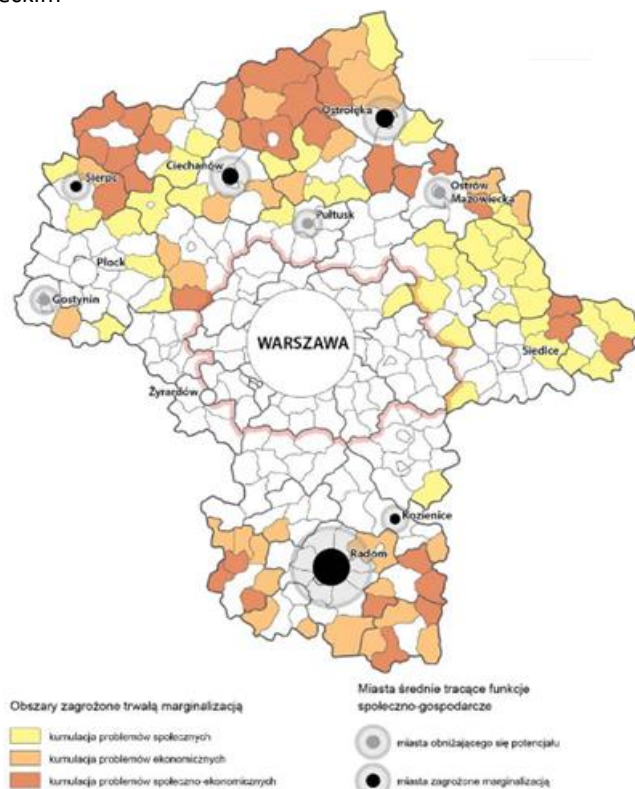

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+

Gmina Joniec, jako jednostka położona w powiecie płońskim, wpisuje się w ciechanowski obszar strategicznej interwencji wskazany w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Uwzględnienie gminy w tym obszarze uzasadnia potrzebę podejmowania działań ukierunkowanych na wzmacnianie jej potencjału rozwojowego, poprawę dostępności usług publicznych oraz ograniczanie barier społeczno-gospodarczych

W Strategii wskazano również obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Poniżej plan województwa mazowieckiego ze wskazaniem ww. obszarów i miast.

Rysunek 14 obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze w województwie mazowieckim

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+

Gmina Joniec nie została ujęta na krajowej liście gmin zagrożonych trwałą marginalizacją na okres programowania 2021–2027. Jednocześnie gmina, z uwagi na położenie w podregionie ciechanowskim, wpisuje się w ciechanowski obszar strategicznej interwencji wyznaczony w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Joniec

Punkt został opracowany w oparciu o obowiązujące „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Joniec” oraz przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej powinien przyczyniać się do koordynacji przestrzennej planowanych działań z uwzględnieniem zagadnień środowiskowych i ładu przestrzennego. W gminie Joniec proces taki ma miejsce przy wykorzystaniu instrumentów do kreowania polityk przestrzennych w postaci ogólnego dokumentu, którym jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Model z założenia stanowi ilustrację założeń ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju lokalnego w tym przypadku gminy Joniec. Przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy, wynikającą z uwarunkowań związanych z jej położeniem, trendami rozwojowymi (zarówno globalnymi,

np. demograficznymi, klimatycznymi czy technologicznymi, jak i specyficznymi dla gminy) oraz kierunki zmian oczekiwanych w wyniku realizacji strategii. Prezentuje cele jakościowe i ilościowe w kontekście przestrzennym. Model wskazuje (na podstawie m.in. wniosków z diagnozy, analizy uwarunkowań) obszary kluczowe dla osiągnięcia celów (np. obszary problemowe, obszary z potencjałem rozwojowym, obszary o określonych funkcjach czy specjalnej roli) oraz rodzaje powiązań występujących pomiędzy poszczególnymi obszarami (powiązania funkcjonalne). Niekiedy obszarem problemowym dla rozwoju gminy jest obszar całej gminy. Model ma za zadanie nakreślić stan docelowy obszarów z uwzględnieniem relacji między nimi. Na podstawie modelu wskazywane są obszary strategicznej interwencji. Podsumowując, w praktyce model na poziomie lokalnym określa i sytuje przestrzennie:

- wizję i cele rozwojowe gminy,
- obszary kluczowe dla rozwoju gminy,
- ogólne zasady gospodarowania konkretnymi strefami/obszarami wskazanymi w modelu,
- schematyczne rozmieszczenie inwestycji.

W przedmiotowej Strategii przyjęto następujący zakres modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej w gminie Joniec:

- strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych w tym system powiązań przyrodniczych, główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych, główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;
- ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania struktur przestrzennych.

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Rola gminy Joniec w rozwoju regionu

Gmina Joniec pełni funkcję lokalnego ośrodka rozwoju o charakterze rolniczo-rekreacyjnym we wschodniej części powiatu płońskiego. Jej znaczenie w strukturze osadniczej północnego Mazowsza wynika przede wszystkim z wysokich walorów środowiskowych doliny rzeki Wkry, atrakcyjnego położenia względem aglomeracji warszawskiej oraz rozwijającej się funkcji turystycznej i rekreacyjnej. Gmina pozostaje w silnych powiązaniach funkcjonalnych z Płońskiem, Nasielskiem oraz Warszawą, pełniąc częściowo rolę zaplecza mieszkaniowego, wypoczynkowego i rekreacyjnego dla mieszkańców większych ośrodków miejskich.

Układ komunikacyjny gminy opiera się głównie na sieci dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Szczególne znaczenie posiada droga wojewódzka nr 571 zapewniająca połączenia z Płońskiem, Nasielskiem oraz obszarem aglomeracji warszawskiej. Istotnym atutem jest również relatywnie niewielka odległość od trasy ekspresowej S7, wzmacniającej dostępność transportową regionu. Jednocześnie brak infrastruktury kolejowej oraz ograniczona oferta transportu publicznego powodują silne uzależnienie mieszkańców od transportu indywidualnego. Wymaga to dalszych inwestycji w modernizację dróg lokalnych, poprawę bezpieczeństwa ruchu oraz rozwój infrastruktury rowerowej i rekreacyjnej związanej z doliną Wkry.

W strukturze funkcjonalnej gminy dominującą rolę nadal odgrywa rolnictwo indywidualne, jednak coraz większe znaczenie zyskują funkcje turystyczne, rekreacyjne i osadnicze. Joniec należy do najbardziej rozpoznawalnych obszarów rekreacyjnych nad Wkrą, a rozwój osadnictwa letniskowego stanowi jeden z głównych czynników wpływających na lokalną gospodarkę. Na terenie gminy znajduje się ponad 2 tysiące działek letniskowych, a liczba osób przebywających sezonowo wielokrotnie przewyższa liczbę stałych mieszkańców. Funkcjonowanie licznych terenów rekreacyjnych, rozwój turystyki kajakowej oraz bliskość Warszawy wzmacniają znaczenie gminy jako ważnego obszaru wypoczynku weekendowego dla mieszkańców regionu.

Istotnym elementem rozwoju gminy jest także rosnąca atrakcyjność osiedleńcza związana z procesami suburbanizacji i wzrostem znaczenia pracy zdalnej. Korzystne warunki środowiskowe, niski poziom urbanizacji oraz dostępność terenów budowlanych sprzyjają rozwojowi zabudowy mieszkaniowej i rekreacyjnej. Jednocześnie dalszy rozwój przestrzenny wymaga rozbudowy infrastruktury technicznej, szczególnie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, modernizacji sieci drogowej oraz poprawy jakości usług publicznych.

W perspektywie strategicznej gmina Joniec może wzmacniać swoją rolę jako obszar zrównoważonego rozwoju łączący funkcje rolnicze, mieszkaniowe, rekreacyjne i środowiskowe. Potencjał rozwojowy gminy opiera się przede wszystkim na walorach przyrodniczych doliny Wkry, rosnącym znaczeniu turystyki i rekreacji oraz korzystnym położeniu względem aglomeracji warszawskiej. Warunkiem dalszego wzmacniania pozycji gminy w regionie pozostaje jednak konsekwentna poprawa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz zachowanie wysokiej jakości środowiska naturalnego.

Rola i hierarchia jednostek osadniczych

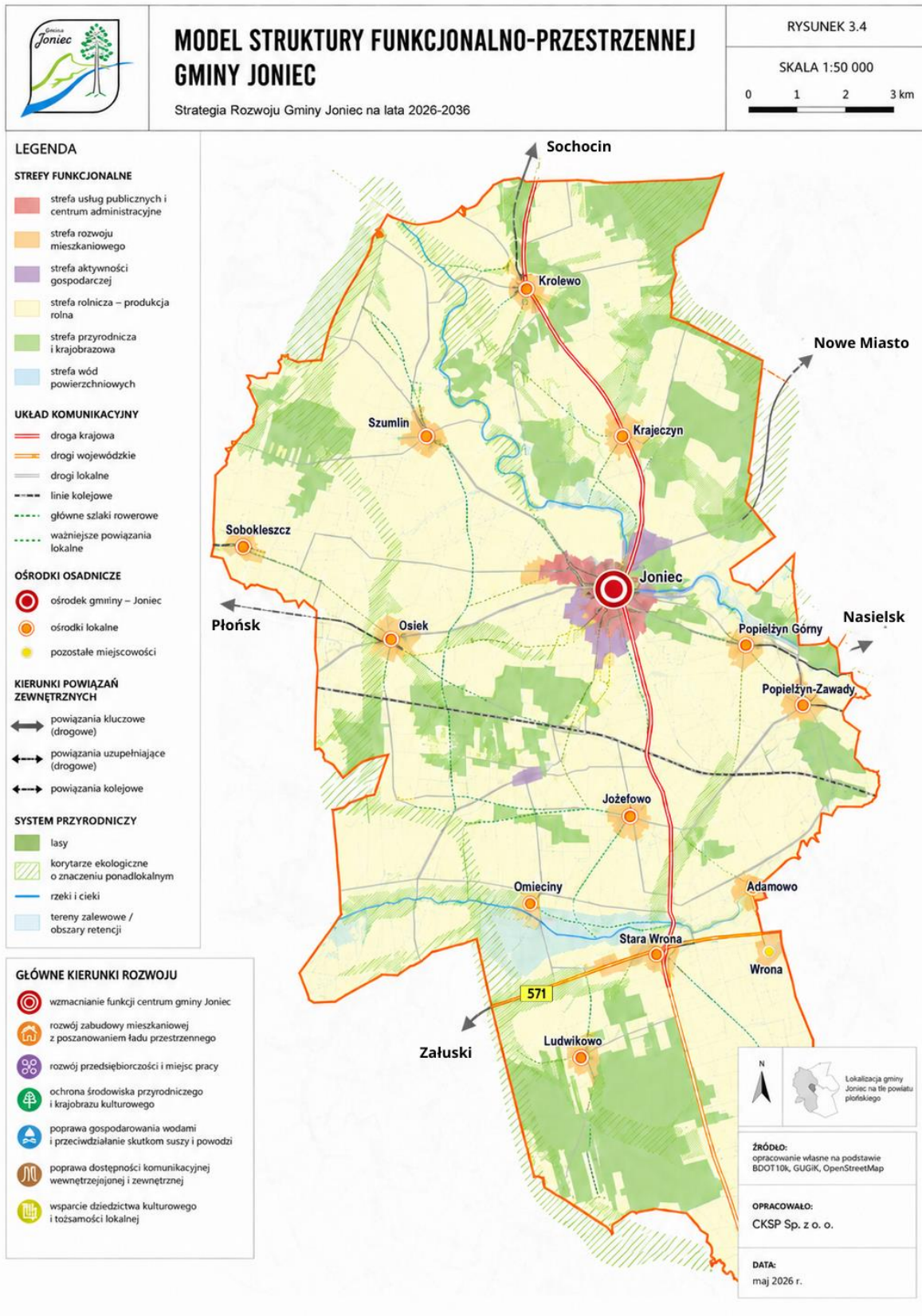
Z uwagi na strukturę osadniczą gminy Joniec oraz rozmieszczenie funkcji administracyjnych, usługowych, edukacyjnych i rekreacyjnych można wyróżnić układ ośrodków wzrostu o zróżnicowanym znaczeniu funkcjonalnym. Centralną rolę w systemie osadniczym pełni miejscowość Joniec, będąca siedzibą władz samorządowych oraz głównym ośrodkiem koncentracji usług publicznych, administracji, edukacji, kultury i aktywności społecznej. Skupienie najważniejszych funkcji publicznych wpływa na utrwalanie pozycji Jońca jako głównego centrum obsługi mieszkańców oraz naturalnego ośrodka integrującego przestrzeń całej gminy. Jednocześnie miejscowość posiada istotny potencjał rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych i turystycznych związanych z doliną rzeki Wkry.

Istotną rolę w strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy odgrywają również miejscowości o znaczeniu lokalnym, pełniące funkcje uzupełniające wobec Jońca. Do lokalnych ośrodków wzrostu można zaliczyć przede wszystkim Królewó, Soboklęszcz, Popielżyn Górny oraz Adamowo, gdzie koncentruje się część zabudowy mieszkaniowej, usług podstawowych, aktywności gospodarczej oraz funkcji związanych z rekreacją i osadnictwem letniskowym. Szczególne znaczenie posiadają miejscowości położone w dolinie Wkry i w jej bezpośrednim sąsiedztwie, które wykazują rosnący potencjał turystyczny i mieszkaniowy wynikający z atrakcyjnych walorów środowiskowych oraz wzrostu zainteresowania zabudową rekreacyjną i jednorodzinną.

Pozostałe jednostki osadnicze gminy mają głównie charakter rolniczy i rozproszony. Dominują tam funkcje mieszkaniowe oraz gospodarka rolna, a ich potencjał rozwojowy opiera się przede wszystkim na zachowaniu funkcji środowiskowych, krajobrazowych i produkcji rolnej. Rozproszony układ osadniczy wpływa jednak na wyższe koszty rozwoju infrastruktury technicznej i ogranicza możliwości koncentracji usług publicznych.

Układ ośrodków wzrostu w gminie Joniec wskazuje na stopniowe wzmacnianie funkcji mieszkaniowych, rekreacyjnych i usługowych, szczególnie w miejscowościach korzystnie położonych względem doliny Wkry oraz głównych ciągów komunikacyjnych. W dłuższej perspektywie może to prowadzić do dalszego różnicowania funkcjonalnego przestrzeni gminy oraz wzmacniania roli Jońca jako lokalnego centrum rozwoju społeczno-gospodarczego.

Rysunek 15 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Joniec

Źródło: opracowanie własne

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Obecnie podstawowym dokumentem określającym kierunki polityki przestrzennej gminy Joniec pozostaje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie gmina prowadzi prace nad sporządzeniem Planu Ogólnego Gminy, którego opracowanie wynika z reformy systemu planowania przestrzennego wprowadzonej ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw

Nowe przepisy wprowadzają plan ogólny jako podstawowy akt planowania przestrzennego na poziomie gminy, który docelowo zastąpi obowiązujące studium. Do czasu uchwalenia planu ogólnego studium zachowuje jednak moc obowiązującą i nadal stanowi podstawę prowadzenia polityki przestrzennej oraz sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z aktualnym modelem planowania przestrzennego istotnie wzrasta znaczenie strategii rozwoju gminy, która staje się jednym z kluczowych dokumentów wyznaczających kierunki polityki przestrzennej. Ustalenia planu ogólnego powinny uwzględniać politykę przestrzenną określoną w strategii rozwoju gminy lub strategii ponadlokalnej, jeżeli dokumenty te zostały opracowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Oznacza to częściowe przeniesienie zagadnień strategicznych i przestrzennych ze studium do strategii rozwoju, która w nowym systemie planowania pełni znacznie szerszą funkcję integrującą politykę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenną.

W konsekwencji podstawę prowadzenia polityki przestrzennej gminy Joniec będą docelowo tworzyć trzy wzajemnie powiązane dokumenty: strategia rozwoju gminy, plan ogólny oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Takie podejście ma umożliwić bardziej spójne zarządzanie rozwojem przestrzennym, lepsze powiązanie planowania z polityką rozwoju lokalnego oraz skuteczniejsze reagowanie na procesy inwestycyjne i zmiany funkcjonalno-przestrzenne zachodzące na terenie gminy.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

Jednym z celów polityki przestrzennej gminy jest zachowanie zasobów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią dostosowaną do potencjału przyrodniczego m.in. poprzez:

- ochronę i zachowanie obszarów przyrodniczo najcenniejszych o decydującym znaczeniu dla utrzymania równowagi ekologicznej z uwzględnieniem georóżnorodności i różnorodności biologicznej, w tym wzrost lesistości;
- przeciwdziałanie degradacji wód powierzchniowych i nadmiernej eksploatacji wód podziemnych,
- przeciwdziałanie skutkom suszy,
- zapewnienie wysokiej jakości powietrza, redukcję emisji pyłów i gazów cieplarnianych,
- zminimalizowanie negatywnego oddziaływania hałasu w środowisku i ochronę mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi,
- rekultywację zanieczyszczonych wód powierzchniowych,
- ochronę kompleksów wysokoprodukcyjnych gleb oraz trwałych użytków zielonych,
- dbałość o poprawne i pewne funkcjonowanie systemu melioracyjnego,
- utrzymywanie na bardzo wysokim poziomie stopnia lesistości gminy, poprzez prowadzenie zalesień na terenach nienadających się do zabudowy oraz użytkowania rolniczego,
- opracowanie programu zagospodarowania turystycznego,
- zadrzewianie i zakrzewianie terenów zagrożonych lub podatnych na erozję,

- uzyskanie poprawnych warunków przyrodniczych na obszarze gminy, to jest takich, które powodują przekroczenie dopuszczalnych norm zanieczyszczenia środowiska poza granicami przynależnymi na działce lub wywołującymi w obrębie działki nieodwracalne zmiany środowiska,
- podniesienie stanu sanitarnego obszaru gminy przede wszystkim poprzez budowę i rozbudowę systemów infrastruktury technicznej (kanalizacja, woda, gaz, elektroenergetyka),
- nadanie odpowiedniej rangi zagadnieniu ekorozwoju w sporządzanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
- stosowanie wysokich wymogów ekologicznych przy realizacji dużych i uciążliwych obiektów liniowych, a przede wszystkim dróg.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej gminy, koncentrują się na zabytkach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków i Mazowieckiego Rejestru Zabytków. W odniesieniu do zasobów dziedzictwa kulturowego należy stosować następujące zasady:

- spełnianie wymagań ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego na podstawie przepisów i ustaw szczególnych,
- poprawa stanu i funkcjonowania środowiska kulturowego poprzez realizację wytycznych konserwatorskich i zasad ogólnych ich ochrony,
- minimalizacja występujących zagrożeń istniejących wartości zasobów dziedzictwa kulturowego i czynników wywołujących te zagrożenia poprzez:
 - rewaloryzację obszarów zdegradowanych (wsie o zachowanym układzie historycznym) oraz obiektów zabytkowych, ukierunkowaną na ochronę i odnowę wartości kulturowych związaną z promowaniem walorów gminy, wzmacniającą aktywność i kreatywność miejscowej społeczności lokalnej,
 - przykładanie dużej staranności i solidności przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wydawaniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także zatwierdzaniu projektów budowlanych, do uwzględniania zasad ochrony zasobów kulturowych i realizacji wytycznych konserwatorskich, dla konkretnych obszarów o wysokich wartościach krajobrazowo-kulturowych,
 - kształtowanie nowych wartości środowiska kulturowego poprzez wykonanie specjalistycznego opracowania (niewymaganego przepisami, ale pożądanego), wskazującego na prawidłowe i ciekawe rozwiązania np. w zakresie form zabudowy, elementów kompozycji układów przestrzennych czy też atrakcyjności krajobrazu, w związku z przewidywanym zwiększeniem zurbanizowania gminy,
 - rozszerzenie ochrony na zasoby posiadające wartość dla tożsamości kulturowej gminy,
 - zwiększenie aktywności działania i środków finansowych na obiekty związane ze spuścizną historyczną i kulturową i obiekty posiadające znaczenie edukacyjno-rekreacyjne,
 - adaptację i dostosowanie sposobów użytkowania dóbr kultury do nowych wymagań życia społecznego i gospodarczego, co powinno być traktowane jako warunek ich przetrwania.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Na podstawie przeprowadzonych analiz wyraźnie widoczny jest potencjał gminy Joniec do dalszego, umiarkowanego, ale stabilnego rozwoju – zarówno w zakresie mieszkalnictwa, jak i aktywności gospodarczej. Pomimo niekorzystnych prognoz demograficznych oraz ograniczeń wynikających z rolniczego charakteru przestrzeni czy dostępności gruntów inwestycyjnych, gmina posiada realne atuty lokalizacyjne i infrastrukturalne, które – przy odpowiedniej polityce planistycznej – mogą stać się fundamentem trwałego wzrostu.

a) Uporządkowanie i intensyfikacja istniejących struktur osadniczych

W pierwszym etapie działań rozwojowych kluczowe powinno być uzupełnianie i porządkowanie już istniejących struktur osadniczych. Należy dążyć do zwiększenia intensywności zabudowy w granicach obecnych jednostek, przy jednoczesnym zachowaniu spójności urbanistycznej i estetyki krajobrazu. Wzmocnienie dostępności do usług publicznych, infrastruktury technicznej oraz komunikacji w obrębie tych obszarów może skutecznie wspierać stabilizację demograficzną oraz poprawę jakości życia. Jednocześnie warto planować działania rewitalizacyjne, obejmujące wykorzystanie zdegradowanych przestrzeni na cele mieszkaniowe, społeczne i usługowe.

b) Rozszerzanie struktury osadniczej na tereny niezainwestowane

Drugim kierunkiem powinno być stopniowe i racjonalne zagospodarowywanie niezainwestowanych jeszcze obszarów, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących osiedli. Taki model sprzyja spójności infrastrukturalnej, zapobiega nadmiernemu rozproszeniu zabudowy i wspiera zrównoważone wykorzystanie przestrzeni. Planowanie nowych terenów mieszkaniowych i usługowych powinno bazować na rzetelnej analizie chłonności terenów, lokalnych potrzeb oraz potencjału społeczno-ekonomicznego gminy. Promowanie rozwoju kompaktowego ograniczy również koszty funkcjonowania infrastruktury w przyszłości.

c) Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych

W perspektywie rozwoju gospodarczego gminy Joniec kluczowe znaczenie będzie miało wyznaczenie terenów umożliwiających rozwój funkcji usługowych, turystycznych oraz drobnej przedsiębiorczości lokalnej. Ze względu na brak bezpośredniego położenia przy trasie ekspresowej S7 oraz typowo wiejski charakter gminy, potencjał inwestycyjny powinien koncentrować się przede wszystkim wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, zwłaszcza drogi wojewódzkiej nr 632 oraz w rejonach posiadających dostęp do istniejącej infrastruktury technicznej i korzystnych warunków przestrzennych.

Szczególne znaczenie rozwojowe mogą pełnić miejscowości położone w centralnej części gminy oraz w sąsiedztwie doliny Wkry, gdzie obserwowany jest rozwój funkcji mieszkaniowych, rekreacyjnych i usługowych. Potencjał inwestycyjny dotyczy przede wszystkim działalności związanej z turystyką, rekreacją, usługami lokalnymi, obsługą ruchu turystycznego, agroturystyką oraz sektorem małych i średnich przedsiębiorstw. Wskazane jest wspieranie rozwoju działalności gospodarczej wykorzystującej lokalne zasoby środowiskowe, rolnicze i krajobrazowe, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej jakości przestrzeni i ograniczaniu presji inwestycyjnej na obszary cenne przyrodniczo.

Rozwój funkcji gospodarczych powinien być prowadzony w sposób zrównoważony i dostosowany do wiejskiego charakteru gminy. Istotne pozostaje unikanie konfliktów przestrzennych pomiędzy nową działalnością inwestycyjną a zabudową mieszkaniową, terenami rekreacyjnymi oraz obszarami chronionymi przyrodniczo. Szczególnego znaczenia nabiera zachowanie ładu przestrzennego,

racjonalne wykorzystanie terenów już częściowo zurbanizowanych oraz stopniowe wyposażanie obszarów rozwojowych w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną.

Wzmacnianie lokalnej bazy gospodarczej, rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie warunków dla rozwoju usług i funkcji turystycznych mogą w dłuższej perspektywie przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej gminy, poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz ograniczania negatywnych procesów demograficznych.

d) Spójność struktury funkcjonalno-przestrzennej

Warunkiem prowadzenia zrównoważonej polityki rozwoju gminy Joniec jest kształtowanie spójnej i funkcjonalnej struktury przestrzennej, uwzględniającej zarówno potrzeby mieszkańców, jak i uwarunkowania środowiskowe oraz gospodarcze. Rozwój przestrzenny powinien opierać się na racjonalnym rozmieszczeniu funkcji mieszkaniowych, usługowych, rekreacyjnych i gospodarczych, przy jednoczesnym zachowaniu walorów przyrodniczych doliny Wkry, rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz lokalnego krajobrazu kulturowego. Istotne znaczenie ma również zapewnienie elastyczności planowania przestrzennego umożliwiające dostosowywanie kierunków zagospodarowania do zmieniających się procesów społecznych, inwestycyjnych i demograficznych.

Gmina Joniec, dzięki atrakcyjnemu położeniu względem aglomeracji warszawskiej, wysokim walorom środowiskowym oraz rosnącej funkcji rekreacyjno-mieszkaniowej, posiada potencjał dalszego wzmacniania swojej pozycji jako miejsca zamieszkania, wypoczynku i rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Korzystne warunki krajobrazowe, rozwijająca się zabudowa mieszkaniowa oraz wzrost zainteresowania osiedlaniem się poza dużymi miastami sprzyjają procesom suburbanizacyjnym i rozwojowi funkcji usługowych oraz turystycznych.

W planowaniu przestrzennym szczególnego znaczenia nabiera zachowanie równowagi pomiędzy rozwojem inwestycyjnym a ochroną środowiska i ładu przestrzennego. Dotyczy to zwłaszcza terenów położonych w dolinie Wkry oraz obszarów o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, które stanowią jeden z najważniejszych zasobów rozwojowych gminy. Konieczne pozostaje także stopniowe wzmacnianie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, w tym gospodarki wodno-ściekowej oraz układu drogowego, tak aby rozwój przestrzenny gminy miał charakter trwały i zrównoważony.

Uwzględnienie tych kierunków w polityce przestrzennej może przyczynić się do dalszego wzrostu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy Joniec, poprawy jakości życia mieszkańców oraz wzmacniania jej roli w strukturze funkcjonalnej północnego Mazowsza.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

1. Komunikacja

Podniesienie poziomu obsługi komunikacyjnej gminy ma nastąpić poprzez niezbędną modernizację i budowę najważniejszych dróg gminnych dla połączeń wewnętrznych oraz z układem zewnętrznym, budowę lokalnych układów drogowo-ulicznych na terenach zabudowanych i przewidzianych do zainwestowania, wprowadzenie komunikacji zbiorowej na terenach rozwojowych oraz prowadzenie aktywnej polityki samorządu w stosunku do modernizacji i budowy dróg powiatowych. W gminie należy wykorzystać istniejący potencjał do integracji różnych form transportu – samochodowego, autobusowego oraz rowerowego – w celu stworzenia spójnego i efektywnego systemu mobilności sprzyjającego zrównoważonemu rozwojowi.

2. Infrastruktura techniczna i społeczna

- a) kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w wodę są następujące:
- modernizacja i uzupełnienie sieci wodociągowej w na terenach istniejącej zabudowy,
 - rozbudowa sieci wodociągowej w kierunku rozwojowych terenów zabudowy, połączona z realizacją systemu kanalizacji sanitarnej;
- b) kierunki rozwoju systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych są następujące:
- etapowa realizacja systemu kanalizacji sanitarnej dla poszczególnych miejscowości,
 - realizacja przydomowych oczyszczalni ścieków, przy sprzyjających warunkach gruntowo-wodnych, w sytuacji braku sieci kanalizacji sanitarnej lub do czasu jej doprowadzenia,
 - do czasu realizacji sieci kanalizacji sanitarnej – dopuszczenie możliwości realizacji bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe wraz z udokumentowanym wywozem ścieków do oczyszczalni ścieków;
- c) kierunki rozwoju systemu odprowadzania wód opadowych są następujące:
- podstawą odprowadzania wód opadowych będą lokalne sieci kanalizacji deszczowej oraz lokalna infiltracja wód opadowych,
 - odprowadzanie wód deszczowych do wód powierzchniowych siecią kanalizacji deszczowej należy obowiązkowo poprzedzić wykonaniem urządzeń podczyszczających dostosowanych do ilości ścieków i ładunku zanieczyszczeń, zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - odprowadzenie ścieków deszczowych będzie możliwe również poprzez wpusty ściekowe z wkładami podczyszczającymi do studni chłonnych, skrzynek rozsączających i dalej w grunt,
 - należy ograniczyć nawierzchnie szczelne na rzecz nawierzchni ażurowych, umożliwiając lokalną infiltrację wód opadowych,
 - podstawą odprowadzenia wód opadowych z dachów będzie spływ powierzchniowy do gruntu w granicach własnej działki; dopuszcza się inny sposób odprowadzenia wód opadowych z terenów zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - zachowanie suchych rowów jako elementu odwodnienia;
- d) kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w gaz są następujące:
- realizacja gazociągów średniego ciśnienia połączonych ze stacją redukcyjno-pomiarową I stopnia – etapowo do poszczególnych miejscowości;
- e) kierunki rozwoju systemu zaopatrzenia w energię elektryczną w gminie Joniec są następujące:
- modernizacja, przebudowa, rozbudowa i budowa nowych sieci elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV (preferowanie kabli szczególnie w miejscach konfliktowych z zabudową) i niskiego napięcia 0,4 kV,
 - modernizacja i budowa nowych stacji transformatorowych,
 - dopuszczenie możliwości realizacji podziemnych kabli elektroenergetycznych,
 - lokalizacja potencjalnych rozwojowych terenów lokalizacji instalacji fotowoltaicznych,
 - dopuszczenie na potencjalnych rozwojowych terenach zabudowy produkcyjnej, usług produkcyjnych i składów,
 - wykorzystanie potencjalnych obszarów lokalizacji elektrowni wiatrowych,
 - dopuszczenie możliwości realizacji przydomowych odnawialnych źródeł energii,
 - ograniczenie zużycia energii elektrycznej – modernizacja oświetlenia ulicznego i stosowanie energooszczędnych urządzeń,
 - wykorzystanie ogniw fotowoltaicznych do zasilania w energię elektryczną pojedynczych obiektów budowlanych;

- f) kierunki rozwoju zaopatrzenia w ciepło są następujące:
- zastępowanie węgla kamiennego innymi mniej uciążliwymi źródłami energii, w tym biomasą,
 - modernizacja kotłowni i urządzeń grzewczych,
 - stosowanie nowoczesnych indywidualnych źródła energii, w tym kotłów nowej generacji oraz wymiana starych urządzeń na nowe,
 - wykorzystanie rozproszonych źródeł energii cieplnej i elektrycznej, w tym pracujących w skojarzeniu,
 - wykorzystanie pomp ciepłych i kolektorów słonecznych,
 - wykorzystanie gazu, biogazu i gazu płynnego,
 - wykorzystanie energii elektrycznej, w tym również z odnawialnych źródeł energii – z ogniw fotowoltaicznych i małych przydomowych elektrowni wiatrowych,
 - ograniczenie zużycia energii cieplnej, w tym kontynuacja termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych, usługowych i innych wg aktualnych potrzeb;
- g) kierunki rozwoju obsługi telekomunikacyjnej są następujące:
- obsługa telekomunikacyjna gminy oparta będzie o operatorów telefonii sieciowej i komórkowej,
 - dopuszcza się korektę przebiegu i rozbudowę podziemnej sieci telefonicznej oraz możliwość realizacji sieci szerokopasmowych,
 - lokalizacja inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz lokalizacja infrastruktury telekomunikacyjnej o nieznacznym oddziaływaniu – będzie odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi;
- h) kierunki rozwoju systemu gospodarki odpadami są następujące:
- obowiązywać będzie system gospodarki odpadami przyjęty przez Radę Gminy z uwzględnieniem selektywnej zbiórki odpadów,

3. Infrastruktura produkcyjna, usługowa, magazynowa

Na terenach położonych wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 571 oraz w obszarach o korzystnej dostępności komunikacyjnej przewiduje się możliwość rozwoju funkcji usługowych, magazynowych, produkcyjnych oraz działalności związanej z nowoczesnym rolnictwem. Bliskość drogi ekspresowej S7 oraz dobre powiązania z Płockiem, Nasielskiem i aglomeracją warszawską sprzyjają rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości oraz zwiększają atrakcyjność inwestycyjną gminy. Rozwój działalności gospodarczej powinien uwzględniać wiejski charakter gminy, ochronę walorów środowiskowych oraz zachowanie ładu przestrzennego.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Wyznaczenie obszarów, na których dopuszczona zostanie lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW następuje w planie ogólnym oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW w ramach infrastruktury związanej z:

- pozyskiwaniem energii słonecznej polegającej na budowie elektrowni fotowoltaicznej;
- pozyskiwaniem energii wiatru polegającej na budowie elektrowni wiatrowej;
- pozyskiwaniem energii z biogazu polegającej na budowie biogazowni;
- pozyskiwaniem energii geotermalnej.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Na terenach zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, mieszkaniowo-usługowej, sportu i rekreacji, nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej. Na terenach obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych i hodowlanych zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz przedsięwzięć polegających na chowie lub hodowli zwierząt. Zakazuje się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na obszarach, na których występują formy ochrony przyrody. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko dopuszcza się na terenach gospodarowania odpadami.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Gospodarka rolna stanowi jedną z podstawowych funkcji gminy, dla jej rozwoju zakłada się następujące kierunki i zasady kształtowania przestrzeni rolniczej i ochrony powierzchni ziemi:

- zachowanie i ochrona obszarów gleb o wysokich walorach dla produkcji rolnej;
- przeciwdziałanie skutkom suszy m.in. poprzez ograniczanie utraty naturalnej retencji i zachęcanie do jej odtwarzania na terenach zurbanizowanych oraz utrzymanie i odtwarzanie naturalnych możliwości retencyjnych ekosystemów wodnych i ekosystemów zależnych od wód;
- wdrażanie ekohydrologicznych rozwiązań m.in. poprzez: zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, pasy leśne, wyspy leśne, enklawy łąk śródpolnych, wprowadzanie roślinności towarzyszącej wodom powierzchniowym, a także budowa ścian denitryfikacyjnych stanowiących barierę przed dopływem azotanów ze zlewni rolniczej, także z obszarów nieskanalizowanych.

Dla ochrony i wzbogacania zasobów leśnych oraz obszarów zadrzewień zakłada się:

- zachowanie i ochronę zwartych kompleksów leśnych, wysp leśnych, pasów leśnych dla utrzymania wodochronnych i glebochronnych funkcji lasów związanych z retencyjnymi właściwościami ekosystemów leśnych, chroniących zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, regulujących stosunki hydrologiczne i przeciwdziałających suszy,
- zwiększanie powierzchni leśnych poprzez zalesianie gruntów o najniższej jakości i przydatności dla rolnictwa (gleb nieurodzajnych),
- dokonywanie zalesień uwzględniających wymogi ochrony przeciwpowodziowej,
- niewprowadzanie obcych geograficznie i siedliskowo gatunków drzew i krzewów (zadrzewienia śródpolne, przydrożne, itp.).

Na terenie obszarów chronionych decyzje o zalesieniu muszą być zgodne z planami ochrony lub planami zadań ochronnych tych obszarów, a w przypadku braku takich planów – zaopiniowane przez właściwe służby ochrony przyrody zgodnie z kompetencjami.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;

Na terenie gminy nie wyznaczono obszarów zdegradowanych, obszarów rewitalizacji, ani obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub remediacji. Dopuszcza się wyznaczenie takich obszarów, zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w tym zakresie.

4 Założenia wdrożeniowe

W punkcie opisano założenia systemu realizacji Strategii, przewidywane koszty realizacji działań wpisanych do Strategii oraz potencjalne źródła ich finansowania.

4.1 Planowane przedsięwzięcia

Poniżej przedstawiono priorytetowe przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym w przyjętej perspektywie czasowej Strategii.

Tabela 29 Lista priorytetowych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym w ramach Strategii

LP.	INWESTYCJA/PROJEKT	PLANOWANA LOKALIZACJA
1.	Rozbudowa, przebudowa, termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (m.in. Szkoła Podstawowa w Jońcu, Szkoła Podstawowa w Królewie, budynek użyteczności publicznej w Jońcu, świetlice: Soboklęczycz, Krajęczyn i Omięciny)	Teren całej gminy
2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (m.in. rozbudowa stacji uzdatniania wody, budowa stacji podnoszenia ciśnienia wody, rozbudowa sieci wodociągowej, budowa sieci kanalizacyjnej, budowa oczyszczalni ścieków, budowa i modernizacja awaryjnych ujęć wody)	Teren całej gminy
3.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. ścieżki rowerowe, chodniki, przystanki)	Teren całej gminy
4.	Budowa, rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego (energooszczędne oświetlenie)	Teren całej gminy
5.	Rozwój odnawialnych źródeł energii (instalacje fotowoltaiczne na obiektach publicznych i prywatnych, magazyny energii)	Teren całej gminy
6.	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej	Teren całej gminy
7.	Rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego (budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych)	Teren całej gminy
8.	Budowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boiska, place zabaw, siłownie plenerowe)	Teren całej gminy
9.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznych i terenów wiejskich (place, centra wsi, tereny zielone).	Teren całej gminy
10.	Budowa budynków i infrastruktury krytycznej (budynki ochrony ludności i obrony cywilnej wraz z infrastrukturą)	Teren całej gminy
11.	Dostosowanie edukacji do potrzeb nowoczesnej gospodarki i życia społecznego (budowa/dostosowanie istniejących obiektów na potrzeby funkcjonowania, przedszkola, miejsc opieki dla dzieci do lat 3)	Teren całej gminy
12.	Wzmocnienie bezpieczeństwa mieszkańców i ochrona mienia (zakup samochodów i wyposażenia dla OSP, budowa, rozbudowa i modernizacja budynków OSP)	Teren całej gminy
13.	Rozwój gospodarczy i ochrona środowiska (budowa targowiska, budowa/rozbudowa PSZOK)	Teren całej gminy
14.	Zakup gruntów pod inwestycje	Teren całej gminy

Źródło: opracowanie własne

4.2 Ramy finansowe i źródła finansowania

Ramy finansowe

Uwzględniając zakres Strategii i przyjętą perspektywę czasową na ogólne ramy finansowe Strategii składa się wiele elementów, w tym m.in.:

- wartość planowanych inwestycji,
- zmiany wartości pieniądza w czasie,
- zmiany wartości poszczególnych produktów rzutujących na wartość inwestycji,
- koszty administracyjne związane z wdrażaniem Strategii.

Źródła finansowania

Jako główne źródła finansowania Strategii wskazuje się:

- budżet Gminy Joniec,
- pośrednio budżet Województwa Mazowieckiego,
- pośrednio budżet Powiatu Płońskiego,
- środki pochodzące z budżetu krajowego (w tym krajowe fundusze celowe np. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, Program inwestycji Strategicznych),
- środki prywatne,
- środki pochodzące z budżetu UE:
 - środki w ramach polityki spójności na lata 2021-2027, w tym program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 i krajowe programy operacyjne,
 - wspólna polityka rolna UE,
 - programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
 - Europejski Instrument na Rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności w ramach instrumentu NextGenerationEU,
 - programy Komisji Europejskiej,
 - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększenia Odporności (KPO)
- inne środki, m.in. Fundusze norweskie i EOG, WFOŚiGW, NFOŚiGW, fundusze międzynarodowych instytucji finansowych (EBI, EBOR, Bank Światowy itp.).

4.3 System realizacji Strategii

Poniżej opisano podmioty zaangażowane w realizację Strategii, podstawy prawne regulujące funkcjonowanie Strategii, sposób wdrażania Strategii oraz jej wskaźniki.

Podmioty zaangażowane w realizację Strategii

W realizację Strategii zaangażowane będą instytucje publiczne z terenu gminy, podmioty finansujące i współfinansujące inwestycje wpisane do Strategii i te zgodne ze Strategią, organizacje pozarządowe i przedsiębiorstwa z terenu gminy oraz mieszkańcy.

Do instytucji publicznych z terenu gminy należy zaliczyć Gminę Joniec i jej jednostki organizacyjne. Do organizacji pozarządowych należy zaliczyć m.in. stowarzyszenia, fundacje.

Jako podmioty finansujące i współfinansujące przedsięwzięcia w ramach Strategii należy zaliczyć m.in. Starostwo Powiatowe w Płońsku, Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości, Centrum Unijnych Projektów Transportowych, Centrum Projektów Europejskich, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, Ośrodek Przetwarzania Informacji, Bank Gospodarstwa Krajowego, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz przedsiębiorców.

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono rolę poszczególnych rodzajów podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii.

Tabela 30 Podmioty zaangażowane w realizację Strategii

PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ STRATEGII	ROLA
Instytucje publiczne z terenu gminy	– stymulowanie podejmowania działań zgodnych ze Strategią, – monitoring realizacji Strategii, – współpraca z innymi podmiotami – aktualizacja Strategii – finansowanie i współfinansowanie działań – realizacja przedsięwzięć
Organizacje pozarządowe, fundacje	– realizacja działań w szczególności w obszarze kultury, promocji gminy, aktywności fizycznej
Podmioty finansujące i współfinansujące przedsięwzięcia	– finansowanie i współfinansowanie przedsięwzięć
Przedsiębiorcy	– finansowanie i realizacja przedsięwzięć
Mieszkańcy	– udział w konsultacjach

Źródło: opracowanie własne

Najważniejszą rolę we wdrażaniu Strategii mają odgrywać instytucje publiczne z terenu gminy.

Regulacje prawne

Podstawowym aktem prawnym zobowiązującym samorządy gminne do prowadzenia polityki rozwoju jest Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. Nr 227 z dnia 11 grudnia 2006 roku, poz. 1658). Zgodnie z tą ustawą politykę rozwoju prowadzą:

- w skali kraju - Rada Ministrów,
- w skali regionu - samorząd województwa,
- w skali lokalnej - samorząd powiatowy i gminny (art. 3).

Politykę rozwoju jest, w rozumieniu art. 2 tej ustawy, zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju oraz spójności społeczno-gospodarczej i terytorialnej, w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej. Zgodnie z ustawą zakres przedmiotowy tych działań obejmować powinien w szczególności zagadnienia:

- ochrony środowiska,
- ochrony zdrowia,
- promocji zatrudnienia, w tym przeciwdziałania bezrobociu, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych,
- rozwoju kultury, kultury fizycznej, sportu i turystyki,
- rozwoju miast i obszarów metropolitalnych,
- rozwoju obszarów wiejskich,

- rozwoju nauki i zwiększenia innowacyjności gospodarki, w tym rozwoju sektorów opartych na wykorzystaniu nowoczesnych technologii,
- rozwoju zachowań prospołecznych wspólnot lokalnych oraz budowy i umacniania struktur społeczeństwa obywatelskiego,
- rozwoju zasobów ludzkich, w tym podnoszenia poziomu wykształcenia społeczeństwa, kwalifikacji obywateli, jak również zapobiegania wykluczeniu społecznemu oraz łagodzeniu jego negatywnych skutków,
- stymulowania powstawania nowych miejsc pracy,
- tworzenia i modernizacji infrastruktury społecznej i technicznej,
- wspierania i unowocześniania instytucji państwa,
- wspierania rozwoju przedsiębiorczości,
- wspierania wzrostu gospodarczego,
- zwiększania konkurencyjności gospodarki.

Zgodnie z art. 4 przedstawionej wyżej ustawy politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju przy pomocy programów operacyjnych.

Ustawodawca jedynie bardzo ogólnie określił przedmiot, funkcje i procedury tworzenia strategii rozwoju na szczeblach lokalnych, pozostawiając decyzje w tym zakresie samorządom powiatów i gmin, koncentrując się głównie na zadaniach Rady Ministrów i samorządów województw.

Proces identyfikacji i zaangażowania katalogu partnerów określonego w ustawie wdrożeniowej

Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie

W procesie opracowywania Strategii przeprowadzono proces identyfikacji oraz zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych, w tym podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, organizacji działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Proces identyfikacji i zaangażowania partnerów

Na etapie przygotowania Strategii dokonano przeglądu lokalnych i regionalnych interesariuszy, w tym instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, przedstawicieli biznesu, jednostek naukowych oraz mieszkańców gminy. W tym celu przeprowadzono:

- konsultacje społeczne, obejmujące otwarte spotkania, ankiety oraz zbieranie opinii online;
- warsztaty tematyczne, w ramach których zidentyfikowano kluczowe potrzeby i wyzwania oraz kierunki rozwoju gminy;
- spotkania z przedstawicielami instytucji i organizacji, w tym organizacji zajmujących się ochroną środowiska, równością płci oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu.

Mimo podjętych działań, w niektórych przypadkach napotkano na ograniczoną dostępność lub brak reprezentacji określonych grup interesariuszy. W takich sytuacjach podjęto próbę analizy dostępnych raportów i danych, aby zapewnić możliwe kompleksowe uwzględnienie tych perspektyw.

Zaangażowanie partnerów w proces wdrażania Strategii

Strategia przewiduje mechanizmy zapewniające dalsze zaangażowanie partnerów w jej realizację i monitoring. W tym celu planowane są:

- regularne spotkania konsultacyjne i warsztaty, podczas których monitorowane będą postępy we wdrażaniu Strategii oraz aktualizowane jej priorytety;

- stały kontakt z partnerami społeczno-gospodarczymi, w tym możliwość zgłaszania uwag i propozycji zmian;
- publikacja raportów z wdrażania Strategii, umożliwiająca ocenę efektywności działań oraz wskazanie dalszych kierunków rozwoju.

Dzięki tym działaniom zapewniona zostanie transparentność procesu wdrażania oraz możliwość aktywnego uczestnictwa różnych grup interesariuszy w realizacji celów rozwojowych gminy.

Zasady realizacji Strategii

System wdrażania, monitorowania i finansowania Strategii zawiera bezpośrednie odniesienie do procedur i zakresu odpowiedzialności za realizację zapisów strategicznych, dokonanie pomiaru i obserwacji postępów w realizacji Strategii. Dopełnieniem systemu jest określenie podmiotów odpowiedzialnych i zaangażowanych w jego wdrażanie, a także wskazanie możliwych źródeł finansowania realizacji Strategii. Strategia będzie wdrażana i monitorowana przez uzgodnione i wyznaczone do tego podmioty. Podmiotami zaangażowanymi w proces wdrażania, monitorowania i oceny Strategii oraz pełniącymi określone w nim role będą:

- Wójt Gminy:
 - odpowiada za wdrażanie Strategii,
 - wyznacza Koordynatora Strategii,
- Rada Gminy:
 - analizuje postępy wdrażania Strategii,
 - akceptuje sprawozdania z realizacji Strategii,
 - analizuje i zatwierdza wnioski o aktualizację Strategii,
 - uwzględnia zadania zaplanowane do realizacji przy przyjmowaniu budżetu gminy oraz wieloletnich planów inwestycyjnych,
- Koordynator Strategii:
 - pełni funkcje koordynacyjne wobec pozostałych podmiotów,
 - mobilizuje zasoby na rzecz realizacji działań zapisanych w Strategii,
 - upowszechnia założenia Strategii wśród mieszkańców gminy,
 - koordynuje przygotowanie okresowych sprawozdań z realizacji Strategii,
 - rekomenduje wprowadzenie zmian do Strategii,
 - inicjuje realizację kierunków działań,
- partnerzy realizacji Strategii tj. poszczególne komórki Urzędu Gminy Joniec oraz jednostki organizacyjne Gminy:
 - realizują poszczególne kierunki działań,
 - przekazują informację o stopniu realizacji zadań do Koordynatora Strategii oraz sporządzają statystyki i dane pomocne w procesie monitorowania,
 - zgłaszają wnioski do zmian w Strategii.

Strategia jest dokumentem programującym rozwój gminy na kolejne lata. Wszystkie pozostałe plany i programy strategiczne są względem Strategii dokumentami wykonawczymi i powinny pozostać zgodne z jej zapisami, w celu zapewnienia spójności programowania rozwoju. Zgodność dokumentów wykonawczych powinna odnosić się do następujących elementów:

- zgodność na poziomie misji,
- zgodność na poziomie celów,
- zgodność na poziomie zaplanowanych efektów,
- zgodność na poziomie wytycznych i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.

Celem systemu monitorowania Strategii jest weryfikacja skuteczności działań określonych w ramach celów strategicznych ujętych w dokumencie. Monitoring pozwoli sprawdzić czy Strategia jest wdrażana zgodnie z planem. W celu przeprowadzenia monitoringu (w zależności od potrzeby Gminy może to być monitoring coroczny lub w innym odstępie czasowym) jednostki organizacyjne gminy oraz komórki urzędu odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań przekazują Koordynatorowi Strategii informację na temat napotkanych/potencjalnych trudności i problemów w realizacji zaplanowanych zadań.

Przegląd i aktualizacja

Przegląd Strategii może odbyć się corocznie, w połowie okresu obowiązywania Strategii lub w przypadku stwierdzenia konieczności jej aktualizacji. W przypadku chęci przeprowadzenia przeglądu strategicznego lub stwierdzenia przez jednostkę odpowiedzialną za monitoring Strategii konieczności wprowadzenia zmian w dokumencie, podjęte zostaną działania zmierzające do aktualizacji zapisów strategii:

- Wójt Gminy na sesji Rady Gminy przedstawia wniosek o rozpoczęcie procesu przeglądu strategicznego (aktualizacji Strategii),
- w oparciu o decyzję Rady Gminy Wójt we współpracy z Koordynatorem Strategii określa sposób przeprowadzenia aktualizacji (w oparciu o własne zasoby lub z udziałem konsultantów zewnętrznych) oraz przygotowuje harmonogram procesu aktualizacji Strategii,
- w ramach procesu, weryfikacji i aktualizacji poddane mogą zostać:
 - zapisy zawarte w części diagnostycznej – poprzez odniesienie się do aktualnych danych statystycznych oraz wyników analiz, misja rozwoju gminy i jej aktualność w kontekście zmian zachodzących w zakresie zasobów gminy i jej otoczenia (powiatu, województwa, kraju),
 - cele strategiczne i operacyjne i ich adekwatność do zweryfikowanej misji rozwoju (w szczególności do domen strategicznego rozwoju),
 - kierunki działań,
- zaktualizowany dokument Strategii podlega konsultacjom a następnie zostaje przedstawiony Radzie Gminy.

Ewaluacja ex-ante

Po opracowaniu Strategii, a przed jej wdrażaniem przeprowadzona zostanie tzw. ewaluacja uprzednia (ex-ante), w zakresie następujących kryteriów:

- trafności – analizie poddane zostaną adekwatność postawionych celów i wybranych do realizacji zadań do zidentyfikowanych problemów, potrzeb i posiadanych zasobów,
- skuteczności – czy wyznaczone cele są możliwe do osiągnięcia poprzez zdefiniowane priorytety i działania,
- efektywności – ocena dotycząca tego, czy zdefiniowane cele są uzasadnione pod względem przewidywanych nakładów finansowych,
- spójności wewnętrznej i zewnętrznej dokumentu.

Po przeprowadzonej ewaluacji ex-ante rekomenduje się Strategię do wdrożenia.

Ewaluacja ex-post

Po zakończeniu obowiązywania Strategii przewidziano opracowanie ewaluacji ex-post – sprawozdania/raportu końcowego z wdrażania założeń dokumentu, który będzie zawierał m.in. wykaz zrealizowanych działań i analizę efektywności wydatkowania środków finansowych

Spis tabel, rysunków, wykresów i zdjęć**Spis tabel**

Tabela 1 Liczba ludności w gminie Joniec w latach 2019-2025.....	6
Tabela 2 Saldo migracji w gminie Joniec w latach 2019-2025	6
Tabela 3 Przyrost naturalny w gminie Joniec w latach 2018-2024	9
Tabela 4 Wydatki z budżetu gminy Joniec na oświatę i wychowanie w latach 2018-2024 (zł)	10
Tabela 5 Wskaźnik liczby zgonów na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2018-2024.....	13
Tabela 6 Liczba beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców w gminie Joniec w latach 2019-2024	13
Tabela 7 Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w gminie Joniec w latach 2019-2024	14
Tabela 8 Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Joniec w latach 2019-2024.....	14
Tabela 9 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2019-2025	15
Tabela 10 Rodzaj działalności gospodarczej z podziałem na sekcje PKD wśród podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON w gminie Joniec w latach 2022-2025	20
Tabela 11 Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2021-2025	22
Tabela 12 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców w gminie Joniec w latach 2021-2025	22
Tabela 13 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w gminie Joniec w latach 2021-2025.....	23
Tabela 14 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Joniec w latach 2019-2024.....	25
Tabela 15 Dochody gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Joniec w 2024 w porównaniu do gmin powiatu płońskiego, powiatu płońskiego i województwa mazowieckiego	25
Tabela 16 Dane dotyczące bezrobocia w gminach powiatu płońskiego i w powiecie płońskim – stan na 31.12.2025 r.	26
Tabela 17 Liczba wydanych decyzji administracyjnych w zakresie nowych inwestycji w gminie Joniec w latach 2020-2025	35
Tabela 18 Liczba nowo wydzielonych działek budowlanych w gminie Joniec w latach 2020-2025	35
Tabela 19 Analiza SWOT gminy Joniec w sferze społecznej.....	47
Tabela 20 Analiza SWOT gminy Joniec w sferze gospodarczej	48
Tabela 21 Analiza SWOT gminy Joniec w sferze przestrzennej.....	49
Tabela 22 Analiza SWOT gminy Joniec w sferze klimatyczno-środowiskowej.....	50
Tabela 23 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 1.....	56
Tabela 24 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 2.....	57
Tabela 25 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 3.....	58
Tabela 26 Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki w ramach celu strategicznego nr 4.....	59
Tabela 27 Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	61
Tabela 28 Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi w podziale na poziom europejski, krajowy, regionalny i lokalny.....	62
Tabela 29 Lista priorytetowych przedsięwzięć o charakterze inwestycyjnym w ramach Strategii	88
Tabela 30 Podmioty zaangażowane w realizację Strategii.....	90

Spis rysunków

Rysunek 1 Lokalizacja gminy Joniec na planie województwa mazowieckiego	28
Rysunek 2 Położenie komunikacyjne gminy Joniec.....	29
Rysunek 3 Położenie gminy Joniec względem Obszarów Chronionego Krajobrazu	42
Rysunek 4 Ekstremalne temperatury maksymalne i minimalne w Polsce w latach 1991-2020 r.....	43
Rysunek 5 Ekstremalne sumy opadów i ekstremalne usłonecznienie w Polsce w latach 1991-2020 r.44	
Rysunek 6 Cele strategiczne Strategii.....	55
Rysunek 7 Mapa zagrożenia suszą atmosferyczną.....	69
Rysunek 8 Mapa zagrożenia suszą rolniczą.....	70
Rysunek 9 Mapa zagrożenia suszą hydrologiczną.....	70
Rysunek 10 Mapa zagrożenia suszą hydrogeologiczną.....	70
Rysunek 11 Mapa łącznego zagrożenia suszą.....	71
Rysunek 12 Położenie gminy Joniec na tle obszarów szczególnego zagrożenia powodzią rzeczna	73
Rysunek 13 Obszary Strategicznej Interwencji w województwie mazowieckim	75
Rysunek 14 obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze w województwie mazowieckim	76
Rysunek 15 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Joniec	79

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (stan na 31.12.2025 r.)	6
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (stan na 31.12.2024 r.) (osoby na km ²).....	7
Wykres 3 Ludność gminy Joniec w podziale na płeć w 2025 r.	7
Wykres 4 Liczba mieszkańców gminy Joniec w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (stan na 31.12.2025 r.)	8
Wykres 5 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Joniec w latach 2019-2025	16
Wykres 6 Wskaźnik liczby fundacji, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa mazowieckiego, powiatu płońskiego i gmin wchodzących w jego skład (2024 r.).....	16
Wykres 7 Podmioty sektorów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w gminie Joniec w 2025 r. (%).....	21
Wykres 8 Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych w gminie Joniec (2025 r.)	22
Wykres 9 Wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla województwa mazowieckiego, powiatu płońskiego i gmin wchodzących w jego skład (2024 r.).....	23
Wykres 10 Dochody i wydatki ogółem gminy Joniec w latach 2019-2024 (zł).....	24
Wykres 11 Liczba bezrobotnych w gminie Joniec w latach 2019-2024	26
Wykres 12 Osoby korzystające z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu płońskiego, województwa mazowieckiego i w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (2024 r.)	32
Wykres 13 Osoby korzystające z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców w powiecie płońskim, województwie mazowieckim i w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (2024 r.) ..	33
Wykres 14 Liczba mieszkań w gminie Joniec w latach 2019-2024.....	36

Wykres 15 Wskaźnik liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie płońskim, województwie mazowieckim i w poszczególnych gminach powiatu płońskiego (2024 r.).....	36
Wykres 16 Wskaźnik wilgotności gleby 0-100% dla powiatu płońskiego (2024-2025 r.)	45

Bibliografia

-
1. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego
 2. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły
 3. Plan przeciwdziałania skutkom suszy
 4. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego
 5. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły
 6. Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027
 7. Raport o stanie Gminy Joniec za 2025 rok
 8. Program Współpracy Gminy Joniec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2026
 9. Strategia Rozwoju Powiatu Płońskiego na lata 2025-2034
 10. Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+
 11. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Joniec
 12. Średniookresowa Strategia rozwoju kraju
 13. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027
 14. www.agrometeo.imgw.pl
 15. www.bdl.stat.gov.pl
 16. www.funduszeuedlamazowsza.eu
 17. www.karty.apgw.gov.pl
 18. www.gov.pl
 19. www.geoserwis.gdos.pl
 20. www.google.pl/maps
 21. www.gov.pl
 22. www.mapa.wyniki.edu.pl
 23. www.rspo.gov.pl
 24. www.ugjoniec.pl
 25. www.wody.isok.gov.pl